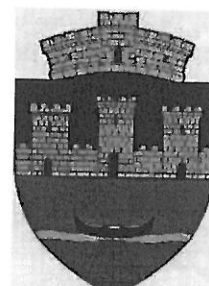




**ROMÂNIA  
JUDEȚUL CARAȘ – SEVERIN  
COMUNA BERZASCA  
CONSILIUL LOCAL**



---

**Adresa: comuna Berzasca, str. Principală, nr. 282, județul Caraș – Severin  
CIF: 3228020, Tel: 0255/545650, Fax: 0255/545651, E-mail: berzeasca\_cs@yahoo.com**

**HOTĂRÂREA Nr. 66 din 24.11.2020**

**privind aprobarea Monografiei Turistice a comunei Berzasca, județul Caraș – Severin, Fișa Stațiunii Turistice a comunei Berzasca, județul Caraș – Severin și Criteriile minimale pentru atestarea comunei Berzasca ca stațiune turistică de interes local/național și aprobarea depunerii documentației la ministerul Turismului, în vederea inițierii unei Hotărâri a Guvernului României pentru atestarea comunei Berzasca cu localitățile aparținătoare, ca stațiune turistică de interes local/național**

**Consiliul Local al comunei Berzasca, județul Caraș – Severin, întrunit în ședința ordinară, din data de 24.11.2020,**

**Luând în dezbatere:**

- referatul de aprobare al primarului comunei Berzasca la proiectul de hotărâre și proiectul de hotărâre privind aprobarea Monografiei Turistice a comunei Berzasca, județul Caraș – Severin, Fișa Stațiunii Turistice a comunei Berzasca, județul Caraș – Severin și Criteriile minimale pentru atestarea comunei Berzasca ca stațiune turistică de interes local/național și aprobarea depunerii documentației la ministerul Turismului, în vederea inițierii unei Hotărâri a Guvernului României pentru atestarea comunei Berzasca cu localitățile aparținătoare, ca stațiune turistică de interes local/național;
- raportul compartimentului de resort din cadrul aparatului de specialitate al primarului comunei Berzasca;
- rapoartele și avizele cu caracter consultativ ale Comisiilor de specialitate ale Consiliului Local al comunei Berzasca,

**Văzând:**

- Monografia Turistică a comunei Berzasca, județul Caraș – Severin, Fișa stațiunii turistice Berzasca, județul Caraș – Severin și Criteriile minimale pentru atestarea comunei Berzasca ca stațiune turistică de interes local/național;

- Hotărârea Consiliului Local al comunei Berzasca Nr. 65 din 26.08.2019 privind aprobarea Monografiei Turistice a comunei Berzasca, județul Caraș – Severin, Fișa Stațiunii Turistice a comunei Berzasca, județul Caraș – Severin și Criteriile minimale pentru atestarea comunei Berzasca ca stațiune turistică de interes local/național și aprobarea depunerii documentației la ministerul Turismului, în vederea inițierii unei Hotărâri a Guvernului României pentru atestarea comunei Berzasca cu localitățile aparținătoare, ca stațiune turistică de interes local/național,

În conformitate cu prevederile:

- Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, cu modificările și completările ulterioare;
- prevederile Hotărârii Guvernului nr. 852 din 13.08.2008 pentru aprobarea normelor și criteriilor de atestare a stațiunilor turistice, cu modificările și completările ulterioare,

În temeiul prevederilor art. 129 alin. (1), alin. (2) lit. b) și alin. (14), art. 133 alin. (1), art. 136 alin. (1), art. 139 alin. (1), 196 alin. (1) lit. a), art. 197 alin. (1), alin. (2), alin. (4) și alin. (5), art. 200, art. 243 alin. (1) lit. a) și art. 255 din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

### HOTĂRĂȘTE:

**Art. 1.** Se aprobă Monografia Turistică a comunei Berzasca, județul Caraș – Severin, Fișa Stațiunii Turistice a comunei Berzasca, județul Caraș – Severin și Criteriile minimale pentru atestarea comunei Berzasca ca stațiune turistică de interes local/național, conform anexei, care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

**Art. 2.** Se aprobă depunerea documentației de către primarul comunei Berzasca – Prof. Petru – Nicolae Furdui sau împuterniciții acestuia, la Ministerul Turismului, în vederea inițierii unei Hotărâri a Guvernului României pentru atestarea comunei Berzasca, cu localitățile aparținătoare, ca stațiune turistică de interes local/național, în baza H.G. nr. 852 din 13.08.2008 pentru aprobarea normelor și criteriilor de atestare a stațiunilor turistice, cu modificările și completările ulterioare.

**Art. 3.** Cu ducerea la îndeplinire a prezentei hotărâri, se încredințează, primarului comunei Berzasca și Compartimentului financiar – contabil, din cadrul aparatului de specialitate al primarului comunei Berzasca.

**Art. 4.** Cu data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se revocă Hotărârea Consiliului Local al comunei Berzasca Nr. 65 din 26.08.2019.

**Art. 5.** Prezenta hotărâre intră în vigoare și se comunică prin grija secretarului general al unității administrativ-teritoriale a comunei Berzasca, conform prevederilor legale: Instituției Prefectului – Județul Caraș – Severin, primarului comunei Berzasca, Compartimentului financiar – contabil, din cadrul aparatului de specialitate al primarului comunei Berzasca, instituțiilor interesate și se va aduce la cunoștința publică prin afișare la sediul și pe pagina de internet a Primăriei comunei Berzasca.

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ  
CONSILIER LOCAL,  
GURBAN VASILE



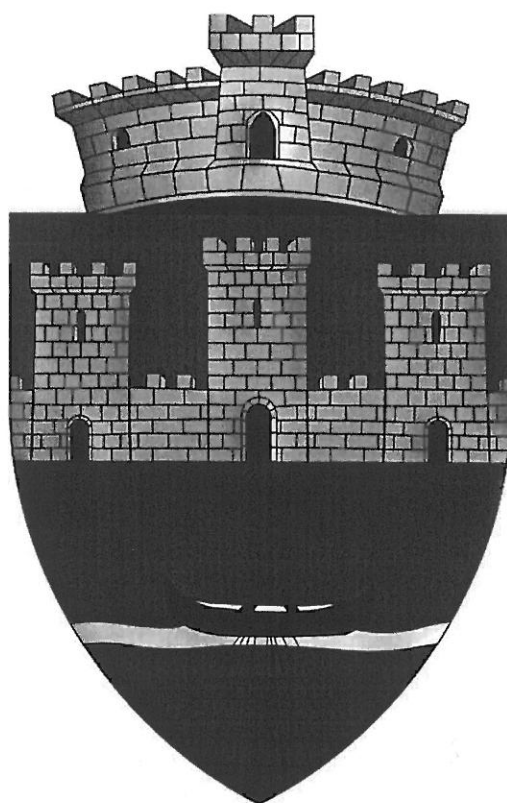
CONTRASEMNEAZĂ,  
SECRETARUL GENERAL AL COMUNEI,  
Jr. SPOREA SORIN

**Anexa la HCL Nr. 66/24.11.2020**

**JUDEȚUL CARAȘ – SEVERIN**

**COMUNA BERZASCA**

**MONOGRAFIA TURISTICĂ A  
COMUNEI BERZASCA, JUD. CARAȘ – SEVERIN**





## **CUPRINS**

### **A. Consideratii generale**

#### **A.1. Scop**

#### **A.2. Prezentarea cadrului de analiza**

#### **A.3. Scurt istoric**

### **B. Monografia turistica a comunei Berzasca**

#### **B.1. Consideratii generale**

##### **B.1.1. Pozitia geografica**

##### **B.1.2. Infrastructura**

##### **B.1.3. Cadrul natural**

##### **B.1.4. Cadrul socio-economic**

##### **B.1.5. Probleme de mediu**

##### **B.1.6. Factori naturali de risc**

#### **B.2. Analiza potentialului turistic**

##### **B.2.1. Bioclimatul zonei**

##### **B.2.2. Atractii turistice**

#### **B.3. Nivel actual de valorificare**

##### **B.3.1. Forme de turism**

##### **B.3.2. Structuri de primire turistice si de agrement**

##### **B.3.3. Informatii privind circulatia turistica**

### **C. Studii si documente (Bibliografie)**

### **D. Concluzii**

### **E. ANEXE**

## A. Consideratii generale

Turismul este una din ramurile economice care au cunoscut cea mai rapida expansiune in ultimele decenii pe plan international. Aparitia turismului de masa in tot mai multe tari, generalizarea concediilor anuale platite, progresele fara precedent inregistrate in domeniul transporturilor au permis dezvoltarea extrem de rapida a acestui domeniu al economiei.

Beneficiile economice ale industriei turistice sunt multiple. Industria turistica genereaza un numar semnificativ de locuri de munca, iar investitiile in acest domeniu au o durata de amortizare relativ scurta. Economia locala, in ansamblu, beneficiaza ca urmare a dezvoltarii turismului. Turistii creeaza o cerere suplimentara de servicii si bunuri de consum, stimuland astfel sectorul tertiar al economiei (serviciile, comerțul, industriile artizanale etc.). In acelasi timp, localitatile turistice tind sa aiba o infrastructura edilitara si de servicii mai dezvoltata. Sectorul transporturilor si sectorul imobiliar sunt alte doua ramuri importante ce au de castigat prin dezvoltarea turismului. Trebuie avute in vedere, de asemenea, avantajele indirecte obtinute prin cresterea vizibilitatii si a interesului pentru acele regiuni care inregistreaza un mare aflux de turisti. Turismul care implica strategii si politici de sector poate deveni o componenta importanta a economiei, un factor de crestere cu un potential enorm, care isi poate aduce contributia la dezvoltarea durabila a oricarei regiunii.

Turismul durabil permite dezvoltarea activitatilor recreative si turistice in orice regiune, tinand cont de principiile de baza a dezvoltarii durabile, care respecta mediul, locuitorii, cultura si economia locala. In acest sens, au fost stabilite de catre Organizatia Mondiala a Turismului (World Tourism Organization) 12 principii strategice care trebuie luate in considerare pentru existenta unui turism durabil:

1. Viabilitate Economica – sa asigure viabilitatea si competitivitatea destinatiilor si companiilor turistice, astfel incat acestea sa se dezvolte si sa livreze beneficii pe termen lung.

2. Prosperitate locala – maximizarea contributiei turismului la prosperitatea economica a destinatiei gazda, inclusiv a procentului cheltuielilor vizitatorilor retinute la nivel local.

3. Calitatea angajatorilor – intarirea numarului si calitatii locurilor de munca local create si sustinute de sectorul turistic, inclusiv nivelul salarial, conditiile serviciilor si disponibilitatea pentru toata lumea, fara discriminare.

4. Egalitate sociala – sa asigure o distributie echitabila si pe scara larga a beneficiilor sociale si economice provenite din turism.

5. Satisfacerea vizitatorilor – sa ofere o experienta satisfacatoare si in siguranta pentru vizitatori, fara discriminarea acestora

6. Control local – sa implice si sa imputerniceasca comunitatile locale in planificarea si luarea deciziilor in legatura cu managementul si dezvoltarea turismului la nivel local.

7. Bunastarea comunitatii – sa mentina si sa intareasca calitatea vietii in comunitatile locale.

8. Prosperitate culturala – sa respecte si sa intareasca mostenirea culturala, cultura autentica, traditiile si unicitatea comunitatilor locale.

9. Integritate fizica – sa mentina si sa intareasca calitatea peisajelor urbane si rurale, sa evite degradarea fizica si vizuala a mediului.

10. Diversitatea biologica – sa sustina conservarea ariilor naturale, a habitatelor si a animalelor salbatice, sa minimalizeze deteriorarea acestora.

11. Eficientizarea resurselor – minimizarea folosirii resurselor limitate si neregenerabile pentru dezvoltarea si utilizarea facilitatilor si serviciilor turistice.

12. Curatenia mediului – minimizarea poluarii aerului, apei si solului; minimizarea generarii deșeurilor prin serviciile oferite de turism.

### **A.1. Scop**

Prezenta documentatie este intocmita in conformitate cu Hotararea Guvernului nr. 852/2008 pentru aprobarea normelor si criteriilor de atestare a statiunilor turistice si are ca obiectiv atestarea localitatii BERZASCA, judetul Caras-Severin, ca statiune turistica de interes local.

Documentatia are la baza informatiile furnizate de catre Primaria Berzasca (Planul de Urbanism General, inclusiv Regulamentul de urbanism aferent, Strategia de Dezvoltare Socio-Economica a comunei Berzasca 2014-2020, Strategia GAL Clisura Dunarii etc.) Institutul National de Statistica, Consiliul Judetean Caras-Severin, acte normative din domeniu, studii zonale, precum si informatii culese din mass media si de pe teren din diverse medii de informare locale.

### **Avantajele atestarii ca statiune turistica a localitatii BERZASCA**

#### **a) Facilitati generale:**

- includerea in catalogul anual al statiunilor turistice editat de Ministerul Turismului si Dezvoltarii;
- prezentarea pe site-ul oficial al Ministerul Turismului si Dezvoltarii;
- includerea in toate materialele de promovare editate de Ministerul Turismului si Dezvoltarii;

- includerea in harta statiunilor turistice editata de Ministerul Turismului si Dezvoltarii.

b) Facilitati specifice statiunilor turistice de interes national:

- organizarea de catre Ministerul Turismului si Dezvoltarii de evenimente de promovare si dezvoltare a turismului, cu precadere targuri, burse, manifestari expozitionale, in localitatile atestate ca statiuni de interes national;

- organizarea de catre Ministerul Turismului si Dezvoltarii, de cursuri de formare profesionala in domeniul turismului pentru personalul din cadrul structurilor de primire turistice din statiuni turistice de interes national;

- finantarea de catre Ministerul Turismului si Dezvoltarii a programelor de acreditare a sistemului de management a calitatii pentru administrarea statiunii turistice de interes national;

- finantarea de catre Ministerul Turismului si Dezvoltarii a serviciilor in vederea elaborarii planurilor de dezvoltare a statiunilor turistice de interes national;

- se acorda prioritate in cadrul programelor speciale de investitii cu finantare de la bugetul de stat si din fonduri europene pentru statiunile turistice de interes national.

c) Facilitati specifice statiunilor de interes local:

- organizarea de catre Ministerul Turismului si Dezvoltarii, de cursuri de formare profesionala in domeniul turismului pentru personalul din cadrul structurilor de primire turistice din statiuni turistice de interes local;

- finantarea de catre Ministerul Turismului si Dezvoltarii a programelor de acreditare a sistemului de management a calitatii pentru administrarea statiunii turistice de interes local;

- finantarea de catre Ministerul Turismului si Dezvoltarii a serviciilor de elaborare a planurilor de dezvoltare a statiunilor turistice de interes local.

Localitatile atestate vor putea fi promovate ca statiuni turistice de interes local si vor avea sanse mai mari in atragerea de finantari nerambursabile, in conditiile in care unele programe de finantare impun existenta atestarii ca statiune turistica. Avand in vedere efectul multiplicator al turismului in sectoarele economice conexe, precum transporturile, constructiile, agricultura, artizanatul si comertul cu amanuntul, realizarea unor proiecte de dezvoltare a turismului in localitatile atestate statiuni turistice vor genera un impact benefic pentru dezvoltarea economica si cresterea calitatii vietii pentru rezidentii acestor zone.

Prezenta documentatie argumenteaza factorii care determina si justifica indeplinirea cerintelor si criteriilor de atestare a localitatii Berzasca ca **statiune turistica de interes local**.



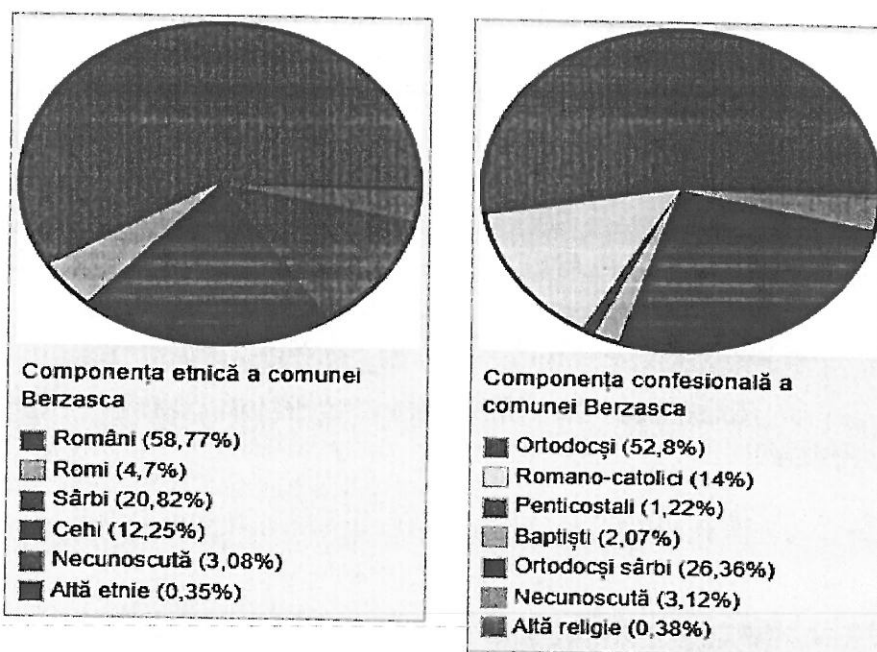
## A.2. Prezentarea cadrului de analiza

Localitatea Berzasca are statut administrativ de comuna in cadrul judetului Caras-Severin si este formata din satele Berzasca (resedinta), Bigar, Cozla, Drencova si Liubcova.

Atestata documentar in anul 1692, localitatea Berzasca isi are originea numelui din cuvantul "birza", insemnand in limba slavona - "repede". Localitatea Berzasca este una dintre cele mai vechi localitati din Clisura Dunarii, cu nume binecunoscut dupa Moldova-Noua si Radimna, asa cum aminteste si Alexandru Moisi in lucrarea sa "Monografia Clisurii Dunarii".

Localitatea Berzasca este asezata in Clisura Dunarii la 74 km in amonte de Orsova din judetul Mehedinti si la 58 km in aval de Bazias. In partea de est se invecineaza cu teritoriul comunei Svinita din judetul Mehedinti, la vest cu teritoriul comunei Sichevita, la nord cu M-tii Almajului si localitatile cehe Ravensca si Garnic si la sud cu Fluviul Dunarea.

Comuna Berzasca este situata in sud-estul judetului Caras-Severin si conform recensamantului efectuat in 2011, populatia comunei Berzasca se ridica la 2.848 de locuitori, in scadere fata de recensamantul anterior din 2002, cand se inregistrasera 3.123 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt romani (58,78%). Principalele minoritati sunt cele de sarbi (20,82%), cehi (12,25%) si romi (4,71%). Pentru 3,09% din populatie, apartenenta etnica nu este cunoscuta. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocsi (52,81%), dar exista si minoritati de ortodocsi sarbi (26,37%), romano-catolici (14,01%), baptisti (2,07%) si penticostali (1,23%). Pentru 3,12% din populatie, nu este cunoscuta apartenenta confesionala.



Sursa: WIKIPEDIA

Dat fiind faptul ca localitatea Berzasca este situata in Clisura Dunarii, face parte din zona Defileului Bazias - Gura Vaii, rezervatie a Parcului Natural "Portile de Fier", ce se impune prin diversitatea, varietatea, originalitatea si unicitatea ecosistemelor, prin pitorescul inegalabil al Defileului Dunarii.

Localitatea Berzasca are ca principala oportunitate de dezvoltare durabila turismul cu multiplele sale tipuri:

- ✓ turism de croaziera
- ✓ turism de weekend
- ✓ turism montan
- ✓ turism istoric
- ✓ turism cultural
- ✓ turism religios
- ✓ turism lacustru
- ✓ ecoturism
- ✓ agroturism
- ✓ silvoturism
- ✓ turism de pescuit
- ✓ enduroturism
- ✓ offroads etc.

Administratia publica locala deschisa la dezvoltarea durabila a localitatilor comunei a promovat si promoveaza oportunitatile si potentialul de dezvoltare turistica ale Comunei Berzasca, judetul Caras-Severin. Consiliul Local Berzasca a elaborat si aprobat Strategia de Dezvoltare Socio-Economica a comunei Berzasca 2014-2020, care in cadrul SECTIUNII III - PLANIFICAREA STRATEGICA A PERIOADEI 2014-2020, CAPITOLUL II - Directii strategice; II.1 Crearea, dezvoltarea si fructificarea potentialului turistic al comunei Berzasca cu urmatoarele sub-directii:

- ✓ Refacerea si conservarea cadrului natural, respectiv protectia biodiversitatii
- ✓ Reabilitarea si dezvoltarea infrastructurii turistice
- ✓ Extinderea capacitatilor turistice de primire
- ✓ Crearea mijloacelor de relaxare si agrement

Strategia pentru Dezvoltare Regionala a Regiunii Vest 2014-2020 are ca obiectiv general orientarea interventiilor pe nevoile locuitorilor sai, astfel incat sa ajunga la nivelul de calitate a vietii din regiunile puternice non capitale ale Europei Centrale.

Unul dintre obiectivele specifice ale Strategiei pentru Dezvoltare Regionala a Regiunii Vest 2014-2020 este: identificarea niselor de turism si formularea unei oferte turistice agreate

Strategia de dezvoltare durabila a judetului Caras-Severin 2015-2020 este un document complex, care are la baza Strategia Nationala pentru Dezvoltare Durabila a Romaniei Orizonturi 2013-2020-2030, Strategia Europa 2020, Strategia pentru Dezvoltare Regionala a Regiunii Vest 2014-2020, strategiile de dezvoltare ale comunitatilor locale din judet, precum si alte documente de planificare sectoriale.

Strategia de dezvoltare durabila a judetului Caras-Severin 2015-2020 are ca obiectiv general realizarea unei dezvoltari economice durabile, favorabile incluziunii sociale, care sa duca la cresterea PIB/locuitor pentru a ajunge la media Uniunii Europene a PIB/locuitor.

Pentru a indeplini acest obiectiv general, tinand cont si de constrangerile generale ce trebuie luate in considerare pentru orizontul 2015-2020 (declinul populatiei, accentuarea concurentei, cresterea costurilor cu energia, etc) strategia a stabilit zece axe prioritare de dezvoltare, dintre care: Axa prioritara V. Dezvoltarea durabila a turismului.

### A.3. Scurt istoric

Clisura Dunarii, din care face parte si comuna Berzasca, este o zona geografica complexa, incarcata de istorie, care poate fi caracterizata ca fiind, de-a lungul vremurilor:

- ✓ **Zona de influenta**, cu importanta geostrategica, deoarece dadea posibilitatea controlului traficului pe Dunare
- ✓ **Zona de contact sau zona tampon**, intre Imperiul Habsburgic si Imperiul Otoman, apoi granita la Dunare pentru dictatura comunista. Dealtfel, in istorie, aici au existat intotdeauna unitati de graniceri. In timpul dictaturii comuniste, zona a fost considerata o zona de granita, care trebuia izolata, in consecinta Dunarea nu a fost valorificata la intregul ei potential ca o cale de comunicatie, ci a fost folosita mai degraba ca un element de separare, de ingradire.
- ✓ **Zona de trecere**, in care localitatea Berzasca s-a dezvoltat ca asezare - targ, pentru ca aici se organizau targuri din cele mai vechi timpuri. Nu se poate considera ca a fost o zona de liniste sau de retragere, nu a avut acest caracter, deoarece se afla in apropierea Dunarii, care poate fi considerata o cale de comunicatie propice comerului, mobilitatii, "curgerii", si nu

stabilitatii caracteristice unui loc linistit si asezat. Dealtfel, locuitorii de aici erau cei mai renumiti navigatori prin cataractele Dunarii.

- ✓ **Zona de amenintari** - Dupa retragerea romanilor din Dacia in sec. II si pana in sec XIX (1848), populatia zonei a pendulat, cand in apropierea Dunarii, cand ascunsi in adancimile codrilor, in functie de amenintarile la care era supusa de armatele ostile care tranzitau zona
- ✓ **Zona eterogena etnic** - aici au avut loc schimburi de populatii pentru consolidarea granitei, pentru valorificarea resurselor naturale, etc., locuind impreuna romani, germani, maghiari, croati, cehi, sarbi, etc.
- ✓ **Zona bogata in resurse naturale**, propice activitatilor economice, cum ar fi extractia aurului, carbunelui, exploatarea padurilor, comertul pe Dunare, organizarea de targuri, agricultura si cresterea animalelor. Din pacate, bogatiile acestea nu au fost niciodata in stapanirea populatiei bastinase romanesti.

#### **Date privind evolutia in timp a unitatii teritorial administrative Berzasca**

Actuala comuna Berzasca reuneste trei foste comune care pana la reforma administrativa din 1968 (Legea nr. 2/1968) aveau urmatoarea structura: Berzasca, Drencova si Cozla au fost localitati componente ale comunei Berzasca, iar Liubcova si Bigar au fost comune de sine statatoare.

Prezenta umana in defileul Dunarii este atestata din cele mai vechi timpuri, zona constituind o arie propice pentru intemeierea asezarilor umane, ostroavele si bazinetele formate la gurile de varsare ale afluentilor Dunarii oferind conditii deosebit de favorabile pentru asezarea vetrelor de locuire.

Cu ocazia unor sapaturi sau din intamplare, au fost descoperite in comuna diferite obiecte vechi de bronz: bratari, lampi, sageti, vase, monede, ornamente, necropole etc. Toate aceste vestigii arata ca vatra actualei comune este locuita inca din preistorie. Cele mai vechi urme de locuire umana, depistate arheologic in zona de defileu, dateaza din paleoliticul superior si epipaleolitic. Marturiile arheologice din arealul localitatilor Sichevita, Gornea, Dubova si in zona insulei Ada-Kaleh (actualmente inundata), fiind dintre cele mai cunoscute. Astfel, in Pestera Climente, la Cuina Turcului si in masivul Ciucaru Mare, au fost descoperite unelte de piatra cioplita din paleoliticul mijlociu, iar la Gornea, pe dealul Caunitei ori Razariste, au fost gasite urmele prezentei culturii musteriene in acest areal, vechimea acestora fiind evaluata la circa 40.000 ani. Inca din aceasta perioada zona era apreciata pentru resursele sale naturale, respectiv vanatul favorizat de intinsele zone impadurite, relativ accesibile, pescuitul in Dunare dar si pentru conditiile geo-climatice pe care le oferea acest spatiu geografic.

Mai tarziu, zona s-a inscris in randul marilor cai de migratie si legatura dintre estul Europei, Balcani si Campia Panonica, fiind adesea receptata ca punte de legatura si zona de manifestare a unor culturi materiale deosebite, ale preistoriei si protoistoriei (Starcevo-Cris, Garla Mare, Ostrovu Corbului, Basarabi, dacica etc). In acest context,

zona devine loc de contact si disputa intre structuri de putere ori regate, pana tarziu, in epoca moderna.

Cele mai vechi urme materiale descoperite pe teritoriul comunei apartin culturii neolitice Starčevo-Cris, fiind descoperite in punctul „Ogasul Neamtului”, langa Berzasca si in punctele „Ornita” si „Stenca Liubcovei” de pe teritoriul localitatii Liubcova. Neoliticul in zona mai este ilustrat prin prezenta urmelor descoperite pe o terasa, langa Paraul Sirinea, la nord de sosea, dar mai ales de purtatorii culturii Vinča, prin descoperirile de la „Ornita vest”. Aici au fost descoperite de-a lungul timpului urmele unei asezari din care provin mai multe statuete, adevarate capodopere modelate in lut, a caror semnificatie potrivit cercetatorilor este una rituala. La 2 km nord de Berzasca este semnalata existenta unei fortificatii de pamant dintr-o epoca neprecizata.

Epoca bronzului si inceputul epocii fierului sunt prezente prin mai multe descoperiri: in localitatea Berzasca „Cracul cu Toaca”, Cozla la confluenta vail Mosnic cu Sirinia, Liubcova – „Tiglarie”, „Stenca Liubcovei” si pestera de sub stanca cu acelasi nume. In apropierea unei fortificatii din a doua perioada a fierului de la Drencova a fost descoperit intr-un vas de lut, un depozit de bronzuri datat la inceputul primei epoci a fierului (Ha A<sub>1</sub>-B<sub>2</sub>). Perioada hallstattiana mai este confirmata in zona prin prezenta descoperirilor apartinand purtatorilor culturii Basarabi, dupa cum o dovedesc descoperirile de la Berzasca „Statia de pompare”, „Ogasul Odului” si Drencova – „Muntiana”, precum si la confluenta vail Mosnicului cu valea Sirinea.

De asemenea, pe teritoriul fostei localitati Drencova, a fost descoperit in 1882, cu ocazia unor lucrari la debarcaderul portului un tezaur compus din cca. 200 de stateri de la Alexandru cel Mare, vindut turistilor de ocazie.

In ultimele secole ale mileniului I i.Chr. comunitatile geto-dacice sunt prezente prin descoperirile de la Berzasca – „Statia de pompare”, Liubcova – „Tiglarie”, dar mai ales prin marea asezare fortificata de la „Stenca Liubcovei”. Aceasta din urma este asezata intre localitatile Liubcova si Berzasca, in imediata apropiere a Dunarii, pe o creasta muntoasa, cu pante abrupte pe trei parti. Aici a fost descoperita o importanta fortificatie de tip „promontoriu barat”, a carei inceputuri apartin din epoca bronzului (cultura Vatina), cand are loc prima faza de fortificare, printr-un sant si val de pamant. In perioada dacica asezarea cunoaste doua faze de fortificare, cand valul este marit si inaltat, iar santul initial adancit in stratul de roca. La aceste elemente fiind adaugate o platforma de lupta si o palisada.

Viata materiala din cadrul asezarii este ilustrata de prezenta locuintelor de suprafata si a unei ceramici lucrate cu mana de diferite forme (strachini, vase mijlocii cu profil bitronconic, cu buza aproape dreapta sau semi-inaltata, vase cu buza dreapta si gura stramta, fructiere cu picior) si cu decor tipic dacic (brauri alveolare, butoni cilindrici sau circulari, diferite tipuri de proeminente) permitand datarea primului nivel dacic in sec. al III - II-lea i.Hhr. Cel de-al doilea nivel contine ceramica de o calitate superioara a pastei si ardere uniforma, lucrata cu mana si la roata. Vasele sunt foarte variate ca tipodimensiuni cu un decor preponderent din brauri crestate.

Un loc aparte îl detine ceramica fină lucrată la roata, cât și un fragment de ceramica pictată în negru. Se întâlnește și ceramica de import, constând din fragmente de torti și fragmente de fructiere romane, cât și o toarta de amforă de tip grecesc. Toate aceste materiale permit o datare a nivelului în perioada sec. I î.Hr. - I d.Hr.

Se apreciază că sfârșitul așezării este legat de expediția lui Cneius Cornelius Lentulus la începutul sec. I d.Hr., dar tot așa de bine și-ar fi putut prelungi existența până în momentul începerii războaielor cu Domitian, în 87 d.Hr.

Tot din această perioadă este semnalată în apropierea cartierului Drencova o fortificație datând din a doua perioadă a epocii fierului, de pe teritoriul careia provine o brățară spiralică din bronz.

Descoperirea unor monede și tezaure monetare preromane în zona vorbește despre participarea nemijlocită a comunităților umane de aici la circulația valorilor materiale în zona Dunării și a Peninsulei Balcanice. Perioada romană și post-romană este ilustrată prin descoperiri întâmplătoare semnalate în hotărul localității Liubcova.

Perioadei feudale timpurii îi sunt atribuite descoperirile de la "Stenca Liubcovei", "Debiliug – Valea Dragoselea", pe cursul superior al Văii Berzasca, "Saliste" la cca 2 km nord de actualul centru comunal, precum și cele din punctul "Spit III" (Ogășu Neamtului), în apropiere de Liubcova, pe malul Dunării. Cercetările efectuate pe teritoriul localității Drencova au dus la descoperirea unei necropole feudale de sec. al XII – XIII-lea, precum și Cetatea Drencovei. Pe teritoriul localității Cozla, la confluența Siriniei cu Belarca sunt semnalate urmele unei mănăstiri medievale și cimitirul acesteia. Aceste descoperiri confirmă faptul că la cumpăna dintre milenii aici exista o populație stabilă, care politic este posibil să fi aparținut primei structuri prestatale cunoscută în zona: ducatul lui Glad - Athum.

Importanța geostrategică a zonei în care se circumscrie și comuna Berzasca fost determinată și de posibilitatea controlului traficului pe Dunare, devenind un spațiu de atracție pentru marile puteri. Astfel, încă din secolul al XI-lea Banatul este ocupat de regatul ungar, stăpânirea acestora durând cu mici întreruperi până în anul 1526, când Ungaria, în urma bătăliei de la Mohacs, devine pasălaț turcesc, iar Banatul intra sub stăpânirea Imperiului Otoman.

După înglobarea voievodatului banătean în structurile regalității arpadiene, vechile structuri locale de putere, sunt luate de către districte, ca subdiviziuni ale comitatelor, cu rol administrativ și militar. Prezenta unor asemenea districte în zona, cum sunt cele ale Mehădiei și Almăjului, precum și ridicarea unui important număr de fortificații pe Dunare, (Cetatea Orșovei, construită între 1371-1372, Cetatea Ada-Kaleh, construită în perioada 1691-1737 și pastrată până la inundarea insulei de către apele acumularii Portile de Fier I), vorbesc de la sine despre rolul major jucat de populația autohtonă în apărarea Banatului și a regalității maghiare în fața pericolului turcesc a cărei presiune s-a dovedit tot mai puternică după 1390. Faptul că la 1439 două familii nobiliare din Banat primesc de la regele Albert al Ungariei cetatea Drencova este o dovadă a participării directe a oamenilor din aceste locuri la efortul de apărare împotriva pericolului turcesc. Acest efort este vizibil și prin ridicarea unor cetăți și bastioane de apărare pe Dunare, după sec. al XIII-lea, cum sunt cele de la Pojejena, Coronini,

Drencova (amintita documentar la 1451), Tri Cule etc. Dar oamenii acestor locuri nu-si aparau pamantul numai cu sabia ci si cu spiritul, ridicand in fata cuceritorilor si paveze ale credintei, biserici si manastiri, cum este manastirea de la Sirinea din sec XVI-lea si biserica din lemn de la Berzasca, atestata din 1722. Urmasa acesteia este actuala biserica, cu hramul „Sf. Arhangheli” din vatra localitatii Berzasca, construita la 1836 in stil baroc Aceasta este considerata cea mai veche biserica romaneasca din Clisura Dunarii, care se mai pastreaza.

Marturie a credintei si stabilitatii oamenilor de pe aceste locuri stau si cladirile vechi de sec. XVIII – XIX din localitatile Berzasca, Bigar si Liubcova.

Pe valea Berzasca sunt amintite in literatura de specialitate sau in hrisoavele nescrise ale locuitorilor mai multe locuri care au constituit vetre de locuire pentru oamenii acestor locuri dupa retragerea romana. La cca 18 km de actuala localitate, pe valea superioara a raului, in punctul cunoscut de catre localnici sub denumirea „Debeliug” s-a descoperit vatra unei comunitati si a unei necropole feudale timpurii (sec IX – XIV). In timp, locuitorii acesteia au coborat pe valea raului intemeind alte asezari cum sunt cele semnalate la „Dragoselo”, „Stubar”, sau „Seliste”, ultima vatra de sat, situata la cca 2 km nord de actuala asezare, fiind amintita in „Cartea Funduara” din acele vremuri. Localitatea este documentata pe actualul amplasament in 1692, in legatura cu razboiul dintre imperiul habsburgic si cel otoman.

~~Dupa izgonirea turcilor din Banat, aici s-a inaltat o biserica din lemn, pomenita inca din anul 1722, biserica, care la inceput a gazduit slujbe religioase grecesti, deoarece in comunitate s-au stabilit greci care controlau activitatea de extragere a aurului aluvionar din zona. Istoria comunei este legata de aceasta profesie, aurarii fiind cunoscuti inca din secolul al XVII-lea.~~

Alaturi de populatia bastinasa, in anul 1722 sunt mentionati si germani, existand la 1808 o biserica si o scoala de limba germana. Mai tarziu au fost asezate aici si familii croate, a caror indeletnicire de baza era agricultura – cultivau in special porumb si cresteau animale. Alte resurse naturale care au dus la dezvoltarea comunitatii au fost rezervele de carbuni si exploatarea padurilor. Comertul a fost favorizat de utilizarea Dunarii ca artera de circulatie si de organizarea unor targuri saptamanale care permiteau locuitorilor din zona sa isi valorifice produsele si sa se inscrie in cadrul schimburilor comerciale cu marfurile aduse din alte zone.

In istoria comunei sunt mentionate si momente de cumpana, cum sunt cele de dupa revolutia de la 1848 cand casele populatiei care a fugit in munti au fost jefuite si distruse, populatia trecand printr-o perioada grea marcata de foamete si lipsuri materiale crancene. In aceste momente devin salvatoare interventiile unui italian, proprietar de mine la Cozla, care sprijina comunitatea locala

Despre situatia economica infloritoare a localitatii Berzasca de la sfarsitul sec. al XIX-lea si inceputul sec. al XX-lea vorbesc si realizarile din plan cultural si social. Ca resedinta a unei subunitati militare, localitatea s-a bucurat de serviciile unui medic militar pana in 1876 cand locul acestuia a fost luat de unul de circumscriptie. Dupa desfiintarea unitatii militare in fostele spatii s-a amenajat o scoala, iar in 1896 este

infiintata o subunitate de pompieri voluntari si din 1895 un cor bisericesc. Tot aici mai este semnalata existenta unui ocol silvic inca de la inceputul sec. al XVIII-lea. In 1902 este introdus telefonul, iar in 1905 a fost infiintata Banca Populara si Cooperativa de Credit, unde au fost inscrise 75 de persoane. Prezenta populatiei sarbe in zona si inceputurile asezarii de la Liubcova pot fi legate de marile migratii sarbe spre nordul Dunarii, datorita inaspririi asupra otomane, in contextul obtinerii de catre mitropolitul Arsenie Cranjevic a „privilegiilor ilirice” din partea autoritatilor habsburgice. Astfel, un numar mare de sarbi sunt stramutati la nord de fluviu pentru a intari zona din punct de vedere militar.

Din punct de vedere etnic, zona Clisurii are un caracter eterogen. Fiind o zona de contact si totodata de influenta, aici au avut loc in timp importante schimburi de populatii, in cursul carora elementul autohton, romanesc, s-a amestecat cu elemente sud-dunarene, de origine sarba si bulgara. In perioada stapanirii maghiare, iar mai tarziu habsburgice, aici sunt colonizati maghiari, germani si cehi. Cresterea numarului de etnici sarbi in zona si inceputurile asezarii de la Liubcova pe actualul amplasament sunt legate de marile migratii sarbe spre nordul Dunarii, datorita inaspririi asupra otomane, in contextul obtinerii de catre mitropolitul Arsenie Cranjevic a „privilegiilor ilirice” din partea autoritatilor habsburgice. Cu acest prilej un numar mare de sarbi sunt stramutati la nord de fluviu pentru a intari elementul militar din zona.

Zdrobirea sistemului crestin de aparare al Dunarii, prin caderea cetatilor Severin si Belgrad si pierderea bataliei de la Mohács transforma Banatul, inclusiv zona Defileului Dunarii intr-o zona tampon, intre interesele otomane si cele habsburgice, ramanand totodata ca marca de granita a Transilvaniei. Trecerea sub stapanirea otomana dupa 1658 permite conservarea autonomiei comunitatilor romanesti din zona, greu incercate de cresterea servitutilor feudale sub dinastiile maghiare si domniile transilvane. Cresterea ofensivei crestine, conduse de Imperiul Habsburgic asupra turcilor dupa 1686, dar mai ales cucerirea si ocuparea Banatului, aduce in atentie noi localitati situate in zona defileului printre care Liubcova (1689) si Berzasca (1692).

La sfarsitul sec. al XVIII-lea si inceputul secolului al XIX-lea, cu scopul repopularii tinuturilor pustiite de incursiunile turcesti in zona, a defrisarii padurilor pentru asigurarea necesarului de lemn si extinderea suprafetelor agricole si nu in ultimul rand pentru consolidarea granitei prin intarirea elementului graniceresc intr-o zona mai putin locuita a Muntilor Almajului, a fost adusa populatie ceha, prilej cu care au luat fiinta mai multe sate. Localitatea Bigar a fost intemeiata de colonistii cehi adusi aici din zonele Litoměřice, Plzeň, Klatov, Krudin etc, in perioada anilor 1824 – 1828. Noii veniti s-au ocupat cu agricultura, cresterea vitelor, pomicultura, mai tarziu lucrând in exploatarile forestiere si miniere din zona. Si astazi Bigarul isi conserva o seama de valori spirituale si culturale cum sunt traditiile constructive pentru locuinte, particularitatile asezarii, viata spirituala a comunitatii, morile de apa de pe paraul Bigar etc.

Asa cum arata descoperirile arheologice, arealul comunei Berzasca a oferit omului din cele mai vechi timpuri conditii optime de locuire. In acest context, se impune urmarirea si aplicarea legii patrimoniului cultural national (Legea 182/2000) si a legislatiei in domeniu, in sensul salvarii, protejarii si punerii in valoare a tuturor siturilor



istorice si arheologice, de interes national, a modului cum se face semnalizarea acestora si descarcarea de sarcina arheologica in contextul executarii unor lucrari de interes national, local sau particular. La acordarea autorizatiilor de constructie in zonele in care sunt semnalate asemenea descoperiri este necesara informarea investitorilor asupra atributiilor si responsabilitatilor ce le revin in semnalarea, salvarea si protejarea acestor situri. Deoarece exista posibilitatea reala de aparitie in zona si a altor marturii istorice si arheologice, se impune ca la acordarea autorizatiilor pentru diferite lucrari, indiferent de natura lor si modul de finantare, sa se urmareasca, inclusiv prin verificari la fata locului, modul cum sunt respectate prevederile art. 48/1 din legea 182/2000.

### **Caracteristici semnificative ale teritoriului si localitatilor, repere in evolutia spatiala a localitatilor**

Numele localitatii eponime provine din slavonul "brza" care inseamna repede, precum raul care strabate comuna, si a carui curs a inspirat acest nume – raul Berzasca. Si astazi populatia locala numeste localitatea, "Birzasca" si nu Berzasca. Istoricii sustin ca aceasta ultima denumire a fost imprumutata de la unguri, in secolul al XIX - lea, fiind derivat din numele pe care si astazi il folosesc locuitorii romani din zona – Barzasca.

Satele comunei Berzasca sunt de tip adunat, cu vatra bine conturata, asezate in imediata apropiere a principalelor artere de circulatie (sosea, drum comunal, strada, fluviu). Amplasarea actuala a satelor componente ca si unele deplasari teritoriale ale vetrelor de sate au fost influentate si continua sa fie influentate de conditiile naturale, conditiile istorice in cadrul carora aceste localitati au evoluat, structura etnica, traditii locale, activitati economice de baza si evolutia administrativa a localitatii. Desigur ca in anumite momente istorice unul sau altul dintre acesti factori au jucat un rol preponderent (masurile luate in contextul lucrarilor hidroenergetice din zona, rolul factorului economic in dezvoltarea si decaderea localitatii Cozla etc.)

Berzasca s-a dezvoltat in primul rand ca asezare – targ, favorizata de prezenta aici a unei unitati graniceresti si de masivele exploatari forestiere din zona, efectuate in sec XIX. Boomul economic spre care a gravitat populatia din imprejurimi a fost motivat si de organizarea aici a unor targuri sezoniere sau ocazionale si de prezenta diverselor unitati economice si comerciale.

Satul **Bigar** este de tip adunat si prezinta o imagine unitara data de trama stradala care se intersecteaza in forma de **cruce** in dreptul bisericii satului. Fronturile stradale ale satului Bigar au un **caracter omogen si continuu**; aspectul ritmat perceput prin parcurgerea spatiului contribuie la formarea unei imagini coerente a satului. Specificul local este dat de: modul de ocupare a terenului cu locuinte aliniate la strada, amplasarea pe parcele lungi, nivelul parter unitar al locuintelor, spatiul public tipic dintre drum si case, acoperisul in doua ape, culorile specifice ale tamplariilor si zugravelilor. Acestea sunt elemente care dau specificitate si atractivitate turistica, reprezentand pentru **comunitatea ceha** un patrimoniu material cu puternica valoare identitara. Comunitatea putin numeroasa, omogena din punct de vedere etnic si confesional, voit izolata si stabila in timp si totodata foarte traditionala a contribuit la pastrarea aproape intacta a acestui sat.

Satul **Liubcova** prezinta ca trasatura principala **fronturile stradale continue, omogene si opace**, (rezultat al parcelarului si al modului de construire local), **ornamentatie si cromatica**

**tradiționala bogată** și modul specific de relaționare al parcelelor de pe mal cu apă. Caracterul urban tradițional se impune menținut și amplificat, ca **reper identitar** important din punct de vedere cultural și turistic. Morfologia așezării este determinată de Valea Orevitei care împarte localitatea în două.

**Cozla** este un fost complex industrial de exploatare a carbunilor, așezat într-un sit panoramic, pe malul Dunării, într-o poziție care beneficiază de o perspectivă largă asupra defileului și un relief spectaculos (puncte de belvedere privilegiate). Închiderea minelor a generat probleme sociale reflectate și în nivelul avansat de degradare, respectiv parădire, a locuințelor colective existente. Situl are valoare patrimonială, deoarece adaposteste construcții de **arhitectură industrială** cu valoare istorică și arhitecturală și cu potențial ridicat de conversie în structuri turistice speciale.

**Berzasca** este un sat de tip adunat, tipic, situat la confluența văii cu același nume cu Dunărea. Forma actuală a vetrei a fost condiționată de relieful specific al zonei, vechea depresiune fiind în bună măsură acoperită de apele Dunării după ridicarea barajului de la Portile de Fier. Trauma strădala a fost organizată în funcție de acești factori, raportați la traseul DN 57 care traversează comuna. Zona centrală a localității, cu apreciable tradiții urbanistice a fost puternic influențată de prezența în zonă a unor populații de etnie și culturi diferite. Sarba, germană, maghiară, cehă, inclusiv de rolul jucat de aceasta în sistemul de apărare al Dunării în perioada habsburgică când aici era cantonată o companie de grăniceri.

Pe locul actual, localitatea reședință de comună a existat și pe timpul ocupației otomane, fiind bine cunoscută încă din timpul războaielor austro-turce (1692 conform documentelor), încheiate în cele din urmă prin pacea de la Pasarowitz din 1718, fiind una din cele mai vechi comune cu nume cunoscut din Clisura Dunării, după Moldova Veche și Radimna.

Teritoriul administrativ al comunei are o suprafață de 28063 ha și cuprinde 4 sate Berzasca - reședință de comună, *Liubcova*, *Cozla*, *Bigar*.

Actuala comună Berzasca reunește trei foste comune:

- una formată din localitățile Berzasca, Cozla și Drenconă;
- Liubcova,
- Bigar.

Berzasca a fost atestată documentar în 1692, dar locuirea continuă a zonei datează din timpuri mai vechi. Primele descoperiri arheologice consemnate în zonă datează din 1883 și aparțin epocii bronzului.

Legată în ultima perioadă de zăcămintele de carbune, evoluția localității în perioada modernă a cunoscut o înflorire maximă în anii '70.

Liubcova a fost atestată documentar în anul 1689: inițial, localitatea s-a numit Lyubcova pentru că mai apoi toponimul sa se divida în Gornia Liupcova și Dolnia Liupcova (Gornea și Liubcova actuale).

Locuirea continuă este atestată de numeroasele elemente arheologice care pun în evidență existența unei "așezări fortificate locuite în decursul mai multor epoci istorice, în special în epoca bronzului și cea de a doua a fierului" (Marian Guma). Investigatiile arheologice au fost declanșate de Bolini încă din 1879.

După parasirea acestui ținut de către romani, populația rămasă a pendulat, în funcție de presiunea la care era supusă de forțele ostile ce se manifestau în zonă, când ascunși în adâncimile codrilor, când pericolele încetau, aceștia revenind în apropierea Dunării. Urmele acestei pendulări se regăsesc la:

- “Debelilug”, la 18 km nord de Berzasca;
- „Platoul Rauniste”, zona ce asigura o priveliste admirabila spre Valea Berzasca, aproape de drumul care ducea din Clisura de Sus, in Clisura de Jos, atingand si vechea vatra a satului Bigar, locuit de cehi.
- “Dragoselo” situat la un km spre sud de Debelilug , la incrucisarea vechilor drumuri dintre Bania – Svinita si Bozovici – Berzasca;
- “Poalele Dealului”- “Tiera Dragoseli”, denumirea provenind din cuvantul latin “tera”- pamant si cuvantul slav “dragoselo” – infratit;
- Sursele locale mai amintesc asezari omenesti in punctele “Stubar”, “Gleb” Camenita”, “Otar”, “Caistrochi”, si bineinteles „Seliste”, vatra de sat amintita si in “Cartea Funduara” la vremea respectiva.

Razboaiele turco-austriece au pustiit la un moment dat aceasta zona, ca de altfel intreg Banatul, dar nu au desfiintat formele de locuire a zonei.

Bigarul este o localitate relativ recenta, legata de ultima colonizare cu cehi a Banatului. Scoala in limba ceha a luat fiinta in anul 1826.

La nord de Berzasca, pe locul numit Siliste este situat un platou care poarta numele de “Vinia Cadii”, adica “Via lui Cadi”, ceea ce inseamna Via Judecatorului, stiut fiind faptul ca incasatorul de dari, in perioada stapanirii turcesti asupra zonei era principala autoritate, reprezentand instanta care judeca si pedepsea.

Cercetarile istorice au confirmat ca pe la sfarsitul veacului al XVII lea locuitorii s-au asezat pe actuala vatra a localitatii Berzasca. Primii locuitori care s-au stabilit aici se indeleptau cu spalarea aurului, ei avandu-si casele pe locul numit de localnici “Gura Abrilei”.

Astazi, principalele cai de legatura cu restul tarii sunt reprezentate prin:

- DN 57: Orsova – Moldova Noua;
- DC 47: Cozla – Bigar.

#### **Evolutia localitatilor dupa 1990**

Daca inainte de 1989 comuna Berzasca era cunoscuta ca facand parte dintr-o zona cu un pronuntat caracter economic monoindustrial, bazat pe industria extractiva a carbunelui, dupa 1989, aceasta a suferit mutatii importante atat sub aspect economic cit si social. Dintr-o localitate rurala cu industrie puternica, aceasta incepe sa decada odata cu procesul de inchidere a minelor. In anul 1997 are loc procesul de restringere a activitatilor miniere in zona, in conditiile in care 74% din populatie lucra in acest domeniu. Pe fondul reducerii activitatilor economice s-au diminuat substantial si resursele financiare aflate la dispozitia administratiiei locale si a locuitorilor.

Crearea unor parghii institutionale guvernamentale, precum Agentia Nationala pentru Dezvoltarea Zonelor Miniere (ANDZM), infiintata in anul 1997, prin O.U.G. 64 si organizata prin H.G. 69/1998 si declararea zonelor miniere ca zone defavorizate, au insemnat primii pasi in vederea unei abordari institutionalizate a problematicii zonelor miniere in vederea diminuarii impactului social negativ si reconstruirea acestor zone.

Initierea, elaborarea si implementarea Proiectului Pilot al ANDZM „Diminuarea Impactului Social”, cu finantare de la Banca Mondiala in baza unui Acord de Imprumut al Guvernului Romaniei, demarat in anul 2000, a reprezentat al treilea pas important privind asistarea acestor zone miniere, insemnand si pentru comuna Berzasca, prima posibilitate de

accesare a unor fonduri, destinate doar zonelor miniere pentru Dezvoltarea Locala si primele actiuni de sprijin pentru comunitate, pentru administratie, pentru mediul de afaceri<sup>1</sup>.

Izbucnirea conflictului din fosta Iugoslavie dar mai ales embargoul energetic instaurat de ONU asupra Serbiei au influentat pozitiv economia in declin a zonei. Pe fondul unei supravegheri deficitare se intensifica actiunile de contrabanda cu produsele petroliere in zona Clisurii Dunarii, proces in care se implica si multi cetateni ai comunei. In aceasta perioada are loc patrunderea unei importante mase monetare in zona care a dus la cresterea veniturile locuitorilor. Acestia si-au construit locuinte noi sau au renovat cladirile existente, ceea ce a determinat cresterea nivelului de trai. Sfisitul conflictului si incheierea embagoului reduce sursele de venit pentru locuitorii zonei, pe fondul declinului activitatilor miniere. In 2006 are loc inchiderea minelor si disponibilizarea ultimilor angajati, proces ce a dus la o depreciere drastica a calitatii vietii economico-sociale.

Cu toate acestea, prin implicarea activa a conducerii primariei s-a reusit pregatirea unor proiecte si accesarea de fonduri europene folosite la investitii edilitare importante, cum a fost reabilitarea si dotarea unor institutii, imbunatatirea retelei de comunicatie dintre localitatile comunei, precum si realizarea aprovizionarii cu apa potabila, a retelei de canalizare si a statiei de epurare pentru localitatea Berzasca. Alte programe in derulare privesc rezolvarea problemelor de infrastructura edilitara si pentru localitatile componente.

## **B. Monografia turistica a comunei Berzasca**

### **B.1. Consideratii generale**

#### **B.1.1. Pozitia geografica**

##### **Incadrare in teritoriu**

Comuna Berzasca este situata in Clisura Dunarii, fiind cea mai sudica localitate de frontiera din Caras-Severin, situata la o distanta de 74 km de Orsova si 58 km de Bazias. Teritoriul administrativ al comunei ocupa o suprafata de 24 934 hectare.

Vecinatatile teritoriului comunei Berzasca sunt:

- la nord – pe crestele Muntii Almajului se invecineaza cu localitatile cehe Ravesca si Girnic din comuna Bania;
- la est – comuna Svinita, din judetul Mehedinti;
- la sud – cu fluviul Dinarea, granita naturala cu Serbia.
- la vest – comuna Sichevita.

Perimetrul comunei este orientat nord-sud, ocupand depresiunea intramontana Liubcova - Berzasca si o parte din terminatia sudica a crestei mediane a muntilor Almajului, la 42 km fata de Moldova Noua, 74 km fata de Orsova si 150 km fata de Resita.

Comuna are in componenta localitatile Berzasca, Bigar, Cozla, Liubcova si Drencova. In urma lucrarilor hidroenergetice din zona, localitatea Drencova a fost stramutata langa vatra localitatii Berzasca.

Distante dintre localitatile componente sunt urmatoarele:

<sup>1</sup> Conform Planului strategic de dezvoltare social-economică comuna Berzasca, județul Caraș Severin, 2007-2013

- Liubcova – Berzasca 3 km
- Berzasca (Drencova) – Cozla 3 km
- Cozla – Bigar 7km

Accesul in Berzasca se realizeaza pe cale auto utilizand DN 57A Orsova – Moldova Noua – Oravita – Moravita. Localitatea Bigar este legata de centrul de comuna prin DN 57A, Berzasca – Cozla si DC 47- Cozla – Bigar, de pe valea Sirinia. La nivelul comunei exista mai multe drumuri forestiere si comunale, cum sunt: drumul comunal din localitatea Liubcova spre Ravensca si cel forestier de pe valea Berzasca si Dragoslavele, cu acces spre Bigar.

Funcția dominantă a comunei Berzasca a fost exploatarea resurselor minerale, prin minerit și exploatarea unor resurse minerale iar activitățile secundare sunt agricultura, exploatarea lemnului și cele de transport fluvial. Comuna Berzasca s-a dezvoltat în ultimul secol ca o zonă preponderent industrială, bazată pe extracția de carbune. Mineritul a produs mutații importante în structura forței de muncă, ocupații tradiționale ca agricultura, prelucrarea lemnului și viticultura înregistrând regresive importante. După 1989 comuna a fost puternic marcată de contextul economic al restrângerii activității miniere.

Regiunea are un aspect montan, cu relief foarte accidentat, cu văi adânci și înguste, cu maluri înalte, în mare majoritate abrupte și culmi cu varfuri care nu depășesc 700 m înălțime. Dintre acestea au fost citate cele două Glavecine, dar trebuie să mai menționăm la sud, Cracul Viezurini 543 m și la nord Tilva Brusului cu o înălțime de 693 m.

Cursul principal de apă este râul Berzasca, afluent al Dunării, care primește pe cursul mijlociu apele paraului Camenita cu afluentul său de stânga, Ogasul lui Manole. În funcție de anotimp, aceste ape au un debit foarte variat.

Clima este continental-moderată, cu unele influențe mediteraneene, cu veri calduroase, mai bogate însă în precipitații în raport cu media pe țară.

Accesul pe apă se face pe fluviul Dunărea, în cadrul rețelei de transport fluvial Bazias – Portile de Fier II. Pentru această zonă, Dunărea ar putea reprezenta cea mai importantă arteră de circulație și transport. Existența unor instalații portuare favorizează creșterea indicelui de utilizare al acestora atât pentru transportul de marfuri cât și pentru cursele de persoane pe rutele locale, inclusiv pentru turiști.

Comuna Berzasca este situată într-o zonă de frontieră externă a României. Ea face parte din zona de frontieră, cu o lățime de 30 km față de frontiera de stat (Legea 243/2002). Totodată, teritoriul comunei la limita Dunării este străbătut de fasia de protecție a frontierei de stat, cu o lățime de 20 m (OUG 26/2009 art.3 al 3), zonă în care accesul este permis numai pe baza actelor de identitate sau aprobarea comandantului formațiunii locale a poliției de frontieră (OUG 26/2009 art.75/f). Din aceste motive, activitatea economică și turistică în zonă trebuie să țină seama de legislația specifică.

### B.1.2. Infrastructura

Comuna Berzasca este localitatea de frontieră cea mai sudică din jud. Caras-Severin. Are o rază de deservire de cca. 15 km. Comuna dispune de următoarele dotări edilitare: sediul administrației publice locale, sediul Parcului Natural Portile de Fier, farmacie și dispensar medical, învățământ prescolar, primar și gimnazial, casa de cultură și bibliotecă, sediu poliție și unitate militară de grăniceri, CEC, servicii telefonice, port, Ocolul Silvic, Oficiul PTTR și biserici (în localitățile Berzasca, Bigar și Liubcova).

Dunarea constituie una din cele mai importante cai de transport si circulatie care este in prezent subutilizata. In ciuda existentei instalatiilor portuare, folosirea lor s-a restrans anual.

Caile rutiere care leaga Berzasca de celelalte localitati sunt formate din drumuri nationale ( DN 57 Orsova - Moldova Noua - Oravita) si drumuri comunale ( DC 47- Cozla - Bigar).

Transportul in comun se asigura pe DN 57 si face legatura intre localitatile Resita, Berzasca si Orsova.

Distante intre localitatile componente sunt urmatoarele:

Liubcova – Berzasca	3 km, pe DN 57
Berzasca – Drencova	1 km, pe DN 57
Drencova Cozla	2 km, pe DN 57
Cozla – Bigar	17km, pe DC 47.

Alte distante: Distanta pana la resedinta de judet Municipiul Resita este de 140 km.

Alaturi de acestea, in zona mai este prezenta o retea de peste 50 km de drumuri forestiere, dar si alte drumuri vicinale sau de legatura, neclasificate.

Lipsa unei legaturi pe calea ferata constituie una din problemele localitatii mai ales in perioada de iarna cand Dunarea nu este practicabila. In aceasta perioada se inregistreaza probleme de aprovizionare si de acces spre centrele urbane ale judetului. Distanta pana la cea mai apropiata statie CFR Orsova este de 72 km.

### **Echiparea tehnica cu cai de comunicatie**

Potrivit legii 369/21 septembrie 2006 privind dezvoltarea retelele de transport si in conformitate cu P.A.T.N. si P.A.T.J., comuna Berzasca este inclusa in cadrul coridorului VII, Pan-European: Bazias – Orsova – Cernavoda – Sulina, prin traseul Drumului Expres cu 4 benzi Bazias – Moldova Noua – Drobeta-Turnu Severin.

#### **A. Circulatia rutiera**

**Drumuri nationale** - reprezentate prin:

DN 57 - Orsova - Moldova Noua - Oravita - Moravita. Acesta face legatura cu orasele Moldova Noua si Turnul Severin, avand racorduri spre Anina (din Oravita prin DN 57), spre Resita (din Gradinari prin DJ 581) si spre Timisoara (din Moravita prin DN 59).

Pe raza comunei Berzasca acesta are o lungime de cca. 14,6 km, intrand la km 64 + 900, pentru a iesi de pe teritoriul administrativ Bezasca la km 79 + 500. Faptul ca acest drum intens circulat traverseaza trei dintre localitatile comunei: Liubcova, Berzasca si Cozla in conditiile in care trama stradala nu este adaptata acestui tip de circulatie, detrimina o serie de disfunctionalitati privind traversarea acestuia de catre locuitori dintr-o parte in alta a asezarii, prezenta unor animale domestice, nivelul de zgomot resimtit la nivelul gospodariilor celor mai apropiate, trepidatii produse asupra cladirilor etc. Din aceste motive se impune o semnalizare corespunzatoare, limitari de viteza si amenajarea corespunzatoare a intersectiilor. La construirea noilor cladiri (locuinte, spatii de cazare, magazine sau pentru alte utilitati) se vor avea in vedere asigurarea unei distante minime suficiente pana la sosea si utilizarea perdelelor de vegetatie impotriva prafului si a zgomotului.

Datorita fronturilor intre locuinte la strazile care formeza DN 57 prin localitati nu este posibila modernizarea acestuia si nici realizarea unui Drum Expres pe patru benzi.

**Drumuri comunale** – in lungime totala de 68,5 km, sunt reprezentate de:

- DC 47 – DN 57, km 66 + 120 - Cozla - Bigar – 17,5 km,
- DC – DN 57, km 77 + 600 - Liubcova – Izvorul Lung – 30 km;
- DC – DN 57, km 72 + 150 - Berzasca – Debelilug – 21 km.

Desi in prezent aceste drumuri se gasesc intr-o situatie satisfacatoare, datorita unor lucrari de reabilitare desfasurate in ultimi ani, acestea au nevoie de importante lucrari de modernizare prin acoperirea cu imbracaminte asfaltica. Acest fapt ar permite accesul mai usor si o valorificare turistica mai complexa a zonei.

**Strazi:** Lungimea retelei de strazi in comuna Berzasca este de 11,5 km, distribuita la nivelul localitatilor Berzasca, Bigar si Liubcova.

**Drumurile forestiere**, deschise in diferite perioade, pentru valorificarea industrială a masei lemnoase din zona Muntilor Almaj, in perimetrul comunei Berzasca au o lungime de 60 km. Se gasesc intr-o stare tehnica dificila, Romsilva, nefacand investitii pentru reabilitarea lor. Alaturi de aceste cai de acces, reseaua cailor de comunicatie mai cuprinde:

**Drumul** care face legatura intre Liubcova si Ravensca, drum ce a avut statut de drum judetean dar in prezent statutul acestuia este nedefinit. Acest drum poate fi foarte important pentru economia zonei, deoarece asigura o legatura facila intre Clisura Dunari si bazinul superior al Nerei (Cheile Nerei), in conditiile dezvoltarii turismului si a imbunatatirii legaturii dintre locuitorii celor doua bazine hidrografice.

**Podurile** sunt in numar de 12 si asigura traversarea raurilor Berzasca, Sirinia si a paraurilor Valea Orevitei si Toronita;

**Podetele** sunt in numar de 12 si asigura traversarea unor ogase, vai si canale.

- 2 poduri asigura traversarea raului Berzasca;
- 2 poduri asigura traversarea paraului Orevita;
- 7 poduri asigura traversarea raului Sirinia;
- 1 pod asigura traversarea paraului Toronita;
- 5 podete se afla in Berzasca;
- 3 podete se afla in Liubcova;
- 4 podete se afla in Bigar.

### **B. Circulatia fluviala**

Alaturi de aceste elemente, trebuie sa mai amintim transportul fluvial pe Dunare, transport care a jucat un rol important in viata economica si sociala a zonei inainte de 1989, cand Drencova si Cozla dispuneau de porturi specializate in transportul de marfuri si materii prime, inclusiv pentru transportul de persoane.

Declinul activitatilor economice din zona a determinat reducerea activitatii porturilor, acestea avand un caracter sporadic si limitat. Circulatia navelor de pasageri s-a desfiintat odata cu inchiderea liniei de pasageri Moldova Noua - Orsova.

Si astazi zona este inclusa in reseaua de transport fluvial Gura Nerei – Portile de Fier II, dar lipsa unei infrastructuri portuare diminueaza sansele de racordare la viata economica a zonei. Din nefericire, nici portul comercial existent candva la Dubova nu este inclus in randul porturilor de acostare pentru navele fluviale de pasageri, pentru care se executa lucrari de modernizare, potrivit legii 369/2006.

### **Echiparea tehnica cu cai de comunicatie fluviala**

Pe teritoriul comunei Berzasca exista doua porturi utilitare. Pana in 1992 aici a functionat si un port pentru pasageri, pe ruta Orsova - Moldova Veche. Activitatea acestor

porturi in contextul declinului economic pe care il inregistreaza industria extractiva nu are un caracter continuu si sustinut, practic nu se mai face transport pe Dunare. De asemenea, lipsa unei legaturi pe cale ferata este un handicap atat pentru localitate cat si pentru restul judetului.

Astazi circulatia navelor pentru pasageri se face doar pe curse externe, linia de pasageri Moldova Noua - Orsova – Drobeta –Turnu Severin fiind desfiintata. In acest context, se impun eforturi sustinute atat pe plan local cat si judetean de a transforma unul din aceste porturi intr-un port de agrement.

### Alimentarea cu energie electrica

Comuna Berzasca si satele apartinatoare sunt alimentate cu energie electrica de la reseaua de 20 KV, de cca. 11,5 km pe teritoriul comunei, ce leaga comuna cu Moldova Noua. Satul Bigar este alimentat printr-o retea de 6 KV. Liniile electrice de 20 KV si 6 KV sunt montate pe stalpi de beton. Asigurarea energiei electrice pentru toti consumatori, la nivelul localitatilor comunei se face prin intermediul unui numar de 12 P.T.A., dupa cum urmeaza:

Berzasca	▪ 2. P.T.A.	- 250 KVA,
	▪ 1. P.T.A.	- 160 KVA,
	▪ 1. P.T.A.	- 100 KVA,
	▪ 1 P.T.A.	- 40 KVA.
Liubcova	▪ 2. P.T.A.	- 250 KVA,
	▪ 1. P.T.A.	- 160 KVA,
	▪ 1. P.T.A.	- 26 KVA.
Bigar	▪ 1. P.T.A.	- 250 KVA,
Cozla	▪ 1. P.T.A.	- 63 KVA,
Drencova	▪ 1. P.T.A.	- 100 KVA,
	1. P.C.Z.	- 400 KVA.

Liniile de joasa tensiune sunt realizate pe stalpi de beton si se gasesc intr-o stare buna de functionare. De asemenea, iluminatul public este realizat cu corpuri de iluminat pentru lampi cu vapori de mercur, asigurand un iluminat corespunzator la nivelul fiecarei localitati.

In prezent, toate gospodariile comunei sunt racordate la reseaua electrica. In conditiile dezvoltarii turistice si a realizarii unor case de vacanta, exista un surplus de energie care sa permita extinderea acestor retele in zonele propuse pentru o dezvoltare ulterioara. Totodata, se manifesta intentia de extindere a electrificarii si in zona de salasuri.

### Retele de telecomunicatii

**Comuna Berzasca** beneficiaza de telefonie fixa, racordata la reseaua de cablu optic subteran care o leaga cu Moldova Noua, dar si de telefonie mobila. Prin cele doua antene situate pe dealul Stenca Liubcovei se poate asigura o acoperire de peste 90 % din suprafata comunei. O situatie speciala se intalneste la Bigar, unde, datorita izolarii, transmiterea



semnalului se face cu ajutorul unui releu situat în Berzasca. Tot prin intermediul sistemului de telefonie fixa beneficiarii se pot racorda la rețeaua de televiziune prin cablu.

### **Alimentarea cu apă**

Principala sursă de alimentare cu apă o constituie Valea Berzasca, care alimentează comuna. Localitatea dispune de apă curentă și stație de epurare proprie. Localitatea Bigar dispune de apă potabilă din sursă locală, asigurată prin cistele de stradă.

Conform Anexei 7 – Completări la inventarul bunurilor care aparțin domeniului public al comunei Berzasca – Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 bis/10.08.2011 localitatea Berzasca dispune de alimentare cu apă curentă. Astfel, regăsim următoarele elemente componente ale sistemului de alimentare cu apă:

- poziția 59 - sistemul de captare apă;
- poziția 60 - Aducțiune apă pe o lungime de 7,5 km;
- poziția 61 - Stație tratare înmagazinare;
- poziția 62 - conductă distribuție apă pe o lungime de 3,5 km.

### **Canalizarea și epurarea apelor uzate menajere**

Localitatea Berzasca nu a dispus de rețea de canalizare și stație de epurare. Apele menajere fiind deversate de regulă în fose septice, dar s-au întâlnit și situații când acestea sunt deversate direct în rigolele de la stradă sau în vale.

Prin accesarea unor fonduri SAPARD s-a trecut la realizarea canalizării satului Berzasca în întregime, inclusiv la realizarea unei stații de epurare în apropierea Dunării.

### **Gospodărie comunală. Rampa de gunoi**

Gunoiul menajer este colectat și depozitat într-o groapă menajeră provizorie, situată pe Valea Liubcovei, în afara localității, pe teritoriul comunei. Urmează ca la nivel zonal să fie amenajată o groapă ecologică care ar conduce la rezolvarea problemelor depozitării resturilor menajere. În prezent, colectarea și transportul gunoiului menajer se face de către o firmă autorizată.

Se impune dotarea cu cosuri pentru gunoi, precum și contractarea serviciului de salubritate pentru gunoiul menajer de către toate gospodăriile, instituțiile și agenții economici locali și dotarea acestora cu recipiente pentru colectarea diferențiată a gunoiului.

### **Alimentarea cu gaze naturale**

Nu există rețea de alimentare cu gaz în zonă. Pentru consumul în cadrul gospodăriei se folosesc butelii cu gaze lichefiate. Pentru consumul necesar unor obiective mai importante (pensiuni, mănăstire etc.) se pot utiliza recipiente de capacitate mare cu butan-gaz.

## **B.1.3. Cadrul natural**

Teritoriul administrativ al comunei Berzasca, situat într-un areal geografic cu caracteristici specifice, combină mediul depresionar al Liubcovei cu caracteristicile montane specifice unor munți a căror altitudine atinge 1000 m.

Zona a fost locuită intens, fapt vizibil prin numărul mare de situri arheologice. Astăzi densitatea populației în zonele joase atinge 11 – 25 locuitori/km<sup>2</sup> în zona Berzasca – Bigar.

În acest context, intervenția omului a provocat o serie de modificări în peisajul natural, cu consecințe vizibile la nivel de microclimat, în special lucrările hidroenergetice de la Portile de Fier. Creșterea nivelului Dunării prin formarea lacului de acumulare a dus la dispariția unor însemnate suprafețe de teren joase, de lunca, utilizate ca terenuri agricole sau zone economice și de locuit. Se constată totodată intensificarea procesului de eroziune la nivelul malurilor sub acțiunea valurilor provocate de curenții atmosferici, de vasele de transport de pe fluviu și procesele de golire a lacului. Totodată, creșterea volumului de apă și a suprafeței de evaporare a contribuit la creșterea umidității în zonă.

Activitățile economice, unele cu tradiție în zonă, cum sunt activitățile de exploatare a carbunelui de calitate superioară (huila) ce se desfășurau la Cozla, Bigar și la Baia Nouă au contribuit la modificarea mediului ambiental prin apariția haldelor de steril și prin poluarea atmosferei cu praf și gaze, rezultate în urma operațiilor tehnologice. Apele din mină erau evacuate la suprafață, ajungând în Dunare, de multe ori fără o epurare corespunzătoare.

Pentru depozitarea sterilului rezultat din separație, s-a amenajat pe malul Dunării un perimetru special prevăzut cu dig de protecție. Volumul haldei este de peste 30.000 mc, iar suprafața ocupată este de 1,14 ha. Prezența haldei de steril și a depozitului de carbune are un impact negativ asupra solului. De asemenea, activitatea minieră de exploatare a avut ca efecte deformarea suprafeței terenurilor situate deasupra zonei exploatate, ca urmare a surparii acoperisului direct la lucrările miniere (conuri de surpare). În imediata vecinătate a incintei sunt situate blocurile de locuințe și câteva gospodării particulare. Activitatea desfășurată în incinta unității a produs un impact negativ asupra acestor așezări, datorită prafului, gazelor și zgomotului.

Ca urmare a activității de suprafață din perimetrul minier Cozla, vegetația din acest areal și din zonele adiacente a fost afectată prin depunerile de praf și degradarea solului, fenomen care a intrat în regres după închiderea exploatarei miniere.

De asemenea, majoritatea fostelor exploatare de resurse miniere prezintă în apropierea punctului de extracție o halda de steril, aflată în diferite stadii de conservare și care pune probleme de stabilitate a versanților și de scădere a productivității terenurilor adiacente.

La acesta se adaugă agricultura practică în lunca și pe terasele cu relief foarte înclinat, transportul rutier, exploatarea lemnului din fondul forestier, pescuitul industrial în apele lacului de acumulare Portile de Fier, alimentarea cu apă potabilă/industrială și canalizarea, respectiv epurarea apelor uzate menajer sau industrial.

Pe lângă aceste probleme, comuna Berzasca se confruntă și cu alte neajunsuri rămase după închiderea exploatarei miniere, respectiv degradarea construcțiilor din Cozla. După rezolvarea statutului juridic al acestora, se propune conversia acestor clădiri care au valoare de patrimoniu industrial de importanță locală și zonala în dotări turistice, culturale etc. În această situație se află stația de decantare și epurare a apei de la Cozla, blocul neterminat din centrul comunei Berzasca cât și hala de prelucrare a lemnului.

### **Structura geologică și relieful**

Comuna Berzasca face parte din zona Defileului Bazias – Gura Văii, fiind cuprinsă în cea mai mare parte în zona de Rezervație a "Parcului Natural Portile de Fier", care se impune prin diversitatea, varietatea, originalitatea și unicitatea ecosistemelor ce o compun, prin pitorescul inegalabil al Defileului Dunării.

Relieful comunei Berzasca, diversificat și deosebit de pitoresc constituie o importantă resursă turistică. Forme montane, premontane, depresionare, câmpia largă din jurul acestei comune, precum și zona de lunca favorizează o vegetație variată și bogată, la care se adaugă posibilitatea desfășurării diferitelor activități agricole.

Comuna Berzasca este situată în depresiunea cu același nume fiind străjuită de dealurile, "Cracul cu Toaca", "Dealul Mic", "Abrila" și "Cracul Lupsii", la poalele cărora se deschide abrupt o zonă largă de câmpie.

**Geologic**, comuna suprapune partea centrală a unității Cozla - Camenita, ramura sedimentară vestică a marii unități geologice "Svinita - Svinecea Mare". constituită din formațiuni geologice care încep cu devonianul și se continuă cu mici lacune, până în tortonian. Intercalate între aceste depozite se pot întâlni și produse ale unor activități vulcanice, care au atins maximum de intensitate în permian.

Zona include roci cristaline, aparținând "cristalinului danubian", alcătuite din roci amfibolitice, gnaise, micasisturi, filite, cuarțite etc., de vârstă paleozoic-mezozoică (devonian – tortonian). O influență deosebită asupra peisajului îl au formațiunile intruzive magmatice intruzive bazice și ultra bazice, datorate unor activități vulcanice, a căror apogeu a fost atins în permian.

La nord de localitatea Berzasca, în apropiere de Talva Toronita, corpurile intruzive au dimensiuni mai mici, fiind alcătuite în principal din andezite și diorite.

La vest de mina Cozla, într-un perimetru triunghiular, cuprins între ogasul Weireuch, gura paraului Recike (400 m) la sud și Culmea Cracu Viezurini la nord, apare un complex de roci sedimentare slab metamorfizate de vârstă Devoniana-carbonifer inferior, formate din sernifite cenusii-verzui, care trec gradat la gresii cuarțitice și arcoze, după care urmează un pachet mult mai bine dezvoltat de sisturi negre ardeziene, cu aspect de filite.

Prezența *carboniferului* superior în faciesul de carbuni este cunoscut începând din estul regiunii, la Baia Nouă unde se exploata o huilă antracitoasă, pe văile Povelina, Stanei, Cozla, Dragosela și Streniac. A mai fost pus în evidență prin forajele executate la Camenita, Dragosele, Berzasca și Valea Sirinia. În general, depozitele carboniferului superior sunt constituite din conglomerate poligene cenusii, gresii arcoziene cenusii-verzui și gresii argilitice cenusii-negricioase, pe alocuri cu intercalatii de carbune.

Depozitele liasice acoperă suprafețe întinse în partea centrală, nordică și nord-estică a regiunii. În aceste depozite sunt cantonate zăcămintele de huilă de Cozla, Camenita, Bigar și Fantana lui Danut.

*Cretacicul* - ocupă suprafețe întinse fiind constituit preponderent din calcare fine, de calcare albicioase și cernusiu-albicioase, cu noduli silicificați, stratificate în bancuri de 0,5 – 1,0 m, depozite marnoase cenusii-vinetii, sisturi calcaroase și calcare sistoase în plăci, cunoscute sub numele de "Strate de Svinita". În partea superioară aceste depozite sunt constituite dintr-o alternanță de conglomerate poligene, gresii marno-calcaroase fixe, micacee cu frecvente diaclaze umplute cu calcit și gresii silicioase fine și grosiere cu un pronunțat caracter flisoid.

După exondarea provocată de orogeneza alpină - apele marii revin odată cu transgresiunea tortoniană, instalând în regiune mici bazine de sedimentare, sub forme de golfuri. Ele sunt cunoscute pe ogasul Selschi și în Poiana Debellilug, unde acesta este reprezentat prin conglomerate poligene, tufuri dacitice, marne sistoase și calcare de Leithe.

Depozitele cele mai noi, cuaternare sunt reprezentate prin terase, aluviuni, conuri de dejectii, depuneri de travertine, panze de grohotisuri si soluri. Cele mai recente, depozitele holocene este reprezentat de depozite de lunca (argile, nisipuri si pietrisuri) raspandite in lungul principalilor afluenti ai Dunarii (Valea Mare, Camenita, Berzasca, Tisovita, Mraconia, Mala, Eselnita, Cerna, Bahna).

Ca in intreaga zona, evolutia si distributia solurilor este conditionata de varietatea petrografica si interactiunea fitoclimatica cu ceilalti factori pedogenetici. Acest fapt este evidentiat in peisaj prin zonarea altitudinala si mozaicarea invelisului edafic.

Tipurile de sol prezente in zonele inalte se incadreaza in urmatoarele clase de soluri zonale: cernisoluri, luvisoluri, cambisoluri si spodisoluri.

Cernisolurile sub forma *rendzinelor calcaroase* sunt legate de prezenta rocilor calcaroase pe unele culmi, in conditiile unui climat umed, cu temperaturi medii de 9 -10°C.

Luvisolurile de tipul *luvosolurilor* apar ca rezultat al alterarii unor roci sarace sau moderat bazice, de tipul siturilor cristaline sau granitelor si pe depozite sedimentare miocene. In Muntii Almajului sunt prezente pana la altitudinea de 550 - 600 m, pe versantii slab inclinati sub paduri de gorun si fag, ori pe terase inierbate. In zona apar sub forma unor benzi continue pe rama nordica a depresiunii Sichevita pana la Berzasca, pe depozite coluviale si proluviale mai consistente.

In zona depresionara apar si soluri azonale din categoria protosolurile. Cele mai des intalnite sunt litosolurile - soluri tinere, specifice unui relief accidentat, puternic inclinat, prezente in toate unitatile de soluri montane, evoluand in functie de etajul biopedoclimatic spre alte tipuri de soluri. Pe teritoriul comunei acestea sunt prezente pe versantii abrupti ai Muntilor Almajului spre valea Dunarii, intre Cozla si Isalnita, pe unele vai (Toronita), creste sau maguri (Bigar). In zonele joase, de lunca sunt prezente si solurile aluvionare si aluviunile.

Constructia sistemului hidroenergetic si de navigatie de la Portile de Fier I a provocat importante pierderi de sol atat prin inundare cat si prin lucrarile ample de amenajare executate.

Caracteristicile fizico-mecanice ale terenurilor din zonele aferente localitatilor comunei Berzasca sunt tributare morfologiei terenurilor pe care sunt asezate. In acest cadru intalnim depozite de lunca fluviala, pe malul stang al Dunarii, pe terasa inferioara, caracterizate printr-o stratificatie tipic de lunca si segregare gravitacionala a elementelor in urmatoarea succesiune:

- sol vegetal (0,20 – 0,40 m),
- aluviuni fine, formate din praf, argile prafoase si nisipuri fine (cca. 2 – 3 m grosime),
- fundament stancos format din gnaise anfibolitice, marne (la cca. 7 – 9 m adancime)
  - depozite de panta, sub forma unei cuverturi de suprafata, cu o grosime de 1,5 – 4 m, formata din argile nisipoase deluvial proluviale, asezate direct peste fundamentul stincos

### **Reteaua hidrografica**

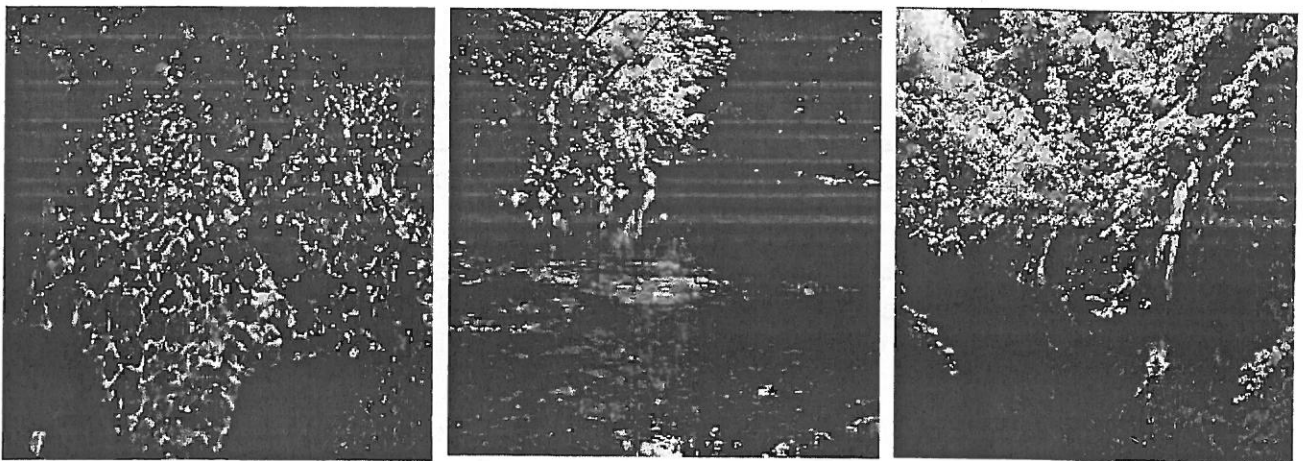
Hidrologia zonei este influentata in mod direct de factorii naturali (geologice, geomorfologici, climatici si gradul de impadurire) dar si antropici, constructia complexului hidroenergetic de la Portile de Fier producand modificari ale regimului Dunarii si afluentilor acesteia.

Totodata, caracterul regimului hidrologic al raurilor este determinat de specificul climatic al Banatului sudic, rezultat al suprapunerii maselor de aer atlantic cu aerul mediteranean si adriatic, ceea ce genereaza caracterul moderat al temperaturilor, perioadele de incalzire din timpul iernii, inceperea timpurie a primaverii, precum si cantitatile medii multianuale de precipitatii relativ ridicate (800 – 1.400 mm).

În funcție de condițiile de manifestare și curgere, rețeaua hidrografică a zonei poate fi de suprafață sau subterană. Apele subterane sunt prezente preponderent în depozitele antecuatere și cuaternare ale interfluviilor. Formând un strat acvifer cu caracter freatic, delimitat pe de o parte de Dunare și pe de altă parte de versanții defileului și a văilor din zonă, iesind la suprafață sub formă de izvoare sau mici suprafețe cu exces de umiditate. În zonele cu relief carstic, cursurile de suprafață sunt alimentate de surse subterane.

Rețeaua hidrografică de suprafață din zonă este tributară Dunării, care prin construirea barajului hidroenergetic de la Portile de Fier și prin ridicarea nivelului apelor, și-a modificat configurația prin creșterea lățimii fluviului și formarea unor mici golfuri la varsarea văilor din zonă.

Afluenții pe care îi primește sunt râuri scurte cu caracter torential, cu pante mari de scurgere și debite relativ bogate, antrenând un volum mare de aluviuni și material dislocat din albie, mai ales în perioada de primăvară și iarnă, datorită influenței climatului mediteranean, care determină o toamnă timpurie a zăpezii.



*Raul Sirinia*

De pe versanții sudici ai Munților Almajului, în zona comunei Berzasca, principalii afluenți ai Dunării sunt Orevita cu afluentul Sichevita, Toronita, Berzasca cu afluenții Camenita, Ilova și Dragoslea și Sirinea. Berzasca este cel mai mare râu al zonei, care-și păstrează caracterul montan până în gura de varsare în Dunare. Din zonă înaltă primește o serie de afluenți care drenează vestul Munților Almajului, respectiv paraul Camenita cu afluentul său de stânga Ogasul lui Manole, Ilova și Dragoselea. Toate aceste ape au un debit foarte variat, funcție de anotimp. De asemenea, trebuie menționate și câteva ogase, afluenți ai paraului Camenita, care brazdează versantul sudic al perimetrului, toate lipsite de apă sau cu apă foarte puțină în timpul verii.

Dacă primele trei cursuri de apă au bazinele hidrografice cantonate preponderent pe roci aparținând cristalinelor danubiane, Sirinia este tributară într-o măsură sporită unui relief sedimentar, calcaros, de unde și anumite caracteristici specifice ale morfologiei văii (prezența cheilor, a izvoarelor carstice, cascade etc.). Pe lângă aceste cursuri sunt prezente și văile de versant, cu lungimi mici, debite sezoniere și talvegul ridicat, cum sunt văile Recica și Cozla. Aceste văi se manifestă ca văi seci sau parțial secate în perioada caldă, pentru a reveni la o curgere de suprafață în perioadele cu regim pluviometric ridicat. Trebuie remarcată diversitatea condițiilor de habitare a râurilor menționate (bolovani, pietrisuri, nisip și mal), ceea ce înseamnă condiții bune pentru menținerea diversității speciilor acvatice. Alături de aceste

rauri, trebuie mentionat numarul mare de izvoare care, la randul lor adapostesc numeroase specii care cresc valoarea naturala a zonei.

Modificarea regimul hidrologic al Dunarii (lacustru) a favorizat in zona malurilor aparitia unor procese de abraziune foarte active, datorita efectelor valurilor pricinuite de trecerea navelor sau de circulatia curentilor de aer.

### **Peisajul natural si antropic**

Relieful zonei este dominat de *Muntii Almajului*. Acestia sunt alcatuiti in cea mai mare parte din filite, cuarțite, gnaise, apartinand cristalinului danubian, strapunse de granite si granodiorite. In unele regiuni apar si roci sedimentare (conglomerate si calcare). Prezinta mai multe culmi principale intre care cea mai importanta este aceea cu directia nord-sud, marcata de varfurile Cirsa Mare (1.167 m), Cherbelezu (1.102 m), Omeniscu Mare (897 m) si Urzica (873 m). Din Vf. Cherbelezu se desprinde spre vest o alta culme in cadrul careia intalnim varfurile Svinecea Mare (1.224 m), Curmatura Baniei (1.069 m) si Tilva Blidarului (898 m). In cuprinsul acestor munti apar sectoare de chei – pe Sirina, Putna si Rudaria.

In partea de sud-vest a Muntilor Almajului, pe o lungime de 18 km, se desfasoara Depresiunea Liubcovei, suprapusa unui bazin de sedimentare miocen. Relieful depresiunii se diferentiaza net de cel al muntilor, avand un aspect colinar, pe vaile mai mari (Valea Mare la Seliste si Dragoselea, Valea Orevitei intre ogasele Vaznici si Cocosneag, Camenita intre Dealul Mosului si Varsare, Crusovita in zona de obarsie, Liuborajdea) formandu-se bazine de acumulare si eroziune.

Regiunea inalta are un aspect subalpin, cu relief foarte accidentat, cu vai adanci si inguste, cu maluri inalte, in mare majoritate abrupte si culmi cu varfuri ce nu depasesc 700 m inaltime. Dintre acestea se remarca cele doua Glavecine, iar la sud Cracul Viezurini (543 m) si la nord Tilva Brusului (693 m).

Formatiunile tortoniene prezinta o larga dezvoltare, la contactul cu zona montana fiind specifice rocile cristaline. Intre Liubcova si Berzasca sunt prezente cateva areale cu depozite loessoide, habitat excelent pentru cuibaritul unor specii de pasari din grupa lastunilor. Peisajul este puternic antropizat, locul padurilor ori al pajistilor secundare luandu-l culturile agricole. Cantitatea mare a aluviunilor transportate din rocile friabile tortoniene si panta redusa a dus la colmatarea partiala a unor bazine, la extinderea luncii si la aparitia unor forme de acumulare. In cadrul acestei unitati depresionare se intalnesc toate terasele Dunarii semnalate in cursul defileului.

La est de Valea Berzasca sunt preponderente rocile sedimentare, calcaroase, specifice sinclinalului Sirinia, caracterizate printr-o slaba carstificare. Procesele de carstificare au determinat formarea unor sectoare de chei cu versanti abrupti atingand uneori pana la 100 m (in versantii vaii Berzasca), canioane, cascade, vai de doline, ponoare, lapiezuri, izbucuri, avene si pesteri.

Endocarstul este reprezentat de o serie de pesteri de mici dimensiuni (Pestera Zamonita – 64 m; Pestera „La Pisatoare” – 272 m, „Pestera Haiducului” de la confluenta Sirinei cu Belarca, Pestera Gura Cornii, Mosnic etc.). Cea mai cunoscuta este Pestera Zamonita (situata aproape de obarsia unui afluent al paraului Dragoselea).

Daca peisajul natural este preponderent muntos, dominat de Muntii Almajului si Depresiunea Liubcovei, cel antropic este dominat de existenta lacului de acumulare Portile de Fier I si a lucrarilor ample de amenajari secundare executate in zona. Amprenta antropica este

data și de prezenta așezărilor umane din zona cu caracteristicile sale, alături de urmele activităților economice pe care populația de aici o desfășoară.

### **Resursele naturale ale solului și subsolului, mod de exploatare, valorificare ratională**

#### **Resurse ale solului:**

**Solurile** Perimetrul comunei este situat în zona solurilor brune de pădure, aflate în diferite stadii de dezvoltare, fapt ce limitează dezvoltarea agriculturii la zonele joase, depresionare propice pentru practicarea agriculturii. În zona înaltă, calitatea solurilor permite dezvoltarea unor întinse suprafețe de pășuni și fanete, ce acoperă peste 3.800 ha. Pomicultura, favorizată de climatul blând, mult mai dezvoltată în trecut poate să reprezinte și în viitor o importantă resursă economică; activitatea de producție a vinului și a tucii fiind tradiționale în zona.

**Padurile** Cele cca. 20.000 ha păduri, aflate în diferite faze de dezvoltare asigură o importantă cantitate de masă lemnoasă, din care o mică parte este prelucrată și în cele două ateliere de profil din cadrul comunei.

**Apele** Fluviul Dunarea reprezintă un urias potențial de dezvoltare economică (prin transport, piscicultura, turism etc.) insuficient valorificat în prezent. La acest potențial se adaugă potențialul piscicol și micro-energetic al afluenților din zona, în special râul Berzasca.

**Peisajul natural** Parte a Parcului Natural Portile de Fier, teritoriul comunei Berzasca deține un peisaj variat dat de apropierea între munte și Dunare, între zonele înalte și cele de mal care reprezintă un potențial pentru dezvoltarea unor activități turistice variate.

#### **Resurse ale subsolului<sup>2</sup>:**

- **Rezervele de carbune** sub forma de Huila antracioasă se mai găsește în liasicul din zona Cozla și Pietrele Albe (Bigar) în depozitele carboniferului superior, din estul regiunii, pe văile Povelina, Stanei, Cozla, Dragoselea și Streniac. Rezerve de carbuni în depozite ale carboniferului superior constituite în conglomerate poligene cenușii și gresii argilite, au mai fost evidențiate prin foraje executate la Camenita, Berzasca și Valea Sirinei. Depozite de carbuni, de vârstă permiană în zona au mai fost identificate la Cozla, Bigar, Camenita, Valea Sirin și Dragoselea și Baia Nouă.

- **Exploatarea pietrei de construcție**

Pe teritoriul comunei Berzasca se găsesc importante resurse de sisturi cristaline, mai ales sub forma de *gnais*, din care unele cu posibilități reale de valorificare. Această rocă se pretează foarte bine la folosirea în fundațiile unor construcții și ca piatră spartă necesară la realizarea infrastructurii de drumuri. În prezent, valorificarea acestei resurse se face la nivel local dar se dorește ca în viitor exploatarea să se extindă. Se recomandă ca exploatarea carierei de piatră să se facă în conformitate cu legislația privind protecția mediului și în limitele impuse de administrația Parcului Natural Portile de Fier.

## **B.1.4. Cadrul socio-economic**

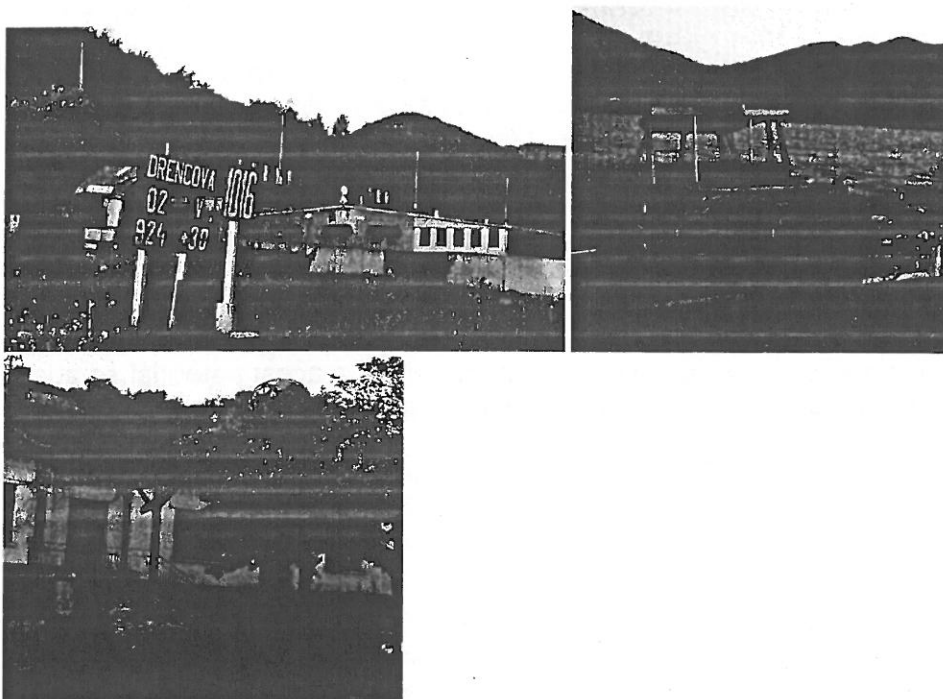
### **Activități cu caracter industrial**

#### **Industria extractivă și portuară**

Activitățile industriale de bază care s-au desfășurat pe teritoriul comunei încă din

<sup>2</sup> Conform Planului de Amenajare Teritorială Caras-Severin, Cap. 1.3 – Resurse Naturale.

perioada interbelica au fost cele extractive. Importantele rezerve de carbune din zona (huila), cat si necesitatile unei economii in dezvoltare au impus deschiderea primelor exploatari de carbune de la Cozla si Bigar. Dezvoltarea industrială din anii 1970 a determinat o crestere a populatiei prin stabilirea unor familii venite din diferite zone ale tarii. Transportul carbutilor de aici pentru a putea fi valorificati s-a realizat prin cele doua porturi comerciale de la Drencova.



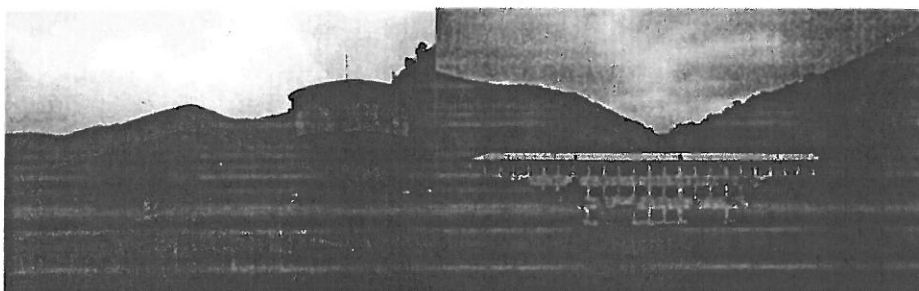
*Fostul port Drencova*



Pe teritoriul comunei Berzasca au functionat cinci exploatari miniere: Cozla, Camenița, Paleasca, Chiacovăț și Drementina, exploatari la care au fost angajați peste 1000 de mineri. Aceștia reprezentau în 1997, anul începerii procesului de disponibilizare, aprox. 70% din populația activă a comunei.

Sediul administrativ al acestora a fost la Sucursala Minieră Cozla, componentă a Societății Miniere Banat - Anina, cea care a administrat și gestionat întreaga extracție de cărbune din județul Caraș Severin, dar și din județul Timiș și Mehedinți.





*Cladirile ansamblului minier Cozla*

Ponderea ca venit la bugetul local (peste 50%) si cea sub aspect ocupational (cca. 70%, din populatia actuala a comunei), au determinat caracterul de comuna /zona monoindustriala. Procesul de restructurare a activitatii miniere inceput in anul 1997 a condus treptat la restrangerea acestei activitati pe raza comunei Berzasca si incepand din 2006 la inchiderea lor definitiva.

Problemele de ordin juridic si financiar cu care s-a confruntat Societatea Miniera Banat Anina, respectiv Sucursala Cozla, s-au rasfrant negativ asupra bugetului si intereselor comunei. Pe fondul decaderii celui mai important sector de activitate economica al comunei, aceasta se confrunta cu o rata inalta a somajului, migratie externa sau spre centrele urbane din apropiere.

#### **Activitatile industriale si de depozitare**

Bogatia si diversitatea resurselor naturale ale zonei au generat programe de dezvoltare care din ratiuni diverse au fost abandonate. Multa vreme Dunarea a reprezentat pentru administratia centrala o granita care trebuie izolata si nu o cale naturala de comunicatii. Aceasta atitudine a condus la amanarea investitiilor in zona, la fragmentarea lor, avand ca rezultat o zona monoindustriala afectata de declinul inregistrat de industria extractiva in ansamblu.

Avand doua porturi industriale si unul civil, platforme industriale si suprafete de depozitare insemnate, comuna ar putea in viitor utiliza aceste resurse de infrastructura. Resursele de carbune si de granit pot fi exploatate in conditiile in care accesibilitatea este asigurata de posibilitatile de transport pe Dunare.

Dezvoltarea unor programe poate conduce la aparitia unor investitii atat in virtutea relatiilor speciale pe care diversitatea etnica a zonei le potenteaza cat si prin pozitia speciala pe care comuna o detine in teritoriu.

**Industria de prelucrare a lemnului** a reprezentat a doua activitate de baza a locuitorilor comunei. Dupa inchiderea activitatii miniere, exploatarea si prelucrarea lemnului a castigat o pondere tot mai importanta in structura economica locala dar taierile masive au condus la restrictii, cantitatea de lemn destinata taierii fiind tot mai mica.

Odata cu retrocedarea padurilor catre proprietarii individuali si primarie s-au intensificat nivelul taierilor. Daca primaria face o exploatare in regim silvic, proprietarii individuali recurg la taieri haotice, care pun in pericol fondul forestier si stabilitatea versantilor

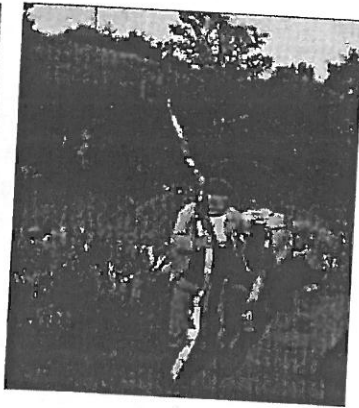
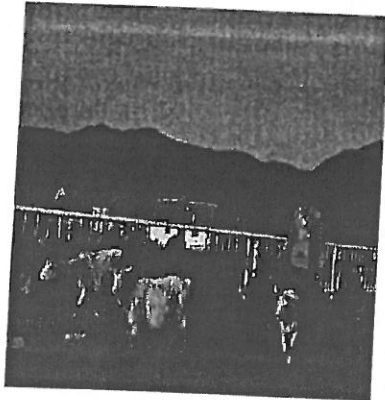
Gaterul IFET care functiona la Drencova si-a incetat activitatea, in locul lui aparand alte unitati care proceseaza si prelucreaza doar in mod primar masa lemnoasa. Prelucrarea superioara a lemnului nu se face pe teritoriul localitatii, ceea ce reduce veniturile potientiale din aceasta activitate. In prezent pe raza comunei Berzacsca isi desfasoara activitatea 4 societati de exploatare a lemnului si doua de prelucrare in cherestea si frize.

### **Agricultura si cresterea animalelor**

Activitatile agricole au avut o importanta diferita in urma cu 40 de ani, constituind, alaturi de activitatile industriale si prelucrarea lemnului una din principalele activitati economice.

Dezvoltarea activitatii miniere din ultimii 50 de ani a condus treptat la scaderea ponderii agriculturii in structura economica locala datorita discrepantei dintre veniturile realizate in cele doua tipuri de activitati, ea devenind specifica doar gospodariei de subzistenta.

Fragmentarea terenurilor agricole reprezinta o piedica in dezvoltarea unei agriculturi intensive, in special in ceea ce priveste segmentul vegetal. Aproximativ 850 de gospodarii detin 973 hectare de teren arabil, ceea ce inseamna o medie de 1,2 hectare/gospodarie.



Actualmente agricultura si in special cresterea animalelor a revenit in centrul preocuparilor economice ale populatiei. Din pacate este o activitate orientata spre nevoile din gospodaria proprie si mai putin spre piata. Singura activitate agricola, indreptata spre valorificare economica este cresterea animalelor.

Avand o traditie si conditii optime de dezvoltare pe terenurile satului Liubcova, agricultura, acum practicata in conditii de subzistenta, poate deveni suportul activitatilor agroturistice.

### **Silvicultura**

Padurea reprezinta o intrepatrundere a elementelor continentale cu cele termofile, o bogata varietate fitogenetica, cu un caracter mozaicat si frecvente schimbări ale etajării, conditionate de orientarea vailor si interfluviilor, de prezenta abrupturilor petrografice si structurale, de relieful depresionar si climatele specifice.

In principal se disting etajul fagetelor - intre 400 si 500 m – reprezentat prin fagete acidofile, etajul gorunetelor - intre 200 si 300 m - etajul padurilor hidrofile- pana la 130 m - reprezentate de cereto- garnite, garnite cu cer, garnite cu stejar pufos.

O alta caracteristica o reprezinta dispunerea atitudinala, in benzi subtiri, a stejarilor semixerofili si mezofili incepand cu stejarul pufos, cerul, garnita si terminand cu gorunul. Padurile hidrofile (zavoaietele) situate in luncile Orevitei, Brestelnicului si Berzascai sunt formate din salcie, plop si aninisuri.

La nivelul Comunei Berzasca suprafata impadurita acopera 71,5% din teritoriul comunei, de varste si calitati diferite, avand o pondere insemnata in productia de masa lemnoasa. Dar frecventele incendii care au afectat aceste paduri au influentat si calitatea masei lemnoase pe suprafete intinse. Datorita morfologiei si litologiei zonei, Ocolul Silvic Berzasca care administreaza aceste suprafete are probleme de accesibilitate la aceasta masa lemnoasa.

Principalele specii de lemn supuse exploatarei si prelucrarii sunt fagul, teiul, stejarul si carpenul. Astazi, prin aplicarea legii proprietatii, cca. 360 de hectare au revenit in proprietatea Primariei Berzasca si cca. 50 ha sunt in posesia unor persoane fizice. Dupa infiintarea Parcului Natural Portile de Fier, regimul acestora a cunoscut schimbari importante, dar care nu se reflecta totdeauna si in modalitatile concrete de exploatare.

**Pescuitul** reprezinta o activitate in dezvoltare. Este favorizata de vecinatatea Fluviului Dunarea dar si de raurile si paraiele care strabat teritoriul comunei si care creeaza conditii favorabile dezvoltarii activitatii piscicole.

In comuna Berzasca activeaza 231 agenti economici (sursa: <https://www.topfirme.com/judet/caras-severin/localitate/berzasca/>), respectiv 0,98% din totalul agentilor economici din judetul Caras-Severin.

Cifra de afaceri realizata de acestia se ridica la 9,4 milioane lei (aprox. 2,1 milioane euro), ceea ce insemna 0,15% din cifra de afaceri din judetul Caras-Severin, iar profitul in 2018 este de 1,1 milioane lei (245.930 euro), respectiv 0,27% din profitul net realizat in judetul Caras-Severin.

110 angajati lucreaza in cadrul acestor agenti economici, cifra care insemna 0,37% din totalul de angajati din judetul Caras-Severin.

**Principalele coduri CAEN sunt:**

<b>5520</b>	Facilitati de cazare pentru vacante si perioade de scurta durata
<b>1439</b>	Fabricarea prin tricotare sau crosetare a altor articole de imbracaminte
<b>6110</b>	Activitati de telecomunicatii prin retele cu cablu

## Top firme Berzasca, Judetul Caras-Severin

### Cifra de afaceri

Top firme din Berzasca, Judetul Caras-Severin dupa cifra de afaceri

1. IP-CHARLY COM S.R.L.  
Sat LIUBCOVA 469, Berzasca, Judetul Caras-Severin  
**1,8 milioane lei (410.800 euro)**
2. PROGETTO MAGLIA SRL  
FS 539, Berzasca, Judetul Caras-Severin  
**1,3 milioane lei (295.210 euro)**
3. N & B TV SAT S.R.L.  
--, Berzasca, Judetul Caras-Severin  
**1.298.925 lei**  
**1 milioane lei (228.036 euro)**
4. FOREST STANCU ROȘU SRL  
BERZASCA 375, Berzasca, Judetul Caras-Severin  
**997.434 lei (226.690 euro)**
5. DD MAPAMOND SRECEA SRL  
LIUBCOVA 80, Berzasca, Judetul Caras-Severin  
**602.151 lei (136.853 euro)**

### Numar de angajati

Top firme din Berzasca, Judetul Caras-Severin dupa numarul de angajati

1. PROGETTO MAGLIA SRL  
FS 539, Berzasca, Judetul Caras-Severin  
**40 angajati**
2. IP-CHARLY COM S.R.L.  
Sat LIUBCOVA 469, Berzasca, Judetul Caras-Severin  
**15 angajati**
3. N & B TV SAT S.R.L.  
--, Berzasca, Judetul Caras-Severin  
**10 angajati**
4. M & L DUNA PENSION SRL  
BERZASCA 174, Berzasca, Judetul Caras-Severin  
**8 angajati**
5. APA CANAL BERZASCA SRL  
BERZASCA 282, Berzasca, Judetul Caras-Severin  
**6 angajati**

### Profit

Top firme din Berzasca, Judetul Caras-Severin dupa profit

1. GPC & GABRYEL SRL  
328 -, Berzasca, Judetul Caras-Severin  
**378.057 lei (85.922 euro)**
2. DD MAPAMOND SRECEA SRL  
LIUBCOVA 80, Berzasca, Judetul Caras-Severin  
**145.407 lei (33.047 euro)**
3. ECATOUR S.R.L.  
- 328, Berzasca, Judetul Caras-Severin  
**133.487 lei (30.338 euro)**
4. SANJA & BOȘCO SRL  
LIUBCOVA 480, Berzasca, Judetul Caras-Severin  
**124.545 lei (28.306 euro)**
5. PROGETTO MAGLIA SRL  
FS 539, Berzasca, Judetul Caras-Severin  
**106.407 lei (24.183 euro)**

## Activitatile turistice

Informatii detaliate se regasesc la Capitolul B.2 Analiza potentialului turistic.

### B.1.5. Probleme de mediu

#### Disfunctionalitati privind zonarea utilizarii teritoriului pe folosinte (construite, terenuri agricole, silvice, permanent sub ape etc.)

- locuinte colective aflate intr-o stare avansata de degradare;
- un numar mare de locuinte individuale aflate in diferite faze de degradare sau care nu corespund actualelor standarde de locuire, datorita lipsei instalatiilor si dotarilor edilitare;
- conversia functionala a locuintelor colective a caror calitate nu corespund actualelor standarde de locuire, reabilitarea si dotarea edilitara normala a celorlalte;
- restrangerea activitatilor cu caracter agricol, datorita promovarii unor politici economice gresite in zona.

#### Identificarea surselor de poluare, din care a celor cu pericol major pentru populatie

La nivelul comunei nu exista surse de poluare majora. Pericol de poluare il reprezinta:

- existenta unei gropi menajere improvizate,
- deversarea in Dunare a apelor menajere de la unele constructii situate pe malul acesteia,
- aruncarea intamplatoare a resturilor menajere si materialelor din constructii, pe teritoriul administrativ al comunei.

#### Calitatea factorilor de mediu: sol, aer, apa, vegetatie, cu marcarea zonelor poluate, a terenurilor degradate, etc.

La nivelul teritoriului administrativ al comunei Berzasca, calitatea factorilor de mediu este corespunzatoare. Inchiderea unor exploatari miniere in zona, precum si incetarea unor activitati industriale poluante a lasat in zona urmele acestora sub forma haldelor de steril, insuficient fixate si terenuri degradate, mai ales in zona Cozia.

Totodata, prin inundarea unor mari suprafete de teren in fosta lunca a Dunarii si in bazinetul Liubcovei, locuitorii au fost nevoiti sa exploateze intr-o masura mai ridicata versantii, determinand pe aceasta cale intensificarea proceselor de eroziune si degradarea invelisului de sol.

In acelasi timp extinderea spatiului construit, in urma stramutarii localitatii Drencova, defrisarea si supra-pasunatul, precum si construirea DN 57 Orsova – Moldova Noua, au contribuit la reducerea suprafetelor agricole si la declansarea unor procese de degradare a mediului.

#### Poluarea aerului

In zona nu exista surse de poluare a aerului. Manifestari de acest fel pot sa apara in contextul unor accidente ecologice, desfasurate in zona de sud-vest a Romaniei, cand circulatia curenților de aer dinspre vest pot antrena mase de aer poluat pe Clisura Dunarii.

#### Poluarea apelor

Nu exista surse majore de poluare a apelor. Dincolo de fenomenul de poluare manifestat la nivelul Dunarii, reflectat in cantitatea mare de deseuri care o transporta sub forma de materie

organica si deseuri propriu-zise, o alta sursa o constituie deseurile aruncate de catre locuitori si turisti in albiile raurilor din zona. La debite mai mari, aceste vai transporta si depun resturile menajere la gura de varsare a acestora in Dunare. O alta sursa de poluare o constituie apele de mina, evacuate din unele galerii din zona Cozla.

### **Degradarea peisajului**

Degradarea peisajului a intervenit in urma unor interventii antropice, majore, cum sunt activitatile miniere, carierele si derocarile initiate pentru modernizarea DN 57.

De asemenea, cele mai evidente urme ale interventiei omului, ce au ca si consecinta degradarea peisajului sunt vizibile in zona miniera a localitatii Cozla, prin constructiile degradate, abandonate cu statut incert al proprietatii si blocul neterminat din centrul comunei Berzasca.

Poluare vizuala produc si noile constructii turistice din localitatea Bigar, care sunt in contrast cu fondul construit unitar si trama stradala bine conturata.

### **B.1.6. Factori naturali de risc**

Pe raza comunei nu exista surse majore de poluare a mediului, nici prin emisie nici prin deversari.

Nu exista de asemenea, terenuri degradate, doar terenuri neproductive, pentru care urmeaza sa se intocmeasca studii de specialitate pentru redarea lor in circuitul agricol, insa consolidările de maluri si taluzurile existente sunt intretinute, reparate si plantate pentru consolidarea lor. Albiile minore ale tuturor paraiaselor trebuie protejate la depunerea de deseuri de orice fel, iar plantele vor fi din specii mici si decorative cu rol de fixare a stratului vegetal si fara obstacol in curgerea apelor pluviale. Albiile majore se vor planta cu arbori mari si arbori decorativi si se vor inierba cu rol de pasune in extravilan respectiv de spatii verzi si zone verzi in intravilan.

Studii privind calitatea solurilor au fost elaborate inainte de anii 1990 si numai pentru suprafetele de teren gestionate in sistem cooperatist.

Din datele furnizate de OSPA Timisoara si DS Resita se pot enumera:

- ✓ datorita nerealizarii lucrarilor de intretinere si imbunatatire a pajistilor, a compozitiei floristice, suprafete importante sunt de productivitate redusa, are loc extinderea vegetatiei nevaloroase, precum si a tufarisurilor, care reduc substantial suprafata utila de pasunat;
- ✓ frecvent si in mod nejustificat, de peste un deceniu, se practica obiceiul cel mai daunator, care produce degradarea solului, a compozitiei floristice (calitatii pasunii) fondului forestier, a zonelor locuite si in general a mediului, respectiv aprinderea voita a vegetatiei ierboase, a tufarisurilor si a miristilor.

Calitatea aerului din aceasta zona este una din cele mai bune care se pot intalni in mediul natural, concentratia de ozon fiind foarte ridicata.

Calitatea apei potabile este buna, in cele 6 localitati apartinatoare comunei existand cateva puturi sapate (fantani), care asigura in paralel cu reseaua de alimentare cu apa, nevoile gospodaresti. In situatia neluării unor masuri minime de protectie a surselor individuale cu apa

(fantani), pot apărea cazuri de poluare pe termen scurt, mediu și lung a fantanilor. Principalele surse de poluare a surselor de alimentare cu apă sunt:

- ✓ distanța sub 10 m de la fantani la adaposturi de animale, depozitele de gunoi zootehnic, grupurile sanitare, evacuarile de ape uzate;
- ✓ amenajări necorespunzătoare a adaposturilor de animale, a depozitelor de gunoi zootehnic, fose septice, bazine vidanjabile;
- ✓ neîntreținerea, nedecolmatarea santurilor/canalelor pluviale în general, dar mai ales a celor aflate în apropierea fantanilor;
- ✓ neamenajarea strazilor interioare, a trotuarelor și rigolelor pluviale;
- ✓ nerealizarea lucrărilor de combatere a inundațiilor;
- ✓ gestiunea defectuoasă a deșeurilor de orice fel;

Nu s-au efectuat determinări cu privire la gradul de poluare al factorilor de mediu zonali. Se apreciază că, datorită așezării și impactului antropic redus, zonele poluate sau afectate de poluare sunt la scară redusă. Cuantificarea acestor zone ca întindere și grad de afectare (poluare) este destul de dificilă, însă se poate afirma cu certitudine că gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor comunale (colectare, transport și mai ales depozitarea) afectează substanțial mediul natural din zonele limitrofe depozitărilor prin: aspect dezagreabil, disconfort vizual, mirosuri neplăcute, proliferarea insectelor și rozătoarelor, poluarea potențială a surselor de apă de suprafață și subteran, pericol de îmbolnăvire pentru animalele domestice și cele sălbatice etc.

### **Factori naturali de risc**

Fiind situat într-o zonă cu o morfologie diversă, în care se îmbină elemente specifice reliefului montan cu cel depresionar și de lunca, foarte diversificată litologic și hidrografic, teritoriul administrativ al comunei Berzasca se confruntă cu o varietate importantă de elemente de risc natural. Între cele mai importante riscuri și zone de risc natural ne vom opri asupra inundațiilor, degradarea accentuată a malurilor datorată eroziunii, vai torențiale și torenți de versant, prăbusiri de versanți, galerii miniere sau doline, cazaturi forestiere datorate unor furtuni etc.

#### **a. Riscul seismic**

Potrivit Legii 585/12 septembrie 2001 privind Planul de Amenajare a Teritoriului Național, secțiunea V-a – Zonele de risc natural și a Normativului P 100-92, comuna Berzasca se înscrie într-o zonă cu o magnitudine seismică potențială, aflată la limita dintre gradul 6 și 7<sub>1</sub> – scară M.KS, conform raionării seismice a teritoriului României.

#### **b. Riscul de inundații**

Sub aspectul cantității de precipitații cazute într-un interval de 24 h, acest areal se găsește într-o zonă cu risc mare. Cantitatea de precipitații atinge valori de 100 – 150 l/mp, favorizând producerea unor inundații. Prin efectele lor distructive, inundațiile se manifestă îndeosebi în bazinele inferioare ale principalelor cursuri de apă, Berzasca și Orevita. Creșterile de debite în cazul râului Berzasca afectează întregul curs de propagare prin distrugerea și erodarea malurilor, prin antrenarea unui volum mare de rocamente, pietrisuri, nisipuri și lemne, cu un impact distructiv asupra malurilor și a zonelor joase. În zona localității, aceste efecte se manifestă prin inundarea unor spații agricole, distrugerea infrastructurii existente, afectarea unor gospodării sau a altor bunuri. În acest context, devin tot mai necesare lucrările de protejare a malurilor prin ziduri de susținere, regularizări ale albiei și indiguiri.

Localitatea Liubcova, traversata de Valea Orevita cu afluentul acesteia Brestelnicu, a fost deseori afectata de cresterile de debit ale acestor vai. Este inca vie in amintirea localnicilor mai in varsta "potopul" de la inceputul sec. al XX-lea (1910), cand revarsarea Brestelnicului, in urma unor ploi torentiale de amploare s-a soldat cu pierderi de vieti omenesti si importante pagube materiale, inclusiv a ogoarelor. Fenomene de inundare se mai intalnesc si pe Valea Berzasca, in zona ogasului Abrila si a salii de sport. Inundatii a produs in trecut si Valea Toronita, a carei revarsari s-au soldat cu pagube materiale.

Revarsarea unor torenti de versant prin curtile locatarilor sau peste semanaturi sunt destul de obisnuite in zona.

Toate aceste incidente subliniaza existenta unor riscuri reale de inundatii in zona, care se pot repeta in contextul unor fenomene meteorologice extreme. Din aceasta cauza se impun o serie de masuri de protectie cum ar fi:

- indiguirea zonelor cu risc de inundare crescut,
- impadurirea versantilor cu risc ridicat de denundare si spalare,
- decolmatarea albiilor acestor vai.

Desigur, inainte de realizarea complexului hidroenergetic de la Portile de Fier au existat riscuri de inundatii generate de cresterile de debite pe cursul Dunarii. Astazi nivelul fluviului este controlat prin intermediul lacului de acumulare existent, diferentele de nivel neinregistrand valori mai mari de 0,5 m.

#### **c. Riscul alunecarilor de teren**

Prin caracteristicile sale geologice si pedologice, teritoriul administrativ al comunei Berzasca, se gaseste, potrivit aceleiasi legi, intr-o zona cu risc mediu si probabilitate redusa de producere. Cu toate acestea, prezenta unor depozite sedimentare tortoniene constituite dintr-o alternanta de marne, pietrisuri, calcare organogene si argile deluviale, face susceptibil pericolul de producere a unor dezechilibre de versant, care se manifesta sub forma unor alunecari de teren de mica si medie adancime.

Totodata, prezenta unor importante grohotisuri in preajma masivelor granitoide, insuficient fixate pe valea Berzasca reprezinta un risc potential pentru a carui inlaturare se impun masuri de consolidare si impaduriri in zona.

#### **d. Prabusiri de maluri, versanti si cadere de pietre**

O atentie deosebita trebuie acordata stabilizarii malurilor in zona lacului de acumulare, deoarece modificarea regimului hidrologic al Dunarii (lacustru) a determinat aparitia in zona malurilor a unor procese de abraziune foarte active. Malurile insuficient protejate cu un sol usor dezagregabil sunt victima efectelor provocate de valurile iscate de curenții de aer si circulatia navelor fluviale pe suprafata lacului. Este cazul zonelor Vinistea, din dreptul localitatii Berzasca si a campului "Macla Liubcovei", zone deja vizibil afectate. Dupa o analiza atenta, in contextul includerii acestor zone in Planul Urbanistic General, vor trebui gasite formele cele mai potrivite pentru fixarea malurilor, forme care sa afecteze cat mai putin mediul ambiental existent.

In urma diverselor lucrari din zona, dar mai ales a refacerii si modernizarii DN 57, au fost create mai multe puncte de exploatare a materialelor de constructii, calcarele din unii versantii fiind exploatate in cariere. Pe langa rolul benefic avut asupra economiei locale, aceste cariere



au subrezit, pe alocuri versantii ramanand insuficient curatati si stabilizati. Este cazul carierei de la Stenca Liubcovei unde versantul a ramas neconsolidat, existand pericolul unor prabusiri.

Riscuri de prabusire a unor versanti mai pot aparea in lungul drumurilor de pe Vaile Sirinei si Berzasca, in zonele de chei si defileu, mai ales in perioadele de primavara cand sub efectul proceselor de gerifracție din timpul iernii si a umiditatii ridicate din primavara pot avea loc caderi de pietre sau alunecari de versanti.

## B.2. Analiza potentialului turistic

### B.2.1. Bioclimatul zonei

#### Conditii climatice

Pozitia geografica a zonei este determinanta pentru raionarea climatica a perimetrului circumscris amplasamentului. Incadrarea in ansamblul climatic al teritoriului Romaniei defineste zona ca facand parte din provincia climatica Continental moderata, tinutul climatic de dealuri, districtul cu clima de padure, subdistrictul "tip Baragan". Dispunerea amplasamentului in culoarul Dunarii ii confera inasa particularitatile unui mezoclimat de tip submediteranean, fiind caracterizat de valori termice lunare si anuale mai ridicate cu 1 – 1,2 grade si ierni mai blande decat in zona montana, invecinata.

Acest fenomen este explicat atat prin uriasul volum de apa transportat de fluviu cat si prin circulatia maselor de aer dinspre vest si sud-vest si transformarea acestora in mase foenice pe versantii concavi ai curburii montane. In Defileul Dunarii, datorita unor diferente de presiune atmosferica, activeaza un vant in "cascada" de tip "bora" (o varianta regionala a Austrului)", denumit Cosava, vant rece ce coboara din Dinarici, cu precadere la inceputul si sfarsitul iernii<sup>3</sup>, manifestandu-se pe directia sud-est nord-est, uneori cu intensitate exceptionala (peste 50 m/sec in regim de rafale).

In acest context, valorile medii anuale ale temperaturii cresc treptat de la vest spre est, inregistrandu-se 11,2°C la Moldova Noua, 11,4°C la Berzasca, 11,5°C la Svinita, 11,6°C la Drobeta Turnu-Severin. Regimul precipitatiilor si nivelul altitudinilor sunt determinate de situarea comunei intr-o regiune marcata de circulatia vistica si sud-vestica. Se manifesta si o zonalitate pe verticala, impusa de diferentele de nivel dintre valea Dunarii si vf. Svincea Mare, cantitatile medii anuale osciland intre 800 si 1000 mm/an. Repartitia cantitatii de precipitatii in timpul unui an este diferita de cea a restului tarii, facandu-se simtita influenta mediteraneana, caracterizata prin doua maxime: unul in lunile mai – iunie in zona Defileului Dunarii si iunie – iulie in zonele inalte si altul, secundar, mai sarac in precipitatii, in octombrie – noiembrie. Predomina in general precipitatiile lichide, cele solide sub forma de ninsoare fiind mai rare. O frecventa mai mare in sezonul de iarna o are lapovita. In aceste conditii, stratul de zapada atinge rareori grosimea 10-15 cm si dureaza putin.

Regimul vanturilor este in general sub dominatia circulatiei zonale din vest si nord-vest. In relieful Dunarii, datorita unor diferente de presiune atmosferica, bate un vant in "cascada" de tip "bora" (o varianta regionala a Austrului)", denumit Cosava, care in lunile reci inregistreaza intensitati exceptionale (peste 50 m/sec in regim de rafale). Conform prevederilor STAS 6054-77, adancimea maxima de inghet (fara strat protector de zapada pe sol), se va considera de 0,75 m pentru zona Berzasca.

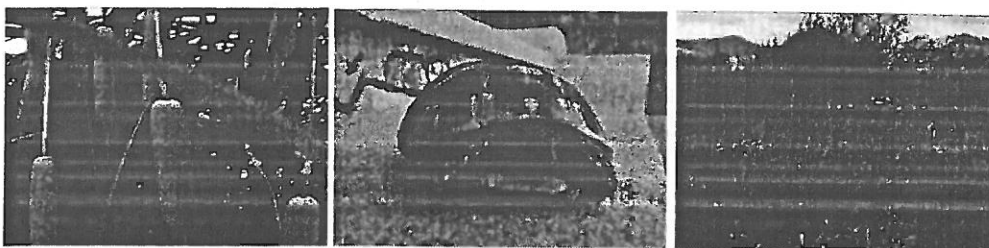
<sup>3</sup> I. Sârcu – Geografia fizică a Republicii Socialiste România, București, 1971, p. 268.

## Vegetatia si fauna

Gradul ridicat de umezeala a favorizat dezvoltarea unei bogate vegetatii silvestre cu frunze cazatoare, in care predomina fagul si stejarul. Compozitia floristica, apartenenta geografica, variatia spatiala a spectrului biologic si asociatiile vegetale ce caracterizeaza etajul nemoral la care se incadreaza vegetatia acestui areal confera originalitate zonei. Cercetarile complexe efectuate in zona incepand cu perioada interbelica au pus in evidenta unicitatea acestei zone si nevoia de protectie si conservare. Prin includerea celei mai mari parti din teritoriul comunei Brezeasca in Parcul Natural Portile de Fier se asigura cadrul necesar conservarii mediului biotic local.

Caracterul biogeografic conservativ al Defileului Dunarii este determinat de varietatea substratului litologic, de caracteristicile climatice, de aspectul tanar al reliefului (versanti abrupti, profile longitudinale ale vailor cu rupturi de panta accentuate, profil transversal slab evoluat etc.).

### Elemente de flora si fauna



Vegetatia acestui areal este alcatuita din paduri, tufarisuri, pajisti si grupari ruderales, distributia acestora fiind conditionata de particularitatile oropedoclimatice ale substratului, padurea dominand peisajul general. In zona depresionara joasa in special pe cursul inferior al vailor Orevita, Sichievita si Toronita, cresc suprafetele cu destinatie agricola si de locuire.

Caracteristicile ecologice au favorizat pastrarea unor elemente floristice si faunistice cuaternare sau precuaternare. Este recunoscut astfel rolul de vad biogeografic al Defileului Dunarii de-a lungul caruia s-au intersectat caile de migratie ale unor elemente floristice si faunistice incepand cu sfarsitul teriarului si pana in prezent. Chiar daca Defileul Dunarii a jucat rol de coridor pentru migratia speciilor de flora si fauna din Depresiunea Panonica si cea Pontica, flora si vegetatia dominanta are azi trasaturi proprii montane, reflectand un amestec specific de elemente boreale – montane si central – europene cu cele termofile sudice, cele dintai coborand altimetric, iar cele din urma marcand o ridicare sub raport hipsometric. Se constata caracterul relict al elementelor nordice si sudice ce supravietuiesc in enclave.

Regimul precipitatiilor si nivelul altitudinilor au determinat dezvoltarea unei bogate flore cu frunze cazatoare, in care predomina fagul si stejarul. Astfel, fagul (*Fagus sylvatica*), zada (*Larix Decidua*), pinul de Banat (*Pinus nigra*) si tisa (*Taxus baccata*) coboara mult in defileul Dunarii, ca si alte elemente montane, cum sunt afinul (*Vaccinium myrtillus*) care este prezent pe Vf. Trescovat, alaturi de lichenii insotitori ai pinetelor: *Cladonia silvatica*, *C. foliaceae*, *C. fimbriata*, intalniti si in padurile de fag.

O serie de elemente mediteraneene ajung in defileul Dunarii la altitudini mari, cum sunt: cerul (*Quercus cerris*), garnita (*Quercus frainetto*), scumpia (*Cotinus coggygria*), mojdreanul (*Fraxinus ornus*), liliacul salbatic (*Syringa vulgaris*), alunul turcesc (*Corylus colurna*) etc.

Sub-etajul fagetelor se desfasoara intre 500 – 1000 m, fiind reprezentat in special prin padurile de fag (*Fagus sylvatica*), in structura carora se mai intalnesc *Fagus taurica*, *Fagus moesica* si *Fagus orientalis*.

In lungul unor vai cum ar fi Berzasca, Ieselnita, Mala, Mraconia etc. fagetele coboara catre 200 m pe versantii cu soluri brune de padure slab acide, mai umezi si mai umbriti. Local, in pasunile impadurite (Liubcova etc.), fagul ajunge pana la 55 – 70 m prin inlocuirea gorunului datorita microclimatului umed specific versantilor umbriti. Sub-etajul gorunetelor (*Quercus petraea*), in amestec cu alte specii de foioase, alcatuieste formatia vegetala cu o larga raspandire, mai ales in zona Parcului Natural Portile de Fier. Se situeaza intre 200 si 500 m, ocupand zone cu pante in general reduse, cu soluri brune, uneori podzolice, fie in arborete pure, fie in arborete amestecate de gorun cu fag.

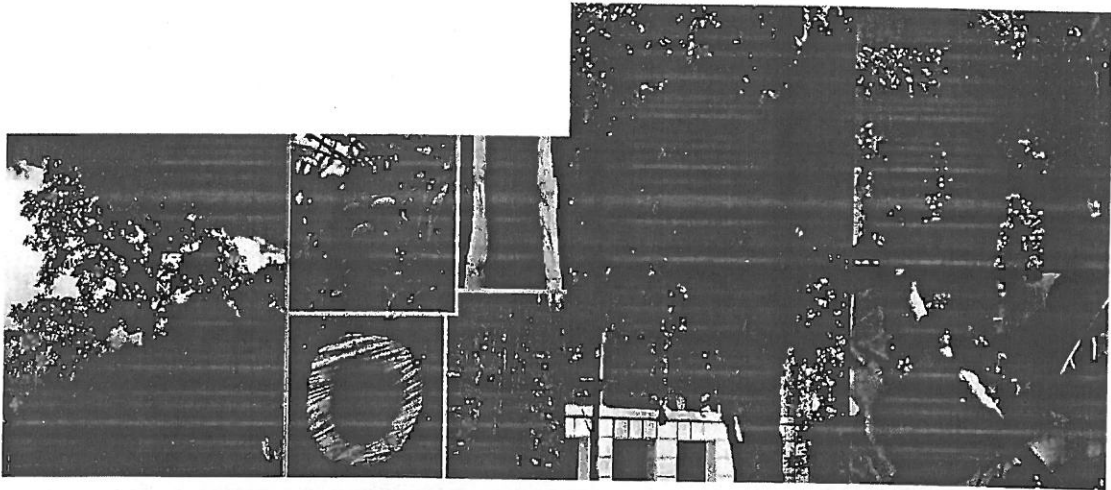
Cereto – garnitetele sunt specifice zonei Berzasca – Cozla, garnitetele cu cer apar sporadic pe vaile Berzasca, Tisovita si Mraconia, garnitetele cu stejar pufos si carpinita pe pantele abrupte ale Dealului Ciucaru Mare, Glaucina, Tricule, iar padurile de carpinita intre Ieselnita si Orsova, pe versantii inoriti din cursul inferior al vailor Berzasca, la baza Trescovatului etc. Caracteristica acestor paduri de cer si garnita este prezenta unui subarboret bogat in elemente termofile: carpinita (*Carpinus orientalis*), scumpia (*Cotinus coggygria*), liliacul salbatic (*Syringa vulgaris*), garofita Banateana (*Dianthus banaticus*), paducelul negru (*Crataegus nigra*), brandusa galbena (*Crocus moesicus*), casita (*Iris graminea*) etc.

Arealele cu vegetatie hidrofila sunt destul de restranse, fiind situate in sectoarele de lunca a raurilor afluate Dunarii, in defileul propriu – zis, dar si in unele bazinete de confluenta cum sunt cele ale Cernei, Ieselnitei, Mala, Mraconiei, Camenita, Liubcova, Plavisevita, Liubotina etc. In componenta acestora intra mai multe specii de salcie (*Salix alba*, *Salix fragilis*, *Salix triandra*, *Salix purpurea*), plop alb (*Populus alba*) si negru (*Populus nigra*), iar pe culoarele vailor unor afluenti ai Dunarii, anin alb (*Alnus glutinosa*). In subarbustiv vegeteaza catina rosie sau murul (*Rubus caesius*).

In zonele de lunca inundabila apar inmlastinari in care domina trestia (*Phragmites communis*), pipirigul (*Scirpus sylvaticus*), rugina (*Juncus inflexus*), *Galium palustre* etc. Vegetatia primara a pajistilor este foarte mult modificata de interventiile antropice. Pajistile sunt destul de restranse ca suprafata, fiind intercalate intre paduri si terenuri agricole. Grupa asociatiilor xerotermofile de pe calcare si sisturi este corespunzatoare perimetrelor de vai Sirinia, Berzasca, Cozla, Cazane, Varciorova, unde exista una dintre cele mai mari concentrari de elemente termofile, a relictelor si a endemismelor. Deosebit de reprezentative sunt *Tulipa hungarica*, *Campanula crassipes*, *Silene armeria*, *Allysum murale*, *Stipa aristata*, *Cerastium banaticum* etc.

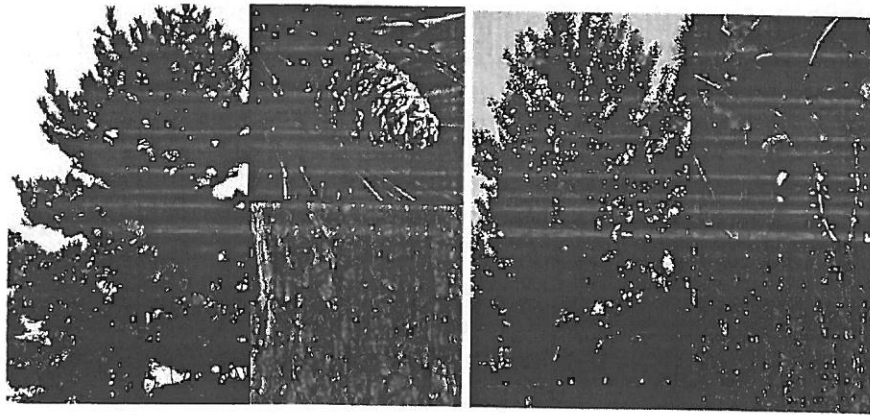
Juglans regia – Nuc, Nucar

Morus alba - Dudul alb

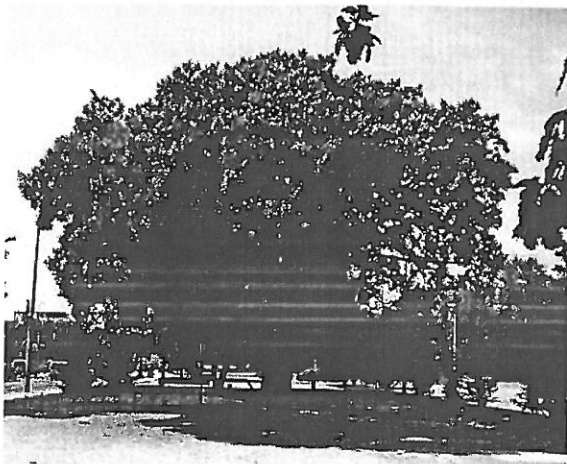


*Pinus nigra* - Pinul negru

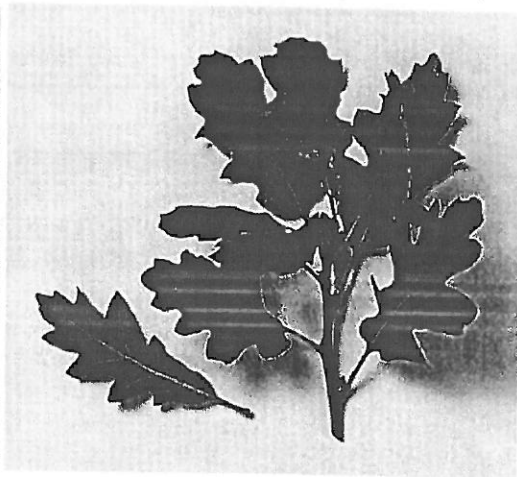
*Populus nigra* – Plopul negru



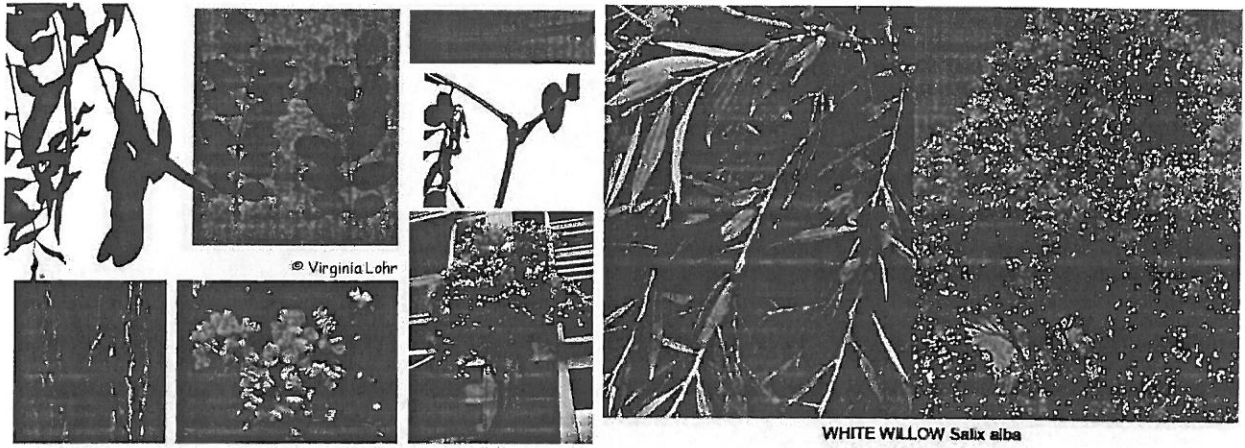
*Quercus pubescens* – Stejar pufos



*Robinia pseudacacia* – Salcam, Acat

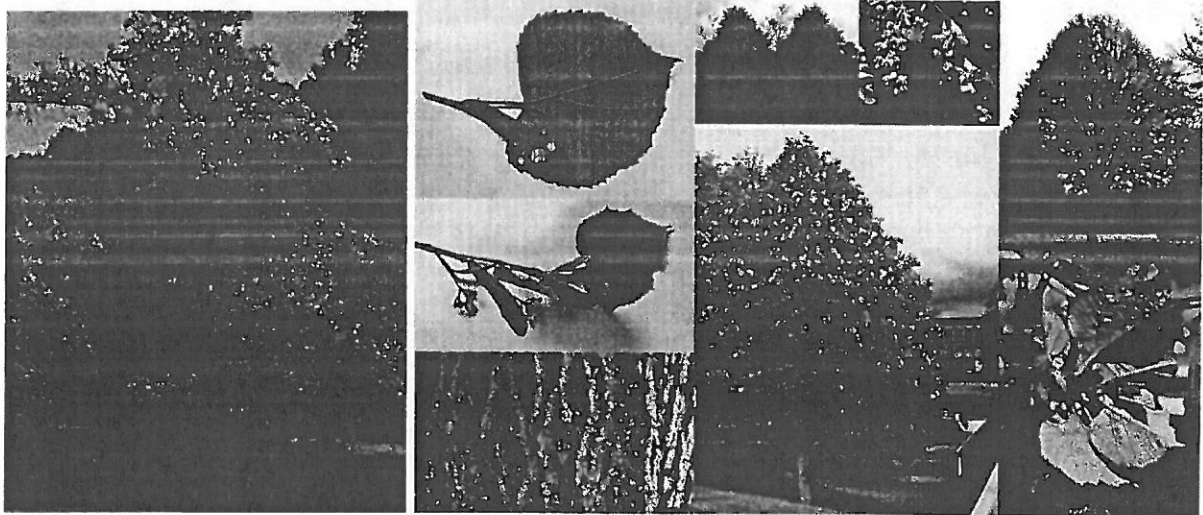


*Salix alba* – Salcia alba



*Salix fragilis* – Rachita, Plesnitoare, Salcie frageda

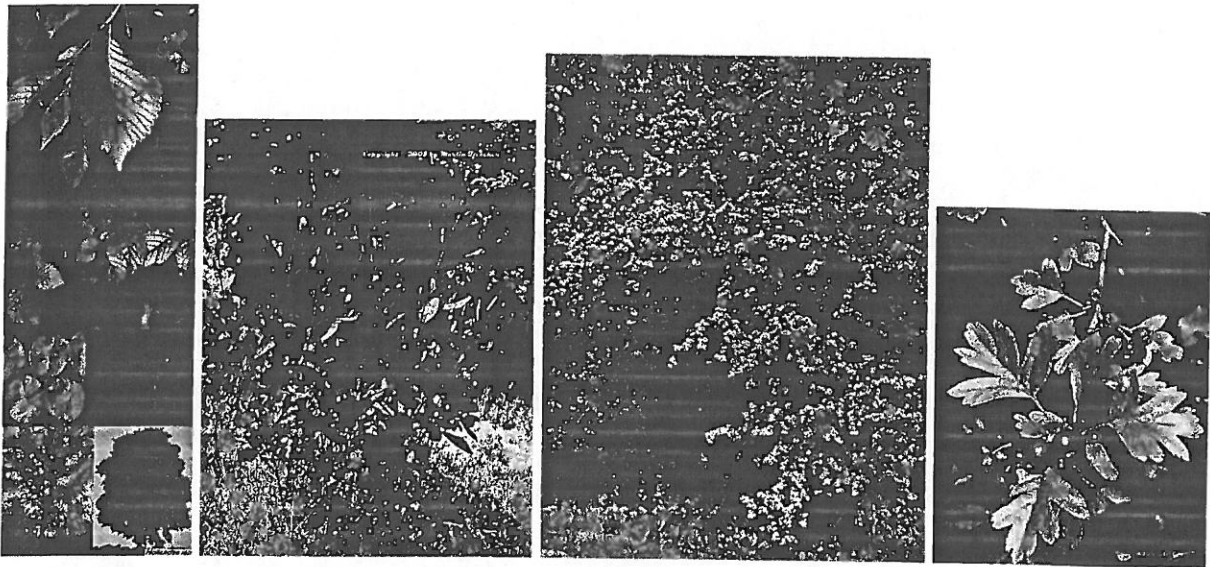
*Ulmus foliacea* – Ulm de camp



*Tilia tomentosa* – Tei argintiu, Tei alb



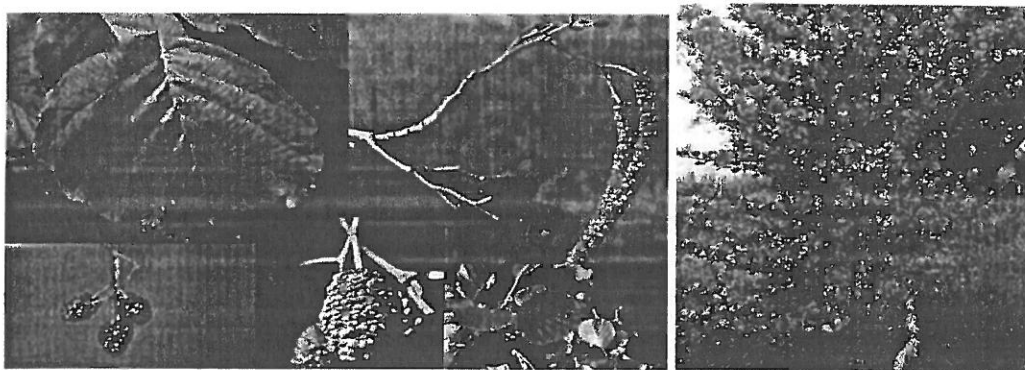
*Nymphoides peltata*

*Cotinus coggygria* (Scumpia)*Crataegus monogyna* – Paducel

Elementele mediteraneene situate la altitudini relativ mari sunt scumpia (*Cotinus coggygria*), laleaua de Banat (*Tulipa hungarica* ssp. *undulatifolia*), visinul turcesc (*Padus mahaleb*), ghimpele (*Ruscus aculeatus*, cornisorul (*Ruscus hypoglossum*), vita salbatica (*Vitis sylvestris*) etc. Dintre speciile care au coborat altitudinal se pot mentiona: tisa (*Taxus baccata*) – pana la 92 m in Cazanele Mari si la Cozla, afinul (*Vaccinium myrtillus*) – pana la 670 m pe Varful Trescovat, mestecanul comun (*Betula pendula*) – intalnit pe substrat silicios la Berzasca la 474 m altitudine absoluta.

*Ailanthus altissima* – Cenusar*Fraxinus excelsior* - Frasin

Dezvoltarea intensa a diferitelor categorii de activitati antropice, inclusiv a agriculturii in special in lungul coridorului Dunarii, dar si de-a lungul vailor afluate, a inlesnit extinderea si diversificarea asociatiilor ruderales, reprezentate prin buruienisurile culturilor de trifoi si de prasitoare, ale livezilor etc.



*Alnus glutinosa* - Arin negru

În urma cercetărilor complexe efectuate cu prilejul construirii complexului energetic de la Portile de Fier, cât și a declarării Parcului Natural s-a constatat existența în Defileul Dunării, implicit în sectorul comunei Berzasca, a unei faune deosebit de bogate, reprezentată printr-un număr de peste 4800 de taxoni aparținând nevertebratelor și a peste 330 vertebratelor.

Caracteristica faunei din zonă o constituie amestecul de elemente boreale montane cu cele sudice mediteraneene și balcanice, precum și caracterul relict al unor elemente nordice și sudice, care au supraviețuit în câteva enclave din zonă, multe dintre acestea fiind protejate de legislația internă și internațională.

În acest context se pot aminti specii de gasteropode (*Theodoxus traversalis*, *Anisus vorticulus*, *Herilla dacica*, *Helix pomatia*), coleoptere (*Rosalia alpina* L., *Lucanus cervus*, *Cerambyx cerdo*) și lepidoptere (*Eriogaster catax*, *Lycaena dispar rutilus*, *Parnassius mnemosyne wagneri*, *Kirinia roxelana*).

Dintre vertebrate de un statut special, ca specii de origine mediteraneană strict protejate, se bucură speciile de lilieci întâlnite în peșterile din zonă.

Carnivorele sunt prezente atât prin speciile de mari dimensiuni, cum ar fi ursul (*Ursus arctos*), lupul (*Canis lupus*), vulpea (*Vulpes vulpes*), rasul (*Lynx lynx*), cât și prin specii de dimensiuni reduse, cum sunt mustelidele (*Putorius putorius*, *Meles meles*, *Martes martes*). Acestea populează suprafețele montane împadurite din zonă. S-au semnalat conflicte accidentale între carnivorele mari și populația locală în locuri aflate la distanțe mari de așezările permanente.

Erbivorele sunt reprezentate de *Cervus elaphus* (cerbul), *Capreolus capreolus* (caprior), *Sus scrofa* (porcul mistret). Dintre animalele specifice pădurilor de foioase frecvente sunt lupul, soarelele gulerat, veverta, parsul, jderul de pădure, mistretul, caprioara, iepurele, cocosul de munte, ierunca etc.

Avifauna se compune din peste 200 specii de păsări, din care peste 170 au statutul de specii strict protejate prin Convențiile și Berlin privind Speciile Migratoare de Animale Salbatice (*Aythya nyroca*, *Aquila clanga* și *Falco naumanni*) și de la Berna privind conservarea vieții salbatice și a habitatelor naturale din Europa. Un număr mare de păsări acvatice pot fi observate în perioada de iarnă-primăvară pe suprafața lacului și în zonele umede limitrofe acestuia: *Phalacrocorax pygmaeus* (cormoranul pitic), *P. carbo* (cormoranul mare), *Ardea cinerea* (starcul cenușiu), *Egretta alba* (egreta mare), *Anas crecca* (rata mică), *A. acuta* (rata sulitar), *Aythya ferina* (rata cu cap castaniu), *A. fuligula* (rata motată), *Mergus albellus* (ferestrasul mic), *Fulica atra* (lisita) etc. Cea mai mare parte a speciilor menționate pot fi

observate în timpul migrației, unele sunt oaspeti de iarnă, iar câteva sedentare în zonă. Pe versanții abrupti sunt populații de vulturi hoitari (*Neoprhan percnopternus*), potarnichea de stancă (*Alectoris graeca*, lastunul de stancă (*Hirundo rupestris*), pietrarul (*Oenanthe hispanica*), rândunica roscată (*Hirundo daurica*), presura barboasă (*Emberiza cirulus*), liliacul lui Blasius (*Rhinolophus blasii*) etc.

Ihtiofauna este reprezentată de specii cum sunt *Condrostoma nasus* (scobar), *Leuciscus cephalus* (clean), *Barbus barbus* (mreana), *Vimba vimba* (morunasul), *Aspius aspius* (avatul), *Aspro zingel* (pietrarul). La aceste specii se înregistrează fenomene locale de migrație înspre regiunile din amonte sau pe afluenții Dunării, ele parasindu-și zonele de refugiu din defileu în anumite perioade ale anului.

Raurile de munte sunt bogate în pastravi indigeni (*Salmo trutta fario*) și în bazinele hidrografice Berzasca, Sirinea, Mraconia și Ilesnita, unde se presupune că a fost introdus. *Salmo gairdneri irideus* (pastravul curcubeu) este prezent în Dunare, între Dubova și Orsova.

În urma construirii barajului de la Portile de Fier, unele specii au dispărut, altele au ajuns în pragul dispariției, astăzi acestea fiind strict protejate prin lege. E cazul Sturionilor marini migratori *Huso huso* (morunul), *Acipenser guldenstaedti* (nisetrul), *Acipenser stellatus* (pastruga) care au dispărut din zonă în anul 1967, iar *Acipenser ruthenus* (cega) care înainte de construirea barajului era caracteristică și dominantă în Defileul Dunării (sectorul Pescari – Golubat și Orsova – Tekija (Geografia văii Dunării românești, 1969)), în prezent este din ce în ce mai rară și ajunge foarte rar la maturitate.

Pentru protejarea acestei bogății naturale, zona văii Sirinia a primit statutul de rezervă naturală complexă, cu păduri de foioase și exocarst, alături de versantul sudic al muntelui între Drencova și Cozla, în cadrul Parcului Natural Portile de Fier.

### B.2.2. Atracții turistice

Teritoriul comunei Berzasca este situat într-un areal puternic antropizat încă din preistorie. Despre acest fapt vorbește în primul rând numărul foarte mare de situri arheologice, cercetate sau semnalate în diferite perioade pe teritoriul localității.

Principalele descoperiri arheologice de pe teritoriul comunei așa cum sunt ele evidențiate în literatura de specialitate<sup>4</sup>:

- ✓ Localitatea Berzasca, „Biserica Sfintii Arhangheli”, de la 1836, ridicată pe locul altelea mai vechi, din lemn semnalată în 1722.
- ✓ Sat BERZASCA, com. BERZASCA, în punctul „Cetățuia” la 2 km N de Berzasca este semnalată o fortificație de pamant; Epoca neprecizată (15 000 mp)
- ✓ Sat BERZASCA, com. BERZASCA, „Saliste – Valea Dragoselea” la 6 km N de localitate: Necropola; sec IX-XIV Așezare; sec IX-XIV (25 000 mp).
- ✓ Sat BERZASCA, com BERZASCA, în punctul „Spit I”, la 1,5 km de sat, sub nivelul actual al apei a fost identificat un sit cu urme de locuire aparținând; Neoliticului și o așezare hallstatt, aparținând culturii Basarabi. (5 000mp).

<sup>4</sup> Conform Rep.Arh. Caraș Severin și R.A.N. 2007.



- ✓ Sat BERZASCA, com. BERZASCA, punctul „Spit II”, la 150 de metri de punctul „Spit I” la 1,5 km de sat, actualmente sub apa este semnalata o asezare apartinand de Epoca Bronzului, (5 000 mp).
- ✓ Sat DRENCOVA, com. BERZASCA in punctul „Cetatea de pamant”, situat la 1,5 km de sat pe malul Dunarii sepre Cozla, este semnalata o fortificatie. Suprafata sitului acopera cca.14.400 mp.
- ✓ Sat LIUBCOVA, com. BERZASCA in punctul „Ornita”, la 800 m V de sat, pe malul Dunarii se afla o asezare neolitica, (15.000 mp).
- ✓ Sat LIUBCOVA, com. BERZASCA pe „Stenca Liubcovei”, la 2 km E de sat, pe un pinten stancos aflat pe malul Dunarii a fost identificata o asezare multistrat, cuprinzand un nivel de locuire din epoca bronzului si o cetate; Latene; apartinand culturii geto-dacice, (3.600 mp).
- ✓ Sat LIUBCOVA, com. BERZASCA – In punctul „Tiglarie”, pe marginea estica a satului a fost identifica o necropola de incineratie; Epoca bronzului, cultura Garla Mare.
- ✓ Alaturi de aceste situri, a caror suprafata se cunoaste, in zona sunt semnalate mai multe situri a caror suprafata nu a fost stabilita cu certitudine dintre care amintim:
- ✓ ”Debelilug”, la 18 km de aceasta asezare;
- ✓ ”Platoul Rauniste”, cu priveliste admirabila spre Valea Berzasca, aproape de drumul care ducea din Clisura de Sus, in Clisura de Jos, atingand vechea vatra a satului Bigar, locuit de cehi.
- ✓ “Dragoselo” situat la un km spre sud de Debelilug , la incrucisarea vechilor drumuri dintre Bania – Svinita si Bozovici – Berzasca;
- ✓ “Poalele Dealului”- “Tiera Dragoseli”,denumirea provenind din cuvantul latin “tera”- pamant si cuvantul slav “dragoselo” – infratit;
- ✓ “Stubar”, “Glob Camenita”, “Otar”, “Caistrochi”, la locul numit “Seliste”, vatra a comunei cuprinsa in “Cartea Funduara” , la vremea respectiva.

Pe langa aceste situri arheologice satele comunei beneficiaza de un patrimoniu arhitectural, industrial si cultural bogat si divers, firesc integrat intr-un mediu natural unic. Punerea in valoare a elementelor de specificitate locala ar contrabalansa perspectiva unidirectionala catre malul Dunarii si ar contribui la o evolutie armonioasa a intregului teritoriu.

Satul **Bigar** este de tip adunat si prezinta o imagine unitara data de trama stradala care se intersecteaza in forma de **cruce** in dreptul bisericii satului. Fronturile stradale ale satului Bigar au un **caracter omogen si continuu**; aspectul ritmat perceput prin parcurgerea spatiului contribuie la formarea unei imagini coerente a satului. Specificul local este dat de: modul de ocupare a terenului cu locuinte aliniate la strada, amplasarea pe parcele lungi, nivelul parter unitar al locuintelor, spatiul public tipic dintre drum si case, acoperisul in doua ape, culorile specifice ale tamplariilor si zugravelilor. Acestea sunt elemente care dau specificitate si atractivitate turistica, reprezentand pentru **comunitatea ceha** un patrimoniu material cu puternica valoare identitara.

Satul Bigar este declarat **localitate protejata** datorita valorii patrimoniului construit si atractivitatii turistice pe care o prezinta prin **cadrul natural si cultural special**. Sunt protejate **modul specific de ocupare a terenului si a elementelor de arhitectura traditionale**, precum si **numeroasele mori de apa** din apropierea satului, ca repere cu valoare culturala si turistica.

**Satul Liubcova**, sat fondat si locuit de catre populatie sarbeasca pastreaza anumite caracteristici care-l individualizeaza in peisajul arhitectural al zonei. Principalele caracteristici care-i confera specificitatea si valoarea culturala sunt:

- fronturile stradale continue, omogene si opace, (rezultat al parcelarului si al modului de construire local), caracteristica care va trebui conservata si respectata si pe viitor;
- cromatica traditionala bogata si contrastanta, cu o ornamentatie care pune accentul pe detaliu, textura si profil;
- ornamentica specifica este prezenta in principal la nivelul elementelor de tamplarie de la usi si ferestre (Blumenfenster);
- caracterul minimal al strazii, lipsit de componenta vegetala;
- modul specific de relationare al parcelelor de pe mal cu apa vaii.

**Cozla** este o fosta localitate miniera, asezata pe malul Dunarii, intr-o pozitie panoramica, care beneficiaza de o perspectiva larga asupra defileului si un relief spectaculos (cu puncte de belvedere privilegiate). Decaderea industriei miniere si inchiderea minelor a generat importante probleme sociale, reflectate si in nivelul avansat de degradare a cladirilor industriale si a locuintelor colective existente. Unele dintre aceste constructii si elemente de **arhitectura industriala** au valoare istorica si arhitecturala; avand un potential ridicat de conversie in locuinte colective pentru localnici, pentru structuri turistice speciale (ansamblu hotelier cu nivel de confort ridicat, spatii comerciale etc.), structuri cu valente **culturale** (Muzeu al Mineritului, dar care sa pastreze si o parte din artefactele arheologice descoperite in zona Berzasca), zone cu **valoare peisagistica** (in interiorul fostului perimetru industrial s-au constituit in timp zone cu flora si fauna speciale, care necesita protectie).

In prezent, cea mai importanta zona de agrement este faleza Dunarii. Pentru o valorificare rationala a acesteia este nevoie de amenajarea si reconsiderarea ei din punct de vedere turistic. Atractive pentru practicarea pescuitului sunt si vaile de munte, Berzasca si Sirinia.

Datorita suprafetei mari acoperita cu paduri, un potential mare turistic il are vanatoarea. Satul Bigar este foarte atractiv din punct de vedere turistic mai ales pentru practicarea turismului cultural si etnic.

De asemenea, traseul Cozla – Bigar – Berzasca cuprinde o serie de elemente naturale spectaculoase care fac atractiv acest circuit pentru drumetii, echitatie, ciclism, etc.

Patrimoniul cultural bogat al localitatii este evidentiat de sarbatorile cu specific local organizate de Primaria Berzasca:

- "Ruga" (nedeia) in localitatea Berzasca - organizata in fiecare an in data de 13-14 iulie.
- Festivalul national de muzica usoara pentru copii si tineret "Ritmuri in Mileniul Trei", organizat in luna iunie.
- Festivalul Hora Etniilor - organizat la Berzasca - Traditia reprezinta ansamblul de datini, obiceiuri si credinte care se statornicesc in cadrul unor grupuri sociale si care se transmit din generatie in generatie iar acest festival este o manifestare spirituala inedita si originala.
- Festivalul de muzica usoara Berzasca Balkan Fest - eveniment ce are ca scop promovarea Clisurii Dunarii.

- Tabara anuala de Creatie Artistica de la Berzasca.

Potentialul turistic al regiunii este marcat de urmatoarele elemente de interes:

**A. Valori peisagistice** rezultate din imbinarea elementelor cadrului natural si a existentei omului inca din paleolitic si epipaleolitic in zona Portile de Fier.

**B. Valori naturale**, respectiv:

- ✓ varietatea trasaturilor geologice si geomorfologice impuse de diversitatea petrografica si a proceselor geomorfologice;
- ✓ existenta celui mai mare defileu din Europa si din cursul Dunarii;
- ✓ prezenta unor situri paleontologice unice prin compozitia si diversitatea lor;
- ✓ diversitate ridicata de specii de animale de importanta nationala si comunitara;
- ✓ suprafata apreciabila ocupata de spatii forestiere, unele adapostind specii cu valoare deosebita din punct de vedere stiintific;
- ✓ existenta zonelor de salbaticie, cu caracter natural fundamental, de interes mondial, unde activitatea umana este foarte scazuta sau inexistentă.

**C. Valori culturale si antropice**, respectiv:

- ✓ urme ale asezarilor din perioada paleolitica, mezolitica si neolitica;
- ✓ marturii care atesta istoricul locuirii: pesteri, cetati, manastiri, biserici, constructii cu caracteristici arhitecturale deosebite: case, mori de apa, amenajari in piatra, etc.;
- ✓ existenta unei diversitati etnice ridicate, cu traditii si obiceiuri variate (romani, sarbi, cehi, svabi, rromi, maghiari), fara conflicte interetnice;
- ✓ In cadrul comunei exista si isi desfasoara activitatea trei Case Culturale in localitatile Berzasca, Liubcova si Bigar. In incinta Casei Culturale Berzasca isi are sediul Centrul de Informare-Documentare al „Parcului Natural Portile de Fier” infiintat in urma incheierii acordului de parteneriat intre Centrul Carpato-Danubian de Geoecologie a Universitatii din Bucuresti, Primaria si Casa Culturala Berzasca. Tot in cadrul Casei Culturale Berzasca exista si isi desfasoara activitatea formatia de dansatori amatori de muzica populara romaneasca si sirbeasca. De asemenea, functioneaza si o biblioteca cu un numar de 1700 volume.

**D. Valori stiintifice**, respectiv:

- ✓ habitatele, speciile de plante si animale de importanta nationala si comunitara;
- ✓ valori geologice si geomorfologice deosebite;
- ✓ valori culturale si antropice;
- ✓ statii de cercetare existente in acest spatiu.

**E. Alte valori ale zonei:**

Cea mai mare parte din teritoriul administrativ al comunei Berzasca face parte din Parcul Natural "Portile de Fier" in cadrul caruia este semnalata rezervatia naturala complexa Sirinia.

Cel mai important areal este suprafata zonei de conservare speciala Sirinia cuprinsa intre paraul Recica si interfluviul Sirinia – Eliseva, recunoscuta pentru varietatea asociatiilor xerotermofile de pe calcare si sisturi din bazinul vail Sirinia, Berzasca, Cozla, unde exista mari concentrari de elemente termofile, a relictelor si a endemismelor. Deosebit de reprezentative sunt: Tulipa hungarica, Campanula crassipes, Silene armeria, Allysum murale, Stipa aristela, Cerastium banaticum etc.

Dintre siturile de interes stiintific deosebit din punct de vedere paleontologic in Parcul Natural Portile de Fier se evidentiaza: Cozla (plante fosile jurasic inferioare), Munteana-Dumbravita (nevertebrate din jurasicul mediu si inferior), Bigar, Stanca, Pietrele Albe,

Buschmann (plante fosile din jurasicul inferior). Calcarele din sinclinalul Sirinia sunt slab carstificate, formele carstice fiind reprezentate de lapiezuri pe suprafețe restrânse și doline de dimensiuni reduse. Endocarstul este reprezentat de o serie de peșteri mici, din care cea mai importantă este Pestera Zamonita (situată aproape de obârșia unui afluent al paraului Dragoselea). Densitatea scăzută a populației, precum și gradul ridicat de naturalitate, precum și gradul de protecție și conservare asigurat prin declararea unor rezervații, determină creșterea importanței microregiunii pentru activitățile de turism și recreere.

Dominanța pădurii și gradul ridicat de izolare față de influențele urbane contribuie la creșterea atractivității microregiunii și prin prisma existenței în zonă a numeroase elemente naturale unice în țară.

#### a. Obiective turistice Berzasca

- ✓ **Biserica ortodoxă Sf. Arhangheli Mihail și Gavril din satul Berzasca** - cea mai veche biserică românească din Clisura Dunării. Construită inițial după alungarea turcilor, în 1772, aceasta a fost reconstruită din piatră și cărămidă în stil baroc în anul 1836, având iconostasul din cărămidă, pictura fiind executată în anul 1836 de către Dimitrie Turcu și Dimitrie Popovici, în ulei. Prima sfințire a bisericii a avut loc în anul 1836, la data de 27 iulie de către Iosif Raiacici, Episcopul Varșetului, în timpul pastoririi preotului Nicolae Ezdimirovici. Primele slujbe s-au ținut în grecește, întrucât după instaurarea noii administrații, primii antreprenori care au spălat aurul din paraul care traversează localitatea au fost greci

Biserica este considerată monument istoric din anul 1970. Pictura existentă exclusiv în altarul bisericii a mai fost restaurată în anul 1978 în timpul pastoririi preotului Ioan Grigorita, de către restauratorul Grigorie Popescu din București. În anul 2009, biserică a fost restaurată în exterior și interior, pictându-se întreg interiorul bisericii în tehnica tempera de către pictorul Rita Aldea din Resita.

- ✓ **Cetatea dacică de la Stenca Liubcovei**

Situată între localitățile Liubcova și Berzasca, în imediată vecinătate a Dunării, Stenca Liubcovei este o creastă stancoasă cu pante abrupte din trei părți, care bară accesul pe Valea Dunării.

Pe creastă de est a dealului s-a semnalat o așezare neolitică.

Săpăturile arheologice de aici au început în anul 1976 și au continuat până în 1983.

Locuirea începe încă din epoca bronzului (cultura Vatina cu puternice influențe Verbicioara), cu o fortificație cu val și șanț.

Primele varște a fierului îi aparțin o altă serie de materiale care au fost angrenate în valul primului nivel dacic.

Cel mai bogat material arheologic aparține epocii dacice (două niveluri de folosire a sitului). Primul nivel se încadrează între secolele III-II î.Chr., iar cel de al doilea între secolele I î.Chr.-I d.Chr. Ambele niveluri dacice reprezintă resturile unor fortificații de pământ, cu șanț și val, de tip pînten barbat.

Și pantele extrem de abrupte ale dealului au fost locuite în vremea dacică, realizându-se mici terase, atata cât să încapă o singură locuință. Câteva astfel de locuințe au fost cercetate în anul 1981.

✓ **Cetatea Dranco de pe Dunare**

Sec. XIV - Cetatea Drencova reprezenta punct de aparare in luptele antiotomane pe Dunare

Drencova a fost mult timp un catun al Berzascai. Pe locul pe care este amplasata, probabil ca a existat o cetate romana, intrucat au existat mai multe descoperiri arheologice din acea perioada. Prima atestare documentara a asezarii dateaza din 1451, intr-un document prin care Ioan Huniade daruieste mosia Drencova familiei Csornai. Intr-un alt document medieval, regele Albert a daruit cetatea „Dranco” familiilor Csorna si Bizera, pentru fapte de vitejie.

Pentru ca la Drencova incep cataractele Dunarii, localitatea a devenit punct terminus pentru vapoarele si s-a infiripat un port. Dupa ce Dunarea a fost regularizata, si-a pierdut din importanta pe care o avea odata. A ramas un punct important pentru prelucrarea si transportul lemnului exploatat in amonte de raul Berzasca. In acest scop, a fost construita o cale ferata industrială care mergea pe vala raului Berzasca si ajuta la transportul lemnului catre fabrica de cherestea si depozitul de lemn din Drencova.

In perioada interbelica a existat la Drencova si un oficiu vamal.

✓ **Manastirea de pe Valea Siriniei (ruine)**

MANASTIREA ORTODOXA ROMANA "SIRINIA" CU HRAMUL "SFANTUL NICOLAE" (SEC.XII.XVI)

A fost descoperita datorita sapaturilor arheologice efectuate in anul 2002 pe malul drept al raului Sirinia in perimetrul numit dupa traditia orala locala romaneasca "La Manastire" care toponim pastrata cu sfintenie pana in vremea de azi dovedeste vechimea si continuitatea habituala a populatiei romanesti, majoritare in aceasta zona cat si o foarte buna conservare a adevarului istoric, transmis cu atata fidelitate si precizie pana la noi.

Ca monument istoric apartine perioadei de mijloc a Evului Mediu, sfarsitul sec XIV-lea sau primei jumatati a secolului XV-lea dupa analogiile de plan cu alte biserici ortodoxe romanesti construite in aceeasi perioada (Vodita, Tismana, Toplonita, Visina, Prislop, Cozia, Bradet, Snagov, Mraconia s.a.).

In anul 2002 au fost indentificate ruinele bisericii manastirii aflate la nivelul fundatiei cu adancimea de 0.80 metri si latimea de 1.10 metri constand intr-o zidire de piatra de rau si roca de calcar cioplita prinsa cu mortar.

Planul bisericii se prezinta de tipul triconic simplu, cu dimensiune 15/9 metri, avand pronaosul de forma trapezoidala (4,80/4,10/ ,40/4,40metri), decrosat, naosul dreptunghiular (3,80/4metri si trei abside semicirculare alipite (la est e altarul), pe flancurile carora se vad talpile celor patru stalpi (pilastri) care au sustinut candva turla central, cu diametrul de cca. 3metri.

Dupa planimetrie, biserica Manastiri medieval Sirinia apartine stilului arhitectonic eclezial byzantine de tip athonit, care s-a raspandit in toate tarile ortodoxe, cu precadere in mediul monahal, indeosebi din secolul al XI-lea inainte, atingand maxima lui receptare in secolele XIV-XV, odata cu miscarea isihasta,

cand devine "stilul unic si oficial al bisericilor ortodoxe" de pretutindeni, pana azi.

Manastirea Sirinia este atestata documentar doar in actele otomane numite "deftere" din anii 1554-1573, cu numele "Manastirea Sirinia, Sfantul Nicolae" (Manastir i Sirinya, Isveti Niqola"), care se face referire si la satele romanesti din vecinatatea ei: Sirinia ( pustiit in anul 1554) si cele populate, Drencova, Berzasca si Debeli Lug.

Manastirea Sirinia si satele invecinate se aflau in domeniul cetatii medieval Drencova 9Dranco0, care era unul dintre numeroasele castre de daco-romane aparare si supraveghere a tarii la Dunare, ale carui ruine se vad si azi in apele, la locul unde a fost portul fluvial al comunei berzasca si care cetate apartine in Evul Mediu familiilor de cnezi romani Nicolae Bizerea si Mihail Cerna.

In perioada medieval, Clisura Dunarii apartinea districtului de Almaj si Mehadia, facand parte din Banatul de Severin, care depindea canonic de Mitropolia Severinului, ce avea ca sufragana Episcopia Mehadiiei. Aceste familii de cnezi au ctitorit Manastirea Sirinia, pe vremea domnitorilor Mircea cel Batran (1386-1418) sau Dan al II-lea (1420-1431) ai Tarii Romanesti, care cuprindea si Banatul de Severin , ce se intindea pana la hotarul Bazias, Muntii Semenic, Caransebes, Hateg si aveau in stapanire cate 30 de sate romanesti, intre care unele proprietati erau in zona Baziasului, Bistrei si Poganisului, aceste familii cneziale avand functii de conducere in Banat.

In timpul ocupatiei turcesti, manastirile din Clisura Dunarii au apartinut canonic de Mitropolia Ardealului (din 1552 pana in 1698) si o vreme, de Mitropolia Tarii Romanesti, in timpul domnitorului Mihai Voda cel Viteaz (la anul 1595).

Se cunoaste ca la inceputul stapanirii austro- ungare, in anul 1719, s-a cerut autoritatilor sa recucereasca Episcopia Ramnicului ca urmasa a Mitropoliei Severinului cu Episcopia sufragana a Mehadiiei, Episcopul Ramnicului-Severin, "urmand a fi numit de Constantinopol, iar nu de arhiepiscopul de la Belgrad". Din cauza unitatii Greco- catolice, care dezmembrase Biserica Ortodoxa din Ardeal, cautand sa impuna acceptarea noi doctrine si supunerea fata de scaunul papal, Episcopul Ramnicului- Severin nu mai putea sa ceara obladuirea Mitropoliei Ardealului.

Nu se cunosc date precise legate de incetarea existentei Manastirii Sirinia si nici despre manastirea de pe Clisura Dunarii de care au amintit "defterele" turcesti, dar cert este ca toate aceste manastiri, nefiind consemnate de-a lungul timpului in niciun document sau statisticii ale Patriarhiei sarbe, ele n-au facut niciodata parte din jurisdicia ei, cum s-a incercat sa se afirme in mod eronat. (Ca dovada, Manastirile invecinate Bazias, Zlatita si Cusici, din aceiasi perioada, sunt consemnate).

La 28 iunie 2015, Manastirea medievala Sirinia a fost reactivata, prin punerea pietrei de temelie a noii Biserici a Asezamantului Monahal-Schitul Sirinia cu hramurile " Sfantul Ierarh Nicolae al Mirei Lichiei" si Sfintii Apostoli Petru si Pavel".

## ✓ Muntii Almajului

Muntii Almajului sunt situati in partea de sud-vest a Romaniei, intinzandu-se pe teritoriul judetelor Caras-Severin si Mehedinti. Fac parte din grupa Muntilor Banatului (Carpatii Occidentali), fiind delimitati de Defileul Dunarii (in sud – sectorul Orsova-Sichevita), Culoarul Liubcova-Sopotu Nou (in vest – care ii separa de Muntii Locvei), Depresiunea Almajului (nord-vest), Depresiunea Mehadica (nord-est), Culoarul Cerna si Depresiunea Orsovei (in est).

Muntii Almajului sunt relativ usor accesibili turistilor. Principalele puncte de plecare le reprezinta localitatile Orsova, Mehadia, Bozovici si Berzasca. La acestea, se poate ajunge cu automobilul sau autocarul, pe sosele asfaltate, din oricare parte a tarii. La Orsova si Mehadia se poate ajunge si cu trenul, dar si cu vaporul sau cu ambarcatiuni personale, pe Dunare, in cazul Orsovei.

**Varful Svinecea Mare** este cel mai inalt varf din Muntii Almajului cu o altitudine de 1.224 m.

Spatiul geografic al Muntilor Almajului este cuprins in cea mai mare parte in Parcul Natural Portile de Fier. Prin urmare, au fost create o serie de rezervatii, atat pentru ocrotirea bogatei flore si faune cu elemente meridionale, cat si pentru a salva unele comori stiintifice sau de frumuseti, la suprafata sau in subteran. Aceste rezervatii sunt protejate prin lege si sunt semnalate in teren cu ajutorul unor tablite indicatoare, putand fi: botanice (floristice), faunistice, forestiere, paleontologice (puncte fosilifere), geologice, speologice, cinegetice, peisagistice sau complexe.

Ariile protejate din Muntii Almajului, incluse in Parcul Natural Portile de Fier:

a. "Zona de Conservare Speciala Sirinia-Cozla" protejeaza elemente geomorfologice (sectoare de chei, versanti calcarosi abrupti, lapiezuri, izbucuri etc.), floristice si faunistice;

b. "Rezervatia Naturala Cazanele Dunarii" (215 ha) pune sub protectie o parte insemnata din versantul stang al Defileului Dunarii in sectorul Cazanelor. Pentru valoarea peisagistica deosebita si interesul stiintific, Cazanele Dunarii au fost declarate rezervatie naturala, in primul rand botanica, in care numeroase plante submediteraneene cresc alaturi de cele central-europene: lealea banateana (*Tulipa hungarica*), stanjenelul de stancarie (*Iris reichenbachi*), fagul oriental (*Fagus orientalis*), fagul tauric (*Fagus taurica*), carpinita (*Carpinus orientalis*), mojdreanul (*Fraxinus ornus*), alunul turcesc (*Corylus colurna*), stejarul pufos (*Quercus pubescens*), artarul banatean (*Acer monspessulanum*) s.a.;

c. "Rezervatia Paleontologica Punctul Fosilifer de la Svinita" (95 ha) prezinta importanta prin fauna fosila admirabil conservata (jurasic-cretacic inferior, cu peste 60 specii de amoniti, belemiti, brachiopode, ostreide, corali si gasteropode). Dintre punctele cele mai bogate mentionam pe cel de la Greben si pe cele situate pe cursul paraielor Saraorschi si Tiganului.

Alte areale protejate, neincluse in Parcul Natural Portile de Fier:

a. "Rezervatia Cheile Rudariei" (mixta, 250 ha) protejeaza elemente geomorfologice (chei, abrupturi, cascade), floristice (zada), faunistice (buha, pietrarul banatean etc.) si antropice (morile de apa);

- b. "Rezervatia Cheile Globului" (mixta, 225 ha) protejeaza elemente geomorfologice (chei, abrupturi, creste), floristice, faunistice si antropice (mori de apa);
- c. "Rezervatia Rapa Neagra" (geologica, 5 ha) protejeaza un labirint de santuri, sculptat sub actiunea eroziunii torentiale in argile liasice negre-cenusii ("badlands");
- d. "Punctul Fosilifer Globul Craiovei" (paleontologica, 2 ha);
- e. "Rezervatia Iardastita" (forestiera, 501 ha).

#### ✓ **Muntii Locvei**

Muntii Locvei sunt situati in sud-vestul Romaniei si fac parte din grupa Muntilor Banatului (Carpatii Occidentali). Se intind pe teritoriul judetului Caras-Severin, fiind marginiti de Dunare (in sud si vest), Valea Nerei (in nord – ii desparte de Muntii Aninei si Dealurile Oravitei) si de Culoarul Liubcova – Sopotu Nou (in est – ii desparte de Muntii Almajului).

Principalele puncte de acces spre Muntii Locvei sunt localitatile Moldova Noua, Pojejena, Sopotu Nou si Sasca Montana. La acestea, se poate ajunge cu automobilul sau autocarul, pe sosele asfaltate, din oricare parte a tarii. Dinspre nord (Timisoara si Resita) se poate ajunge la punctele de acces prin Oravita sau Anina, iar de acolo, prin localitatea Naidas. Dinspre est si sud-est, se poate ajunge prin Bozovici – Caribunari (Depresiunea Almajului) sau pe D.N. 57 (Orsova – Moldova Noua), prin Clisura. Spre punctele de plecare situate pe Dunare, se poate ajunge si cu vaporul ori cu ambarcatiuni personale.

#### ✓ **Valea Siriniei**

Valea Siriniei este un traseu misterios dar epic al Clisurii Dunarii format de micul rau Sirinia care serpuieste de-alungul drumului Berzasca – Bigar (DJ47) acum complet asfaltat si care ofera acces usor catre unul dintre cele mai idilice si izolate sate din Banat - Bigar.

Traseul lung de aproximativ 20 de kilometri parcurge un peisaj de o frumusetate rapitoare, salbatic, mistic, incarcat de vestigii, istorie si legende.

Strajuit de o padure inalta si de stanci abrupte, multe dintre ele chiar complet verticale, aceasta zona de vis este unica in intreaga Clisura a Dunarii.

Unice sunt si formatiunile stancoase slefuite de Sirinia transformand intreaga vale intr-o rapsodie de culori, un adevarat pastel al naturii in care suvitele de un trandafiriu aprins si alb contrasteaza puternic cu verdele intens al padurii si culoarea de antracit a fundului apei.

Pietrele de rau, viu colorate formeaza pe alocuri mici plaje parca presarate cu o multitudine de diamante si nestemate multicolore. Acest peisaj se poate intalni in special pe o anumita portiune pe partea estica a drumului la vreo 3-4 kilometri de la intersectia cu soseaua nationala DN57, Berzasca - Oravita spre Bigar.

- ✓ Fenomenele endocarstice din zona au dat nastere la **numeroase pesteri**, cum ar fi Gaura Haiduceasca din rezervatia Valea Mare, Gaura cu Musca, Pestera Gaura Chindiei II, Pestera din Valea Polevii, Pestera Zamonita, Cascada de tuf



Pisatoarea, Gaura Cornii din Muntii Almaj, Pestera de la Dumbravita Mica, Pestera de la Pepa, Pestera de la Voinicovat, Pestera din Cleantul Panzii, Pestera din Cleantul Zbegului, Pestera Socolovat, cascadele Bobot si Jgheab.

### **Pestera Zamonita**

Este sapata in versantul stang al Vaii Dragoselea, in locul numit Poiana Zamonita. Se poate ajunge la ea pornind din comuna Berzasca fie de la cantonul Debeliug, fie din satul Bigar si are o altitudine de circa 330 metri. Pestera este calda (11 grade Celsius in iunie), foarte umeda (100%) si lipsita de curenti.

Are dimensiuni mijlocii (64 de metri pana la prabusirea care impiedica inaintarea), este activa si descendenta (in sensul curgerii apei), dezvoltata pe diaclaze in calcarele cretacului inferior.

Pestera este neocrotita, neamenajata, nedegradata si vizitata foarte rar. Deoarece paraul subteran se umfla la viituri blocand intrarea, se recomanda vizitarea numai in timp de seceta. Sunt necesare o lampa si cizme de cauciuc.

### ✓ **Clisura Dunarii**

Clisura Dunarii (sau Defileul Dunarii) este cuprinsa intre Moldova Noua si Gura Vaii, partea cea mai pitoreasca constituind-o Orsova si "Cazanele Dunarii", situate pe raza localitatilor Eselnita si Dubova. "Cazanele" sunt impartite - venind dinspre Orsova - in Cazanele Mici (pe raza Eselnitei), in mijlocul acestora deschizandu-se pitoreasca vale a Mraconiei, dominata de bustul sapat in stanca al regelui dac Decebal, si Cazanele Mari, dincolo de Golful Dubovei, dominate de inaltimile Ciucarului Mare.

Oriunde, pe teritoriul Clisurii, te poti opri sa admiri paradisul. Pe o parte, dealuri stancoase, cu parcurile si rezervatiile naturale, cu padurile seculare protejate cu soiuri de plante si pasari unice in lume. Iar pe cealalta, firul lenes al Dunarii. Iubitorii naturii vor fi incantati de copacii si arbustii rari, de coloniile de lastuni.

Clisura Dunarii (sarba Banatska Klisura, Банатска Клисурa) este o regiune geografica situata de-a lungul malului nordic al Dunarii, in sudul Banatului. Regiunea este limitata de raul Nera la vest si de Cazanele Dunarii la est.

Cele mai mari asezari din Clisura Dunarii sunt municipiul Orsova si orasul Moldova Noua. Tot din Clisura Dunarii fac parte si comunele Socol, Pojejena, Coronini, Garnic, Sichevita, Berzasca din judetul Caras-Severin, precum si Svinita, Dubova, Eselnita, Ilovita si Breznita-Ocol din judetul Mehedinti.

Regiunea este locuita de romani si de sarbi, unele localitati avand o majoritate sarba. Acestia sunt majoritari in Socol, Pojejena si Svinita. Mai exista si o comunitate de cehi, mai ales in jurul localitatii Garnic, mai precis in localitatile Bigar si Eibenthal. Un numar important de germani putem intalni si in Orsova.

Istoric, regiunea a apartiunt Frontierei militare banatene si era impartita in sectorul "vlahilor" (romani) si cel al ilirilor (sarbi).

### ✓ **Trasee si drumetii montane**

1. **Traseul Ecoturistic Trescovat**. Accesul catre Traseul Ecoturistic Trescovat se face de pe drumul national DN 57 la 6 km de la localitatea Svinita,

- din dreptul popasului turistic Stariste spre sensul de mers catre localitatea Berzasca. Lungimea traseului are aproximativ 10 km si se parcurge in cca. 6 ore. Este un traseu turistic cu un grad mediu de dificultate si este marcat cu un triunghi echilateral rosu pe fond alb. Punctul de atractie al traseului ecoturistic Trescovat il reprezinta insusi neck-ul vulcanic Trescovat precum si punctelele de belvedere de unde poate vedea cursul Dunarii printre munti;
2. **Traseul Ecoturistic Svinita -Tricule.** Accesul catre Traseul Ecoturistic Svinita-Tricule se face dinspre drumul national DN 57, la 1 km de localitatea Svinita , spre sensul de mers catre localitatea Berzasca. Lungimea traseului are aproximativ 9 km si se parcurge in cca. 5 ore. Traseul Ecoturistic Svinita-Tricule este un traseu turistic cu un grad mediu de dificultate si este marcat cu un triunghi echilateral galben pe fond alb. De pe treptele amfiteatrului se pot admira apele linistite ale lacului de acumulare Portile de Fier;
  3. **Traseul Berzasca – Cascada de tuf “Pisatoarea” – Muntii Almaj.** Traseul urmareste Valea Siriniei;
  4. **Traseul Berzasca – Gaura Cornii – Muntii Almaj,** pe Valea Berzasca – “La Gaura”. Accesul se face din cantonul Chiacovat – Berzasca. Pestera “La Gaura” are 420 m altitudine si 121 m lungime;
  5. **Traseul Berzasca – Pestera de la Dumbravita Mica.** Pestera de la Dumbravita Mica se afla in Muntii Almaj, la confluenta Vaii Sirinea cu Dunarea si are 32 m lungime;
  6. **Traseul Berzasca – Pestera de la Pepa.** Pestera de la Pepa se afla foarte aproape de Pestera de la Dumbravita Mica si are 19 m lungime;
  7. **Traseul Berzasca – Pestera de la Voinicovat.** Accesul se face din cantonul Chiacovat/canton Voinicovat – Berzasca. Pestera de la Voinicovat se afla in Muntii Almaj, pe Valea Berzasca si are 77m lungime;
  8. **Traseul Berzasca – Pestera din Cleantul Panzii.** Accesul se face din cantonul Chiacovat/canton Voinicovat – Berzasca. Pestera din Cleantul Panzii se afla in Muntii Almaj, pe Valea Berzasca si Valea Chiacului, avand 38 m lungime;
  9. **Traseul Berzasca – Pestera din Cleantul Zbegului.** Accesul se face din cantonul Chiacovat/canton Voinicovat – Berzasca. Pestera din Cleantul Zbegului se afla in Muntii Almaj, pe Valea Berzasca – Valea Chiacului, avand 31 m lungime;
  10. **Traseul Berzasca – Pestera Socolovat.** Pestera Socolovat se afla in Muntii Almaj, pe Valea Siriniei si are 35 m lungime. Pe acest traseu se intalnesc si cascadele Bobot si Jgheab;
  11. **Traseul Berzasca – Pestera Zamonita** (Pestera din Dragosele). Accesul se face din cantonul Chiacovat/canton Voinicovat – Berzasca. Pestera Zamonita se afla in Muntii Almaj – Deal Mosnic, asezata in Poiana Zamonita – Valea Dragoselea, si are 330 m altitudine si 64 m lungime;
  12. **Traseul Debeliulg - Bigar.** Traseul urca pe cursul raului Berzasca pana la confluenta cu Valea Dragoselea.

## b. Obiective turistice din zona Berzasca (15-25 Km)

### ✓ **Cazanele Dunarii - Cazanele Mari si Cazanele Mici**

Cazanele Mari si Cazanele Mici alcatuiesc unul dintre cele mai frumoase trasee turistice naturale din zona Dunarii. Rezervatia naturala este cuprinsa intre Masivul Ciucaru Mare si Ciucaru Mic, intre localitatile Eselnita si Dubova. Imbina intr-o armonie perfecta culorile apei cu ale stancilor si ale vegetatiei.

Cazanele Mari si Cazanele Mici, numite si Cazanele Dunarii, au o lungime de 9 kilometri si uimesc turistii prin frumusetea si maretia stancilor.

Mergand cu masina pe DN57 ti se dezvaluie o priveliste minunata: apa Dunarii si impunatoarele cazane. Cazanele Mici sunt dominate de stancarii abrupte. Iar Cazanele Mari cu pereti verticali pot fi vazute doar din apa, cu barca.

Cazanele Dunarii sunt impresionante si prin vegetatia cu influente mediteraneene ce poate fi zarita pe stancarii. Putem vedea liliac salbatic, cer, gorun, stejar pufos. In zonele umbrite, la doar 120 de metri altitudine, poate fi admirata tisa (*taxus baccata*), un relict tertiar, monument al naturii.

In Cazanele Dunarii avem si plante ocrotite prin lege ce pot fi admirate si observate doar aici: laleaua galbena de cazane – este o specie endemica, al carei habitat este versantul sudic al Masivului Ciucaru Mare; clopoteii Cazanelor, stanjenelul de stanca, sapunarita rosie etc. Fauna este tipic mediteraneeana, reprezentata de vipera cu corn, testoasa lui Hermann, gusterul, iar in pesteri sunt lilieci.

Cel mai reprezentativ pentru Cazanele Dunarii este relieful carstic, reprezentat prin forme exocarstice: lapiezuri, uvale, doline, dar si endocarstice: avene si pesteri: Pestera Gura Ponicevei si Pestera Veterani.

Pe drumul Cazanelor putem vizita un obiectiv unic in tara noastra. Aproape de **Golful Mraconia**, intre localitatile Eselnita si Dubova – spre Orsova, judetul Mehedinti, poate fi admirat **Chipul lui Decebal**, unic prin maretia sa. Este un basoreliev inalt de 40,5 metri si lat de 25 m, sculptat in stanca, fiind considerat cea mai inalta sculptura in piatra din Europa si a sasea statuie din lume ca inaltime! Constructia a inceput in anul 1994 si s-a finalizat in anul 2004, douasprezece persoane lucrând la realizarea sa. Facand raportul intre lungimea si inaltimea statuii, poate fi descoperit "secretul" sau dat de numarul divin  $\varphi=1,618$ , prin care se obtine "sectiunea de aur" in marile sculpturi ale lumii.

### ✓ **Cascadele de pe paraul Mudavita**

Cascadele din aria naturala botanica Valea Mare sunt situate in apropierea satului Padina Matei, comuna Garnic, la o altitudine de 500- 700 metri. Cascadele de pe raul Mudavita sunt cunoscute si sub denumirea de „Cascada de la coliba lui Draghici” si „Cascada de la Moara lui Capet” si au inaltime cuprinse intre 15 si 20 metri. Accesul la cascade se face din drumul judetean Moldova Noua – Padina Matei.

### ✓ Cetatea Cula (ruine)

Situata pe malul Timisului Mort, cetatea a fost ridicata in perioada 1390-1394 si este cunoscuta de localnici sub numele "Cula", datorita turnului de aparare, singura ramasita din vechea constructie.

Potrivit mentiunilor istorice, in anul 1395, fortificatia "Castrum Chaak", a fost data de nobilii din familia Chaac (Csaki) regelui Sigismund.

In anul 1701, conform prevederilor de la Carlovitz (1699), cetatea de la Ciacova (cu exceptia turnului de veghe), a fost distrusa la ordinul contelui Oettingen.

Cu o vechime de peste 600 de ani, Turnul din Ciacova are o forma patrata si a fost executat din caramida arsa, asezata in straturi orizontale.

Inalt de peste 30 de metri, monumentul este structurat pe mai multe nivele (parter si trei etaje), care formeaza un turn-locuinta (donjon), folosit ca ultim refugiu in caz de pericol.

Din punct de vedere arhitectural, fortificatia este specifica perioadei de tranzitie de la stilul romanic la cel gotic. Influentele romanice sunt evidentiata prin arcuri semicirculare la ferestre, bolta cilindrica a parterului, iar influenta gotica poate fi observata la contraforturile cu retragere.

### ✓ Cetatea Sf. Ladislau

Cetatea Sfantul Ladislau a fost inclusa in Lista Monumentelor Istorice in 2004, cu codul CS-I-s-A-10815. Aceasta cetate reprezinta unul dintre cele mai importante obiective turistice din zona, se identifica cu fortificatia medievala ce purta numele regelui Sfantul Ladislau, fiind mentionata in documente incepand cu anul 1430, sub diverse forme: Zenthlerzlowara, Zenth Lazlovara, Sand Ladislaem, Santus Ladislaus. Cetatea medievala se afla la capatul estic al localitatii Coronini, in locul numit de localnici Cula.

Pintenul de deal se ridica la 40 metri deasupra Dunarii, iar pozitia strategica a cetatii este deosebita, deoarece are doua randuri de fortificatii de piatra. Cercetarile din acest sit arata existenta a cel putin patru perioade de fortificare, care se pot distinge in timp. Primele urme de locuire dateaza aici din epoca bronzului. Din saptaturile arheologice reiese ca in acest loc a functionat o asezare fortificata, avand doua faze de constructie. Unele dintre saptaturi se incadreaza in secolul al II-lea i.Hr., o cetate de pamant dateaza din secolul al V-lea d.Hr., iar fortificatia care se vede si azi pe malul stang al Dunarii, a fost construita in secolul al XV-lea, o data cu cetatea Golubat de pe malul sarbesc.

Cetatea Sfantul Ladislau sau Donjonul de la Corinini era o fortificatie feudala terminata de Sigismund de Luxemburg in 1428 si pusa sub patronajul Sfantului Ladislau. Cetatea a fost ridicata pe ruine dacice, pe dealul numit „Cula”, un deal stancos cu trei laturi abrupte, de pe malul apelor Dunarii. Acea cetate a fost refacuta deoarece zona a intrat sub atentia regalitatii. Primele lucrari la cula dacica au fost identificate in mijlocul secolului al XIII-lea. In 1427 Sigismund regele ungarilor pe baza intelegerii incheiate cu Brancovici Georg regele sarbilor si-a format drept asupra cetatii Golubac de pe malul sarbesc. Capitanul acesteia insa a vandut cetatea turcilor, astfel Sigismund a fost nevoit sa construiasca aceasta contra-cetate, de unde a atacat in 1428 cetatea Golubac. Datorita

interventiei sultanului Murad, Golubacul a ramas in continuare in proprietatea sarbilor.

Fortificatia avea doua incinte de piatra: una mai larga, in forma de elipsa, cu diametrul maxim de 190 m si alta interioara triunghiulara, cu axa mare pe directia est-vest. In coltul estic a fost ridicat un donjon circular cu cinci metri in diametru, din care pornea un sistem de poarta, dezvoltat spre sud (spre malul apei). De poarta era legat palatul, care avea trei sali, printre care si o aula centrala, cu pivnite boltite.

In nordul incintei triunghiulare exista un turn exterior, rectangular, care facea legatura si cu latura de vest a fortificatiei. Cetatea mai era aparata si de ziduri de trei metri grosime, care se intindeau pe malul Dunarii, porneau din coltul nord-vestic al constructiei si se incheiau cu un turn mic rectangular. O alta masura de aparare era santul de pe partea nordica, lat de noua metri, dotat cu pod de piatra.

In anul 1433, comandantul cetatii era Eberhard Sasul (Eberhard Sax). Cetatea Ladislau in perioada 1429-1435 a fost proprietatea Ordinului cavalerilor germani, in 1457 Hunedorenilor, iar dupa atacul de la Mohacs a devenit proprietatea turcilor. Nu sunt date despre distrugerea ei. Ruinele se vad si astazi, o portiune de 10-12 m inaltime din zidul palatului, zidurile ce pornesc de la turn, donjuanul, si ruinele de la aripa palatului.

Cetatea Ladislau a jucat un rol strategic de prima importanta in sistemul defensiv de pe Dunare, conceput in vremea regelui Sigismund de Luxemburg. Cercetarea arheologica a confirmat ca fortificatia de la Coronini, alaturi de cea de la Severin, reprezentau elemente defensive majore ale liniei de aparare a Dunarii, la mijlocul secolului al XV-lea.

Asezarea Coronini este atestata in timpul Pasalacului de Timisoara, sub numele de Alibeg. Numele actual al comunei provine de la cel al generalului-conte Johann Baptist Coronini-Cronberg, presedintele administratiei imperiale a voievodatului Serbiei si a Banatului Timisan, intre 1849 — 1859.

Comuna Coronini este cea mai noua colonie romaneasca din Clisura Dunarii. Istoria arata ca in anul 1859, din porunca grofului Coronini-Cronberg, vechii localnici au parasit vatra veche a satului, Alibeg, si s-au asezat pe malul Dunarii. In 1967, comunistii modifica denumirea comunei si, astfel, dintr-o localitate al carei nume respira aer burghez, Coronini devine Pescari. Catre finalul perioadei comuniste, timp de doi ani, comuna se desfiinteaza si devine sat apartinator de Moldova Noua, pentru ca in anul 1990 sa redevina comuna Pescari.

In anul 1995, i se da vechea denumire, aceea de Coronini.

Dincolo de faptul ca aceasta zona a fost binecuvantata cu atatea frumuseti, locul prezinta si reale oportunitati pentru afaceri turistice, din pacate prea putin exploatate pana acum. Cei care au ajuns aici spun ca nu mai exista in Europa un defileu atat de larg. In acest loc, fluviul are latimea de cinci km.

Pe cealalta parte a Dunarii se poate vedea cetatea Golubać, in cea mai mare parte restaurata si care este una dintre atractiile turistice ale Clisurii pe malul sarbesc. Vazuta de pe malul romanesc, cetatea incanta privirea turistilor prin

profilul dantelat ce se înalta zvelt pe stanca de calcar. Cu turnurile sale crenelate și zidurile groase de piatră și țiglă arsă, cetatea Golubać păstrează trasaturile romantice ale unui castel din povesti. Privind-o din departare, cetatea medievală, construită pe locul castrului roman Vicus Cupae, da impresia că își are rădăcinile în apele Dunării. Cele 8 turnuri (cule) crestate se întrec în frumusețe și măreție cu stanca de calcar, iar zidurile care le leagă fac un tot unitar, astfel încât cetatea putea fi apărată din toate părțile.

#### ✓ **Grota Gaura Chindiei**

Pestera Gaura Chindiei II a fost locuită din cele mai vechi timpuri. Arheologii o încadrează cronologic și cultural în Hallstatt, perioada dacică și cea medievală. Are o lungime de 18 m, cu picturi rupestre pe peretele estic. În anul 1968, arheologul Vasile Boroneant a descoperit desenele de culoare roșie pe pereți și tavan, reprezentând pasări, motivul bradului, figuri umane schematizate, diferite simboluri (cercuri, cruci, simbol solar), executate din argilă în perioada neolitic, precum și unele elemente de alfabet chirilic și latin.

#### ✓ **Grota Haiducilor**

Situată pe râul Clocota în stațiunea Geoagiu-Bai, pestera are o lungime de 143 metri. Grota își trage numele dintr-o legendă interbelică care povestește și despre o comoară ascunsă aici. Accesul către Grota Haiducilor se face din parcul stațiunii Geoagiu-Bai durată drumetiei fiind de aproximativ 10 minute.

Grota Haiducilor a fost descoperită în timpul imperiului austro-ungar și a fost explorată de marele speolog Emil Racovița. Fauna din această pestera este unică în Europa și se mai găsește doar în America Latină. În acest loc s-au făcut numeroase cercetări arheologice, mai ales în perioada comunismului. Printre comorile găsite amintim de vasele și monedele romane care au o mare valoare istorică.

#### ✓ **Grota Gaura cu Musca**

Vizitată de turiști și protejată de voluntari, pestera de pe Clisura Dunării, cunoscută sub numele de Gaura cu Musca, are una dintre cele mai fascinante legende ce s-au auzit. Povestea spune că pestera a primit numele de la o specie de muscă denumită columbaca ce a făcut ravagii printre animalele oamenilor în perioada Evului Mediu. Musca ar fi luat naștere dintr-unul din cele 12 capete ale unui balaur ce locuia în pestera și ce a fost ucis de Iovan Iorgovan, cunoscut în istoria populară ca „Brat de Buzdugan”. Acesta s-a dus în căutarea surorii sale ce a fost înghițită de balaur, îl găsește și în luptă cu el îi retează unul dintre capete, după care îl omorâ. Pentru a se răzbuna pe oameni, spiritul balaurului și-a transformat trupul într-o muscă ce infecta animalele satenilor.

Această specie de muscă columbaca a trăit într-adevăr în această zonă, însă nu are nicio legătură directă cu pestera Gaura cu Musca. Se pare că insecta a trăit în zona dintre Moldova Veche și Vîrciorova, însă odată cu creșterea nivelului apei și formarea lacului de baraj specia a dispărut.

Gaura cu Musca se află pe Clisura Dunării, amplasată perfect pentru o panoramă de vis a fluviului, la aproximativ 3 kilometri după comuna Pescari, cu o fereastră în stanca ce da direct în Dunare. Pestera este deschisă turiștilor și în

repetate randuri panourile informative din preajma ei au fost reamenajate de catre voluntari.

#### ✓ **Insula Ostrovul - Moldova Veche**

Insula Ostrov, aflata la Moldova Veche, pe Dunare, gazduieste una din minunatiile naturii din aceasta parte a tarii, o colonie de cai salbatici.

Prea putin cunoscut publicului, Ostrovul aflat pe Dunare, chiar inainte de intrarea pe clisura, ascunde una dintre frumusetile Banatului. Aflata la un pas sa fie transformata intr-un desert plin cu steril de minereu, insula este un adevarat paradis, din fericire salvat la timp. Iar cea mai mare comoara a insulei aflata in zona localitatii Moldova Veche este colonia de cai salbatici care traieste aici. La ultimul recensamant, erau pe insula nelocuita 98 de cai, care traiesc total lipsiti de legatura cu oamenii, in libertate deplina.

Aria Speciala de Protectie Avifaunistica are suprafata de 1.627 hectare, din care 327 sunt cei ai insulei. Accesul se face cu ajutorul ambarcatiunilor, care pot fi inchiriate de la localnici sau prin intermediul curselor organizate cu barci in acest scop.

Insula din mijlocul Dunarii nu ascunde doar frumusetea cailor salbatici, un numar de 70 de specii de pasari gasindu-si locul aici in timpul migratiei. In mijlocul insulei se afla si un mic lac, fara conexiune cu fluviul.

Surprinzator, insula a fost la un pas de a deveni pustie fiind „programata” sa devina loc de depozitare a sterilului rezultat din prelucrarea minereului la combinatul din zona.

„Aceasta frumusete de insula a fost la un pas sa dispara. Aici au vrut comunistii sa depoziteze sterilul, devenea totul un desert. Din fericire, nu s-a intamplat asa si acum avem acest paradis aici”, am aflat de la Corneliu Martin, presedintele Asociatiei „Danube” Moldova Noua.

Insula este salbatica in adevaratul inteles al cuvantului, interventia umana este minima. Totusi, au fost realizate cateva trasee turistice marcare, de asemenea, fiind instalate o serie de panouri care prezinta fauna din zona si traseele respective.

#### ✓ **Parcul Natural Portile de Fier**

Parcul Natural Portile de Fier este la un pas de a fi declarat rezervatie a biosferei in Romania, statut pe care in prezent il detine doar Delta Dunarii. Prima conditie pentru obtinerea titlaturii a fost indeplinita: UNESCO a aprobat documentatia elaborata in acest sens (care a durat doi ani) si a declarat parcul natural rezervatie a biosferei. Urmeaza pasul doi: promovarea hotararii de guvern pentru declararea rezervatiei biosferei, dupa discutiile purtate cu Ministerul Mediului.

Parcul Natural Portile de Fier se afla pe malul stang al Dunarii, in sud-vestul Romaniei, intre localitatile Buzias si Gura Vaii, fiind situat pe teritoriile administrative ale doua judete: Caras-Severin si Mehedinti. A fost declarata arie protejata prin Legea nr.5/2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului National — Sectiunea a III-a — Zone Protejate.

Ca suprafata, parcul natural acopera peste 115.000 de hectare, pentru ca in perimetrul sau sunt inclusi muntii Mehedinti, o parte din podisul Mehedinti, o parte din lac si o parte din muntii Banatului (Locvei si Almajului). De altfel, tot acest ansamblu de munti a preluat denumirea zonei, fiind recunoscut drept "masivul Portile de Fier".

Ca marime, este al doilea parc natural din Romania, dupa Muntii Maramuresului (in conditiile in care in tara exista 17 parcuri naturale) si urmeaza cursul Dunarii pe aproape 140km.

Intregul areal cuprinde 18 rezervatii stiintifice protejate cu o biodiversitate foarte bogata. Include doua arii de protectie speciala avifaunistica, ce apartin retelei ecologice Natura 2000; este vorba despre Muntii Almajului-Locvei (arie ce se intinde pe mai mult de 118.000 de hectare) si Cursul Dunarii-bazias-Portile de Fier (arie ce acopera peste 10.000 de hectare).

Parcul Natural Portile de Fier este mediul perfect pentru cele peste 200 de specii de pasari care traiesc aici, cele mai multe dintre ele fiind specii strict protejate. Si tot aici locuiesc aproape 5000 de specii de mamifere si reptile, unele dintre ele foarte periculoase pentru om (cum ar fi vipera cu corn), dar indispensabile pentru echilibrul ecosistemului.

Flora este la fel de bogata – nu mai putin de 1600 de specii de plante pot fi admirate la Portile de Fier

Cercetatorii spun ca pe acest teritoriu a existat cea mai veche asezare umana din Europa – ridicata in urma cu aproape 9000 de ani. Structura podului care traversa Dunarea, construit de imparatul Traian, este una din frumoasele mosteniri ce pot fi admirate si astazi; perioada feudala si-a lasat si ea amprenta asupra zonei, manastirea Vodita si Cetatea medievala Tricule fiind doua dovezi clare.

Parcul Natural Portile de Fier este extrem de interesant prin trasatura sa istorica (reprezentata prin turnurile Tricule), botanica (Laleaua de Cazane) si geologica (a fost descoperita in zona fosila unui amonit). De altfel, Muzeul Regiunii Portile de Fier din Drobeta-Turnu Severin expune in saloanele sale o parte din toate aceste descoperiri reprezentative.

#### ✓ **Pestera cu apa de la Polevi**

Rezervatia naturala Pestera cu Apa din Valea Polevii se afla in Clisura Dunarii, in partea sudica a judetului Caras-Severin (in Muntii Almajului si Locvei), pe teritoriul nordic al satului Sfanta Elena, in partea nord-estica a localitatii Coronini, si ocupa o suprafata de 3,2 ha.

Pestera cu Apa din Valea Polevii reprezinta o cavitate (pestera dezvoltata in calcare recifale, cu diverse forme concretionare) ce adaposteste fauna cavernicola (colonii de lilioci). Pestera se afla in versantul stang al paraului Valea Polevii, curs de apa ce strabate extremitatea sud-vestica a Muntilor Almajului si Locvei (grupa montana a Muntilor Banatului ce apartin lantului muntos al Occidentalilor).

Rezervatia naturala Pestera cu Apa din Valea Polevii face parte din Parcul National Portile de Fier.



✓ **Pestera Padina Matei**

Pestera este situata la marginea de nord-vest a localitatii Padina Matei, la altitudinea de 580 m. Cavitata are lungimea de 94 m, cu un caracter descendent, fiind dezvoltata, in principal, pe un sistem de diaclaze. Intrarea in pestera are o inaltime de 2,4 m si duce direct spre galeria activa, cu inaltime de pana la 7 m. Cursul de apa subteran este captat pentru alimentarea cu apa a localitatii. Avand un grad de dificultate mediu, pestera prezinta cu concretuni, scurgeri stalagmitice, are colonie de lilieci si se poate vizita in tot cursul anului, cu echipament adecvat (cizme de cauciuc, salopeta, casca de protectie, lanterna), cu exceptia perioadelor de iarna.

✓ **Rezervatia naturala Valea Mare**

Valea Mare este o arie protejata de interes national ce corespunde categoriei a IV-a IUCN (rezervatie naturala de tip mixt), situata in judetul Caras-Severin, pe teritoriul administrativ al orasului Moldova Noua.

Rezervatia naturala aflata in bazinul Vaii Mari, in partea estica a orasului Moldova Noua, este inclusa in Parcul Natural Portile de Fier si se intinde pe o suprafata de 1.176 ha.

Cai de acces: Orsova- Moldova Noua - DN57 pana in localitatea Moldova Noua, dupa care se urmareste drumul judetean ce leaga orasul Moldova Noua de Padina Matei.

Tipuri de habitate: Habitate de padure si stancarie.

Caracteristici generale: Biotopul Teritoriul este situat in tinutul Carpatilor Occidentali, subtinutul Muntilor Banatului, unitatea geomorfologica Muntii Locvei, care fac parte din grupa muntilor si podisurilor calcaroase. Cu toate acestea, zona muntoasa imediata adiacenta este caracterizata prin altitudini foarte joase si roci granitice. Din punct de vedere geologic, teritoriul face parte din domeniul Danubian. Importanta geomorfologica se datoreaza reliefului complex dezvoltat pe calcare (lapiezuri, doline, uvale, izbucuri, sorburi, chei, pesteri, avene) intalnit pe Valea Mare sau pe afluentii acesteia (Mudavita Seaca, Ogasul Rau, Ogasul Tisa, Ogasul Greci, Valea Apele Albe). In bazinul Valea Mare sunt cunoscute 45 de pesteri si avene, printre acestea numarandu-se pestera Gaura Haiduceasca (1370 m lungime) si Avenul Rosu (149 m diferenta de nivel). Pedologie din punct de vedere al solului, rezervatia se caracterizeaza prin prezenta solurilor rendzinice si a solurilor brune de padure.

Aspecte hidrologice: Rezervatia se afla localizata pe Valea Mare, care are numerosi afluenti cu cursuri temporare de apa. Valea Mare este curs de apa permanent. Clima: Climatul este temperat continental moderat cu influente mediteraneene, caracterizat printr-un regim termic moderat, cu precipitatii abundente primavara, vara si iarna. Temperatura medie anuala este cuprinsa intre 6° si 8° C. Perioada cea mai calda este in lunile iulie - august cu temperaturi de 16° - 18° C, iar cea mai rece este luna ianuarie cu temperatura medie de -4° - 3° C.

Aria protejata declarata prin Legea Nr.5 din 6 martie 2000, reprezinta o zona cu un relief bine diversificat, cu abrupturi calcaroase, avene, pesteri, doline,

lapiezuri, izvoare, uvale, chei si cursuri de ape (paraiele Mudavita Seaca, Apele Albe, Ogasu Rau, Ogasu Tisa, Ogasu Greci); cu elemente floristice si o fauna specifica regiunii.

Flora rezervatiei este constituita din vegetatie arboricola de: fag (*Fagus sylvatica*), carpen (*Carpinus betulus*), tei pucios (*Tilia cordata*), tei argintiu (*Tilia tomentosa*), paltin de munte (*Acer pseudoplatanus*), cires salbatic (*Cerasus avium*); arbusti: alun (*Corilus avellana*), corn (*Corvus mas*), mojdrean (*fraxinus ornus*), carpinita (*Carpinus orientallis*), paducel (*Crataegus monogyna*), scumpie (*Cotinus coggygria*), visin turcesc (*Prunus mahaleb*); iar la nivelul ierburilor sunt intalnite specii floristice, printre care: iedera mare (*Daphne laureola*), drobita (*Genista ovata*), stelute (*Asperula taurina*), vinarita (*Asperula odorata*), specia de menta *Calamintha officinallis*, maciuca ciobanului (*Echinops bannaticus*), speciile de garofita *Dianthus kitaibelii* si *Dianthus banaticus* sau vanata purpurie (*Centaurea atropurpurea*), poroinic galben (*Orchis pallens*).

Fauna este reprezentata de specii de:

- mamifere: vulpe (*Vulpes vulpes crucigera*), lup (*Canis lupus*), mistret (*Sus scrofa*), ras (*Lynx linx*), veverita (*Ciurus vulgaris*), liliac mediteranean (*Rhinolophus euryale*), liliacul lui Blasius (*Rhinolophus blesii*);
- pasari: lastun mare (*Apus apus*), lastun de stanca (*Hirundo rupestris*), presura barboasa (*Emberiza cirrus*), pietrarul banatean (*Oenanthe hispanica*), vultur alb (*Neophron percnopterus*), randunica roscata (*Hirundo daurica*);
- reptile si broaste: vipera cu corn (*Vipera ammodytes*), balaur (*Coluber jugularis*), broaca testoasa de uscat (*Testudo hermanni*), broasca verde.

#### ✓ Stanca Baba Caia

In apropierea localitatii Coronini se ridica semeata din apele batranului fluviu stanca Baba Caia, marcand intrarea propriu-zisa in Clisura Dunarii.

Monument natural din calcar, ramane si astazi unul dintre principalele puncte de atractie pentru turistii care ajung in aceste locuri. Baba Caia are o inaltime de sapte metri deasupra apei si este unica pe tot parcursul Dunarii. Numele sau provine din limba turca si inseamna „stanca tatalui”.

Aceasta stanca supranumita si „Craiasa singuratica a Dunarii” seamana cu doua degete uriase ridicate spre cer. Pe vremuri, de Stanca Babacaia erau legate lanturi de la doua cetati, Golubac si Ladislau, totul cu scopul ca niciun vas sa nu poata sa scape de plata taxelor vamale. De-a lungul anilor, in jurul acestei stanci si a celor doua cetati medievale in zona s-au tesut mai multe legende fascinante.

Potrivit uneia dintre aceste legende, pe vremea cand cetatea Golubac era stapanita de turci, iar cetatea Ladislau de catre crestini, un tanar crestin se indragosteste de o cadana frumoasa a pazei de la Golubac. Intr-o zi, tanarul o rapeste pe cadana si dupa ce se intoarce la cetatea de la Coronini a incins o petrecere, la care au participat si ostasii. Insa, in zori, pasa cu oamenii sai navalesc pe neasteptate in cetate si ucid toti soldatii, iar cadana necredincioasa si tanarul sunt legati in lanturi de Stanca Babacaia si lasati sa moara de foame si de sete. Indurandu-se de chinul lor, Dumnezeu i-a prefacut in stane de piatra.

O alta legenda a Stancii Baba Caia arata ca intre un mos si o baba era o cearta vesnica. Mosul, Zeul Saturn, spunea ca iarba se coseste, iar baba, Gaia, Marea Zeita, afirma ca iarba se tunde cu foarfeca.

Infuriat, mosul o arunca pe baba in Dunare. De pe fundul Dunarii, baba caia isi sustine cu indarjire afirmatia chiar daca se afla pe fundul apei, ridicand doua degete deasupra apei, sub forma de foarfeca pentru a-i demonstra mosului ca iarba se tunde. Cele doua degete bifurcate s-au transformat in stanca Baba Caia. O alta varianta a acestei legende spune ca in fata pesterii de la Coronini, stanca Babacaia isi rasuceste steiul in apele linistite ale Dunarii, semanand cu doua degete uriase, ridicate spre cer. Povestile despre stanca insa, nu se opresc aici. Satenii din Coronini sustin ca stanca Babacaia are si o legenda care spune ca un cneaz sarb si-ar fi legat nevasta infidela de aceasta stanca , spunandu-i: Babo, kaji se, ceea ce, in limba sarba inseamna: Nevasta, caieste-te. Nevasta insa, orgolioasa, a refuzat sa se caiasca, spunand ca este nevinovata.

### B.3. Nivel actual de valorificare

#### B.3.1. Forme de turism

*Punctele tari* ale dezvoltarii localitatii Berzasca din punct de vedere turistic sunt:

- ✓ Aplasamentul in zona turistica Clisura Dunarii si in Parcul National Portile de Fier, beneficiind de recunoasterea zonei la nivel national si international si de numarul mare de turisti care tranziteaza zona anual;
- ✓ Numeroasele atractii turistice locale si din regiune care reflecta un potential foarte mare de dezvoltare turistica si care permit dezvoltarea tuturor formelor de turism:
  - ✓ turism de croaziera
  - ✓ turism de weekend
  - ✓ turism montan
  - ✓ turism istoric
  - ✓ turism cultural
  - ✓ turism religios
  - ✓ turism lacustru
  - ✓ ecoturism
  - ✓ agroturism
  - ✓ silvoturism
  - ✓ turism de pescuit
  - ✓ enduroturism
  - ✓ offroads etc.

- ✓ Existenta de centre de informare turistica realizate prin finantare europeana

Pentru promovarea obiectivelor turistice in localitatea Berzasca functioneaza:

**Centrul de Informare-Documentare comuna Berzasca**, amplasat in Casa Culturala a Comunei Berzasca – unul din cele 4 centre realizate in Parcul Natural Portile de Fier in cadrul proiectului LIFE Nature - Managementul si conservarea habitatelor. Acestea au ca scop informarea si constientizarea populatiei locale, turistilor, asociatilor de agricultori si altor actori locali despre:

- activitatiile intreprinse in cadrul Parcului Natural Portile de Fier (de conservare a elementelor mediului natural si cultural si a activitatilor antropice traditionale fara impact asupra mediului, etc.);

- speciile vulnerabile protejate la nivel national si european, precum si starea habitatelor acestora;

- masurile necesare pentru protectia speciilor vulnerabile, rare si endemice protejate la nivel national si european, precum si a habitatelor acestora, ariile protejate din cadrul parcului;

- alte informatii utile (reguli de vizitare, posibilitati de cazare, puncte de interes turistic, trasee turistice, etc.).

**Centrul de Informare Turistica zona Clisura Dunarii** - infiintat prin programul FEADR, Masura 3.1.3. "Incurajarea activitatilor turistice" - Axa III - "Imbunatatirea calitatii vietii in zonele rurale si diversificarea economiei rurale".

- ✓ Aer puternic ozonat;
- ✓ Traditie locala in artizanat, pielarie, tamplarie etc;
- ✓ Existenta unei bogate retele hidrografice;
- ✓ Existenta potentialului de pescuit: somn, crap etc.;
- ✓ Existenta unor zone intinse acoperite de pajisti si paduri, avand un important rol in asigurarea echilibrului ecologic;
- ✓ Infrastructura turistica de cazare buna (pensiuni, cabane, restaurante etc);
- ✓ Administratie locala receptiva, cu initiativa, disponibila pentru orice efort privind dezvoltarea comunitatii;
- ✓ Infrastructura rutiera buna de acces,
- ✓ Amplasare in apropierea orasului Moldova Noua (27 km);
- ✓ Existenta unei garii CFR la Oravita (50 km) si a unei statii PECO la 27 km in Moldova Noua.

### B.3.2. Structuri de primire turistice si de agrement

Prin structura de primire turistica cu functiune de cazare turistica se intelege orice constructie sau amenajare, care furnizeaza in mod permanent sau sezonier serviciul de cazare turistica si alte servicii pentru turisti.

Vilele turistice, bungalourile si pensiunile turistice se constituie ca structuri de primire turistica cu functiuni de cazare turistica distincte, pentru fiecare cladire in parte, chiar daca au o receptie comuna la mai multe vile, bungalouri sau pensiuni.

In structurile de primire turistica cu functiuni de cazare turistica nu sunt incluse:

- structurile de primire turistica cu functiuni de cazare turistica folosite in exclusivitate de proprietari sau chiriasi, pe o durata mai mare de un an, indiferent de clasificarea acestora;

- locuintele secundare ale populatiei, utilizate in scopuri turistice in mod exclusiv de proprietarii acestora;

- caminele, internatele scolare pe perioada anului scolar;

- unitatile spitalicesti (cu exceptia sanatoriilor si altor spatii similare ce practica activitati turistice);

- vagoanele dormitor;

- adaposturile si refugiile montane si similare;

- baracile si dormitoarele pentru muncitori, caminele de batrani si casele de copii.

Locurile aferente structurilor de primire turistica cu functiuni de cazare turistica complementare (casute, terenuri de campare etc.) la o structura de cazare turistica de baza (hotel, motel, camping etc.) si utilizarea acestor locuri, sunt cuprinse la structura de cazare turistica de baza.

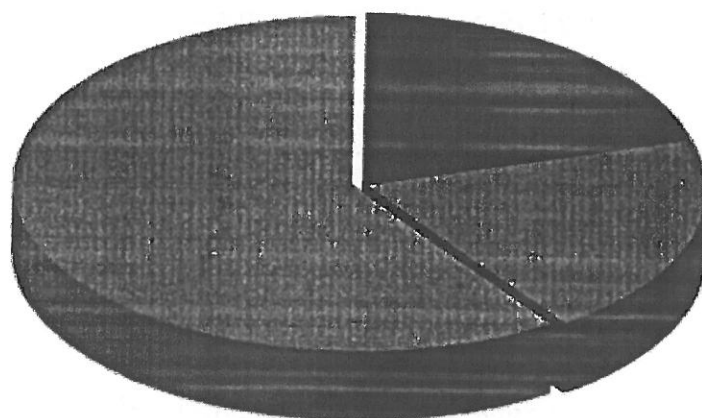
Casutele care nu sunt complementare la un alt tip de structura de primire turistica cu functiune de cazare turistica si au o receptie comuna constituie o structura de primire turistica tip "casute turistice" si se prezinta distinct.

Conform datelor de pe site-ul Institutului National de Statistica, in comuna BERZASCA, in perioada 2016 - 2019 s-au inregistrat urmatoarele structuri de primire turistica, astfel:

Structuri de primire turistica cu functiuni de cazare turistica pe tipuri de structuri, BERZASCA				
Tipuri de structuri de primire turistica	Ani			
	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
	UM: Numar			
	Numar	Numar	Numar	Numar
<b>Total</b>	4	5	5	5
<b>Cabane turistice</b>	1	1	1	1
<b>Bungalouri</b>	:	1	1	1
<b>Pensiuni agroturistice</b>	3	3	3	3

Legenda: ':' - date lipsa; 'c' - date confidentiale; 9999,00 - normal - date definitive; **9999,00 - ingrosat subliniat** - date semidefinite; **9999,00 - ingrosat** - date revizuite; **9999,00 - subliniat** - date provizorii

## 2017, 2018, 2019



- Cabane turistice
- Bungalouri
- Pensiuni agroturistice

Trebuie mentionat ca in aceasta statistica nu sunt cuprinse structurile de primire turistica cu functiuni de cazare turistica cu o capacitate de cazare instalata de mai putin de 5 locuri.

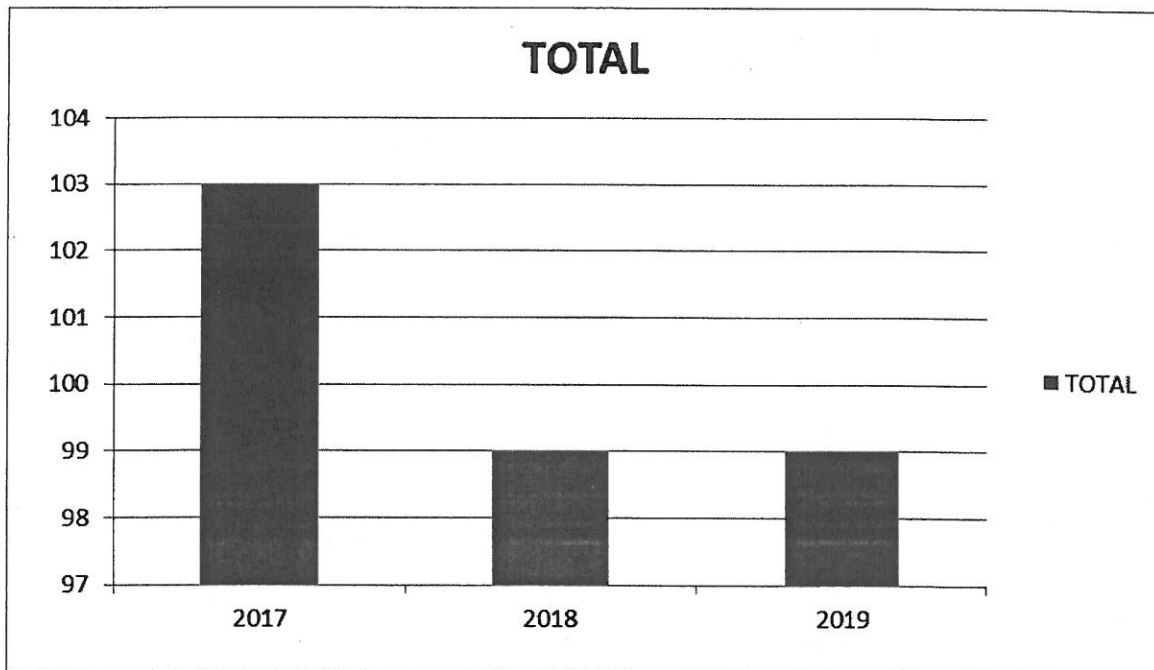
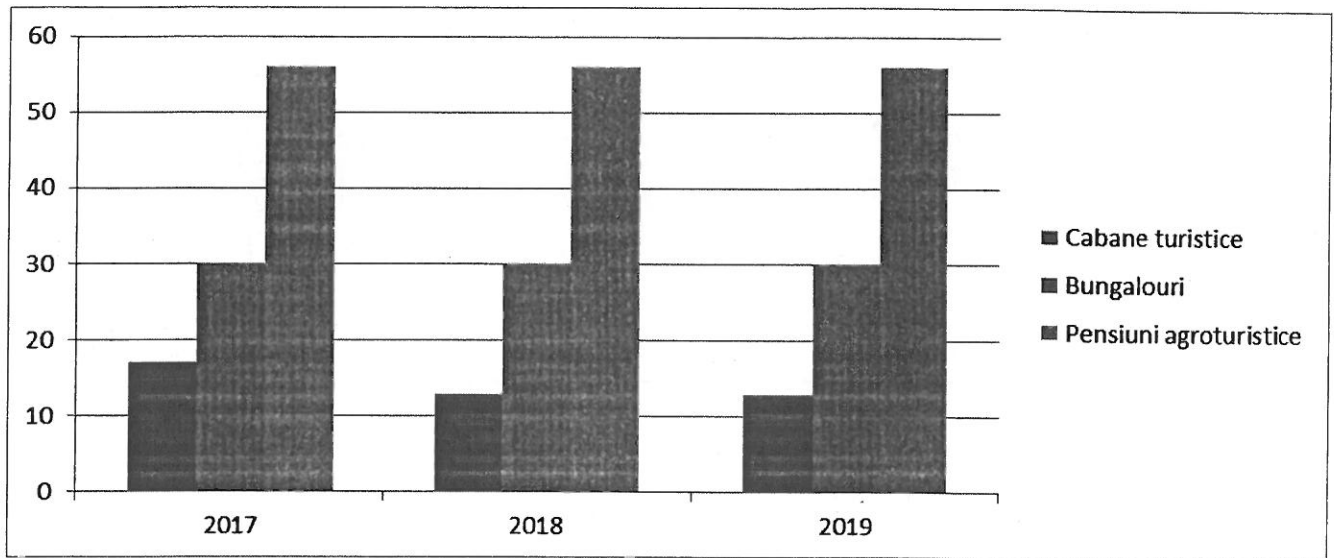
Important in analiza de fata este si factorul "capacitate turistica in functiune", care reprezinta numarul de locuri de cazare puse la dispozitia turistilor de catre unitatile de cazare turistica, tinand cont de numarul de zile cat sunt deschise unitatile in perioada considerata (acest factor se exprima in locuri-zile/se exclud locurile din camerele sau unitatile inchise temporar din lipsa de turisti, pentru reparatii sau din alte motive).

Astfel, o situatie la nivelul perioadei 2016 - 2019, reflecta umatoarea evolutie a capacitatii turistice in comuna Berzasca:

Capacitatea de cazare turistica existenta pe tipuri de structuri de primire turistica, BERZASCA				
Tipuri de structuri de primire turistica	Ani			
	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
	UM: Locuri			
	Locuri	Locuri	Locuri	Locuri
<b>Total</b>	73	103	99	99
<b>Cabane turistice</b>	17	17	13	13
<b>Bungalouri</b>	:	30	30	30
<b>Pensiuni agroturistice</b>	56	56	56	56

**Legenda:** ':' - date lipsa; 'c' - date confidentiale; 9999,00 - normal - date definitive; 9999,00 - ingrosat - date semidefinite; 9999,00 - ingrosat - date revizuite; 9999,00 - subliniat - date provizorii

© 1998 - 2018 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA



O situatie mult mai detaliata si mai exacta din punct de vedere al analizei situatiei turismului local referitor la structurile de cazare clasificate - **actualizare 22 mai 2020**, gasim pe pagina web a Ministerului Turismului [www.turism.gov.ro](http://www.turism.gov.ro).

Astfel, la finalul lunii mai 2020, in Berzasca existau 8 unitati de cazare clasificate intre 1 stea (floare) si 3 stele (flori); capacitatea acestor unitati este 157 locuri. Dintre acestea 104 locuri - aprox. 66,24% sunt locuri in structuri de primire turistice si de agrement clasificate la categoria 3 stele (flori), conform tabelului de mai jos:



## STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICE CU FUNCȚIUNI DE CAZARE CLASIFICATE - actualizare 22.05.2020

Tip unitate	Nume unitate	Categorie	Numar spatii	Numar locuri	Alte detalii adresa	Tip Localitate	Localitate	Tip Localitate Componenta	Localitate Componenta	Judet	Email	Web	Tip Operator Economic	Operator Economic	Numar Inregistrare in Registrul Comertului	CUJ
PENSIUNE TURISTICĂ	BELVEDERE YACHT CLUB	2 FLORI	5	10	nr. 541	com.	Berzasca	sat	Berzasca	Caras-Severin			Societate cu Răspundere Limitată	BELVEDERE	J35/4092/1982	3977949
CAMERE DE INCHIRIAT	DANUBIAN BORDER	3 STELE	4	8	nr. 82	com.	Berzasca	sat	Berzasca	Caras-Severin			Societate cu Răspundere Limitată	CLISURA DANUBIAN BORDER	J35/0930/2008	24709582
BUNGALOWURI	EGRETA	3 STELE	15	30	nr. 548, Complex Lacustru Bungalour	com.	Berzasca	sat	Berzasca	Caras-Severin		www.danubianborder.ro	Societate cu Răspundere Limitată	GPC & GABRYEL	J11/318/2009	25714884
PENSIUNE TURISTICĂ	ISABELLA	1 FLOARE	11	30	nr. 537	com.	Berzasca	sat	Berzasca	Caras-Severin			Societate cu Răspundere Limitată	STUPARU ADRIAN-MARCEL	F11/773/2009	26359580
PENSIUNE TURISTICĂ	LORENA	3 FLORI	11	22	Nr. 13	com.	Berzasca	sat	Coza	Caras-Severin			Societate cu Răspundere Limitată	M & L DUNA PENSION	J11/139/2012	28943192
CABANA TURISTICĂ	COZLA	1 STEA	5	13	OS Berzasca, DS Reș. P.VIII Sifinia Nord, UA 107C	com.	Berzasca			Caras-Severin			Regie autonomă	REGIA NAȚIONALĂ PĂDURILO R ROMSILVA	J40/450/1991	1590120
PENSIUNE TURISTICĂ	ECATERINA	3 FLORI	10	20	Sat Berzasca nr. 542	com.	Berzasca			Caras-Severin			Societate cu Răspundere Limitată	ECATOUR	J11/873/2008	24538445
PENSIUNE TURISTICĂ	SANELLA	3 FLORI	12	24	Liubcova, DN 57, KM 77	com.	Berzasca			Caras-Severin	pensiunessanella@yahoo.com	www.pensiunessanella.com	Societate cu Răspundere Limitată	SANJA & BOȘCO	J11/551/2011	29234283

Sursa: [www.turism.gov.ro](http://www.turism.gov.ro)

## EXEMPLU DE BUNE PRACTICI: COMPLEXUL EGRETA – PRIMA STATIUNE LACUSTRA PE DUNARE DIN ROMANIA

Din punct de vedere al structurilor de primire turistica cu functiune de cazare turistica, la nivelul comunei Berzasca a fost construit de catre un investitor privat cu ajutorul fondurilor europene **primul sat lacustru din Romania**. Este vorba de o inovatie in turismul romanesc, prin crearea de noi tipuri de spatii de cazare, pe suprafata apei, si de dezvoltare a unei activitati si infrastructuri turistice private intr-o arie protejata de inalta valoare.

Denumirea obiectivului, Complex Egreta, face trimitere la speciile protejate de pasari din zona, la egreta care traieste in zonele din apropierea apelor dulci.

Imprejurimile sunt caracterizate de o bogatie de obiective de patrimoniu natural si cultural pe care Complexul Egreta le promoveaza printr-o sectiune a propriului site de web, dedicata atractiilor turistice. De asemenea, in zona sunt practicabile o serie de trasee montane, punctul de plecare fiind chiar localitatea Berzasca.

Complexul Egreta, prin pozitionarea sa in imediata apropiere a unei multitudini de obiective turistice de patrimoniu, precum si in zona protejata a Parcului Natural „Portile de Fier” si a ariei de protectie speciala avifaunistica Natura 2000, ROSPA0026 Cursul Dunarii-Bazias-Portile de Fier, contribuie la valorificarea patrimoniului natural al zonei. Conceptul arhitectural este, in acest caz, cel care atrage cel mai mult, mass-media din Romania denumind complexul „prima statiune exotica din Romania” si anume un sat plutitor, ridicat pe piloni deasupra apelor Dunarii.

Complexul a fost realizat cu cofinantare europeana prin proiectul „Complex lacustru bungalouri Egreta”, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurala



(FEADR), masura 313, "Incurajarea activitatilor turistice". Obiectivul consta in 15 casute lacustre dotate cu aer conditionat, bucatarie, baie, televiziune prin cablu si conexiune la internet. Bungalow-urile sunt capabile sa cazeze doi adulti si doi copii, fiind legate intre ele printr-un ponton. Fiecare casuta este din lemn si are doua niveluri pe care sunt dispuse o terasa proprie, living, bucatarie si baie la „parter”, dormitor la „etaj”. Intregul complex este ridicat la o distanta de 30 de metri de malul Dunarii, adancimea apei fiind de aproximativ 10 metri. Proiectul prevede extinderea lui cu un complex identic, in oglinda, iar intre ele, amenajarea a doua piscine, pentru copii si pentru adulti, precum si a unui restaurant. De asemenea, pentru petrecerea timpului liber se intentioneaza amenajarea de piste de biciclete pe malul Dunarii.

Impactul asupra mediului este minim. Constructia este realizata din lemn de duglas - o specie de conifer exotic, mai rezistenta la umezeala, iar pilonii structurii de rezistenta sunt realizati dintr-un material compozit de tip reluma (de provenienta germana), prietenos cu mediul: pe stalpi deja s-au depus muschi si scoici. Fiecare casuta este dotata cu panouri solare. Intreaga investitie este centrata de principiul unei interventii cat mai reduse asupra mediului si peisajului.

### B.3.3. Informatii privind circulatia turistica

Circulatia turistica reprezinta un element definitoriu al fenomenului turistic, alaturi de resursa si infrastructura turistica, si poate constitui un indicator al receptarii produsului turistic, pentru ca antreneaza temporar segmente considerabile de populatie care se misca in scop turistic. La nivel mondial, o „maree turistica” de peste 1 miliard de persoane (din totalul de 7 miliarde) se deplaseaza pe scoarta terestra, ceea ce face din activitatea turistica un adevarat fenomen social.

#### Fluxuri turistice

Fluxurile turistice pot fi urmarite in statisticile Institutului National de Statistica si se refera la:

**Sosirea unui turist** se inregistreaza cand o persoana este inscrisa in registrul structurii de primire turistica cu functiune de cazare turistica, pentru a fi gazduita una sau mai multe nopti. In fiecare structura de primire turistica cu functiune de cazare turistica se socoteste o singura sosire pe turist, indiferent de numarul de innoptari rezultate din sederea sa neintrerupta.

**Innoptarea** este intervalul de 24 ore, incepand cu ora hoteliera, pentru care o persoana este inregistrata in evidenta spatiului de cazare turistica si beneficiaza de gazduire in contul tarifului aferent spatiului ocupat, chiar daca durata de sedere efectiva este inferioara intervalului mentionat. Sunt avute in vedere si innoptarile aferente paturilor instalate suplimentar (platite de turisti). Inregistrarea turistilor straini in registrul structurii de primire turistica cu functiuni de cazare turistica, se face dupa tara sau zona geografica de resedinta (domiciliul) a acestora.

**Durata medie a sederii** se calculeaza prin impartirea numarului de innoptari realizate, la numarul de sosiri ale turistilor.

**Indicele de utilizare neta a locurilor de cazare turistica** exprima relatia intre capacitatea de cazare turistica in functiune si utilizarea efectiva a acesteia de catre turisti, intr-o perioada determinata. Rezulta din calcul prin raportarea numarului total de innoptari realizate, la capacitatea de cazare turistica in functiune, din perioada respectiva.

#### ✓ **Evolutia fluxurilor turistice la nivel national**

Sosirile inregistrate in structurile de primire turistica in perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2019 au insumat 13,268 milioane de persoane, in crestere cu 3,6% fata de aceeaasi perioada din 2018, arata datele oficiale publicate luni de Institutul National de Statistica (INS).

Din numarul total de sosiri, sosirile turistilor romani in structurile de cazare au fost in numar de 10,597 milioane, cu 6,14% mai mult decat in 2018, o cota de 79,9% din total. Sosirile turistilor straini au fost in numar de 2,671 milioane de persoane, in scadere cu 4,08% mai putine decat in anul precedent, cu o pondere de 20,1% in total.

In ceea ce priveste sosirile turistilor straini in structurile de primire turistica, cea mai mare pondere au detinut-o cei din Europa - 74,2% din total turisti straini -, iar din acestia 84,2% au fost din tarile apartinand Uniunii Europene.

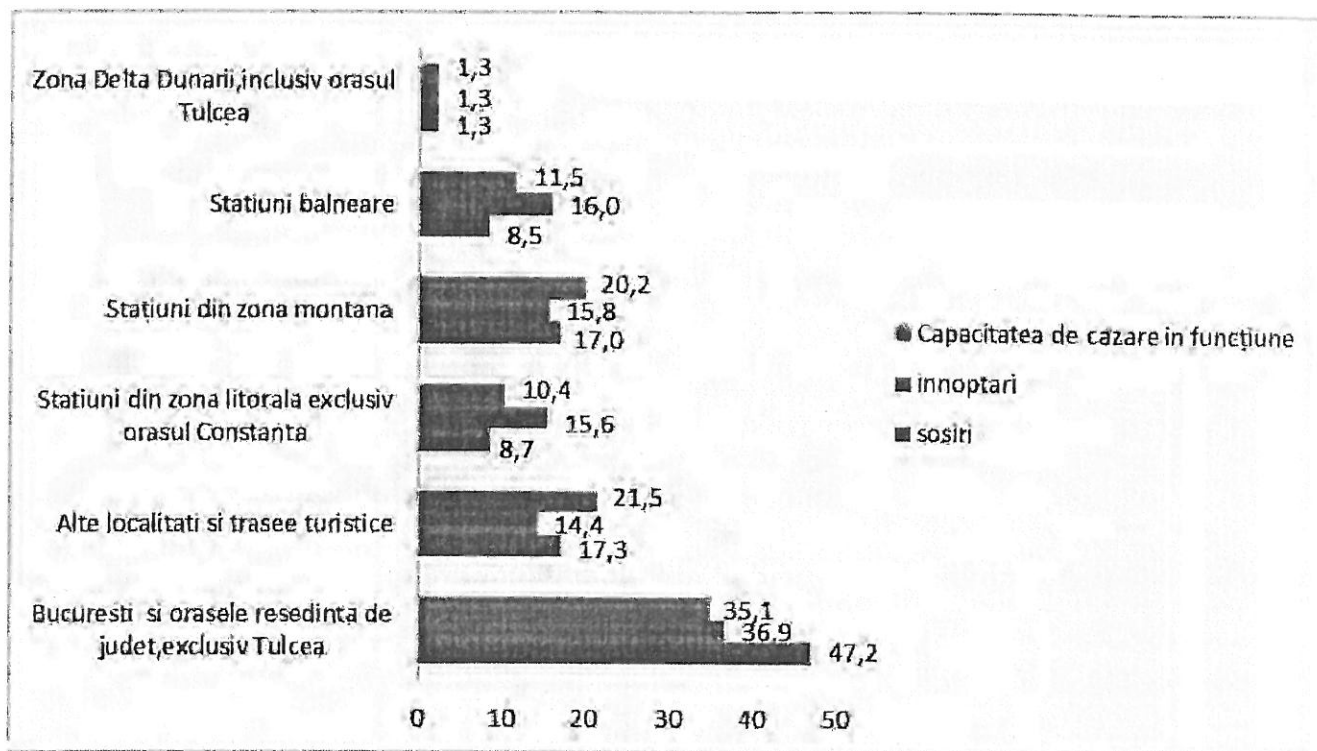
Innoptarile inregistrate in structurile de primire turistica in perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2019 au insumat 29,870 milioane, in crestere cu 5,0% fata de cele din perioada similara din 2018. Din numarul total de innoptari, cele ale turistilor romani in structurile turistice cu functiuni de cazare au reprezentat 82,4%, in timp ce innoptarile turistilor straini au reprezentat 17,6%.

In ceea ce priveste innoptarile turistilor straini in structurile de primire turistica, cea mai mare pondere au detinut-o cei din Europa (72,1% din total turisti straini), iar din acestia 83,8% au fost din tarile apartinand Uniunii Europene.

Durata medie a sederii in 2019 a fost de 2,3 zile la turistii romani si de 2,0 zile la turistii straini.

Indicele de utilizare neta a locurilor de cazare in perioada 1.01-31.12.2019 a fost de 34,2% pe total structuri de cazare turistica, in crestere cu 1,8 puncte procentuale fata de perioada 1.01-31.12.2018.

**Structura sosirilor, innoptarilor si a capacitatii de cazare  
turistica in functiune pe zone turistice,  
in anul 2019**



Sursa: [https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/frecventarea\\_structurilor\\_de\\_primire\\_turistica\\_cu\\_functiuni\\_de\\_cazare\\_in\\_anul\\_2019.pdf](https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/frecventarea_structurilor_de_primire_turistica_cu_functiuni_de_cazare_in_anul_2019.pdf)

Indici mai mari de utilizare a locurilor de cazare in perioada 1.01-31.12.2019 s-au inregistrat la hoteluri (42,8%), bungalouri (31,4%), vile turistice (27,8%), spatii de cazare pe nave (27,3%), hosteluri (25,2%), campinguri (23,1%) si pensiuni turistice (22,4%)

Pe judete, in perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2019, sosirile turistilor in structurile de primire turistica cu functiuni de cazare turistica\*) au inregistrat valori mai mari in: Municipiul Bucuresti (2,03 milioane), Constanta (1,38 milioane), Brasov (1,4 milioane), Cluj (667.300), Mures (596.200) si Prahova (581.900) iar innoptarile turistilor au inregistrat valori mai mari in: Constanta (5,19 milioane), Municipiul Bucuresti (3,55 milioane), Brasov (2,76 milioane), Bihor (1,54 milioane), Valcea (1,51 milioane), Prahova (1,29 milioane), Cluj (1,24 milioane) si Mures (1,15 milioane).

Cele mai multe sosiri ale turistilor straini cazati in structurile de primire turistica cu functiuni de cazare au provenit din Germania (296.200), Israel (234.500), Italia (222.300), S.U.A. (161.800 mii), Ungaria (156.800), Franta (154.100) si Regatul Unit (139.100).

Sosirile vizitatorilor straini in Romania, inregistrate la punctele de frontiera, au fost in perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2019 de 12,815 milioane, in crestere cu 9,3% fata de aceeaasi perioada a anului trecut. Mijloacele de transport rutier si aerian au

fost cele mai utilizate pentru sosirile vizitatorilor straini in Romania, reprezentand 74,5%, respectiv 22,9% din numarul total al sosirilor.

**Sosirile inregistrate in structurile de primire turistica in luna martie 2020 au scazut cu 69,8% fata de cele din perioada similara a anului trecut, pana la 242.100, turistii straini reprezentand 14,1%, potrivit datelor Institutului National de Statistica (INS). Scaderea a fost provocata de pandemia de coronavirus.**

In luna februarie 2020, sosirile inregistrate in structurile de primire turistica inregistrau o scadere de numai 4,5% fata de cele din luna februarie 2019, pana la 724.400, inasa acestea nu au surprins impactul crizei Covid-19. Conform INS, turistii romani au reprezentat 85,9% in luna martie 2020 din numarul total de sosiri in structurile de primire turistica cu functiuni de cazare. "In ceea ce priveste sosirile turistilor straini in structurile de primire turistica, cea mai mare pondere au detinut-o cei din Europa (76,6% din total turisti straini), iar dintre acestia 69,1% au fost din tarile apartinand Uniunii Europene", arata Statistica.

Pe de alta parte, innoptarile inregistrate in structurile de primire turistica in luna martie 2020 au insumat 483.700, in scadere cu 68,2% fata de cele din luna martie 2019. In februarie 2020, scaderea a fost de numai 6,1% fata de aceeaasi luna a anului precedent. Din numarul total de innoptari, in luna martie 2020, cele ale turistilor romani in structurile de primire turistica cu functiuni de cazare au reprezentat 85,4%, iar cele ale turistilor straini 14,6%.

In ceea ce priveste innoptarile turistilor straini in structurile de primire turistica, cea mai mare pondere au detinut-o cei din Europa (76,6% din total turisti straini), iar dintre acestia 69,4% au fost din tarile apartinand Uniunii Europene.

Durata medie a sederii in luna martie 2020 a fost de 2 zile la turistii romani si de 2,1 zile la turistii straini.

Indicele de utilizare neta a locurilor de cazare in luna martie 2020 a fost de 14,3% pe total structuri de cazare turistica, in scadere cu 9,7 puncte procentuale fata de luna martie 2019. Indici mai mari de utilizare a locurilor de cazare in luna martie 2020 s-au inregistrat la hoteluri (16,5%), hosteluri (14,9%), vile turistice si pensiuni turistice (fiecare cu cate 11,7%) si moteluri (10,8%).

Conform datelor statistice, sosirile vizitatorilor straini in Romania, inregistrate la punctele de frontiera, au fost in luna martie 2020 de 409.400, in scadere cu 50,1% fata de luna martie 2019. Mijloacele de transport rutier si aerian au fost cele mai utilizate pentru sosirile din strainatate, reprezentand 83,1%, respectiv 14,0% din numarul total de sosiri.

In primul trimestru din acest an, sosirile inregistrate in structurile de primire turistica au insumat 1,762 milioane, in scadere cu 23,9% fata de perioada 1 ianuarie - 31 martie 2019. Din numarul total de sosiri, in perioada analizata, sosirile turistilor romani in structurile de primire turistica cu functiuni de cazare au reprezentat 84,0%, in timp ce turistii straini au reprezentat 16%. In ceea ce priveste sosirile turistilor straini in structurile de primire turistica, cea mai mare pondere au detinut-o cei din Europa

(74,3% din total turisti straini), iar dintre acestia 71,7% au fost din tarile apartinand Uniunii Europene.

Conform datelor INS, innoptarile inregistrate in structurile de primire turistica in primele trei luni ale anului au totalizat 3,463 milioane, in scadere cu 22,8% fata de cele din perioada similara a anului trecut. Din numarul total de innoptari, cele ale turistilor romani in structurile de primire turistica cu functiuni de cazare au reprezentat 82,4%, in timp ce innoptarile turistilor straini au fost de 17,6%. In ceea ce priveste innoptarile turistilor straini in structurile de primire turistica, cea mai mare pondere au detinut-o cei din Europa (73,0% din total turisti straini), iar dintre acestia 70,4% au fost din tarile apartinand Uniunii Europene.

Durata medie a sederii in perioada 1 ianuarie - 31 martie 2020 a fost de 1,9 zile la turistii romani si de 2,2 zile la turistii straini.

Indicele de utilizare neta a locurilor de cazare in perioada mentionata a fost de 22,4% pe total structuri de cazare turistica, in scadere cu 2,1 puncte procentuale fata de perioada similara din anul precedent. Indici mai mari de utilizare a locurilor de cazare in trimestrul I s-au inregistrat la hoteluri (27,8%), hosteluri (18,3%), vile turistice (18,1%), pensiuni turistice (16,6%) si bungalouri (16,5%).

Pe judete, numarul de sosiri ale turistilor in structurile de primire turistica cu functiuni de cazare turistica a inregistrat valori mai mari in Municipiul Bucuresti (293.500), Brasov (247.900), Prahova (100.500), Cluj (86.400), Mures (80.800), Bihor (74.800), Sibiu (69.900) si Suceava (69.300), iar innoptarile turistilor au consemnat valori mai mari in: Municipiul Bucuresti (527.600), Brasov (509.800), Prahova (221.900), Valcea (164.800), Bihor (161.400), Cluj (159.800), Mures (157.600) si Suceava (142.000).

Pe tari, cele mai multe sosiri ale turistilor straini cazati in structurile de primire turistica cu functiuni de cazare au provenit din Germania (29.500), Israel (26.900), Italia (25.800), Regatul Unit (17.800) si Franta (16.300). Sosirile vizitatorilor straini in Romania, inregistrate la punctele de frontiera, au fost in perioada de referinta de 1,975 milioane, in scadere cu 11,3% fata de aceeaasi perioada a anului trecut. Mijloacele de transport rutier si aerian au fost cele mai utilizate pentru sosirile vizitatorilor straini in Romania, reprezentand 76,5%, respectiv 21,3% din numarul total al sosirilor.

Informatiile prezentate surprind impactul crizei COVID-19 si al masurilor luate de autoritati ca urmare a decretarii starii de urgenta pe teritoriul Romaniei incepand cu 16 martie 2020.

#### ✓ **Evolutia fluxurilor turistice la nivel judetean si local**

Structurile de primire turistica cu functiuni de cazare turistica, la 31 iulie 2005, 2010, 2015-2019 – judetul Caras-Severin

Județul Caraș-Severin	număr						
	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019
Total	102	143	231	235	241	247	244
Hoteluri și moteluri	24	29	36	36	36	36	36
Cabane turistice	7	7	20	22	22	20	19
Campinguri și unități tip căsuță	2	1	5	5	5	5	6
Vile turistice și bungalouri	15	8	13	11	11	9	8
Tabere de elevi și preșcolari	7	4	4	1	1	2	2
Pensiuni turistice	24	46	68	66	69	68	70
Pensiuni agroturistice	16	36	71	79	82	90	86
Hosteluri	2	5	9	10	10	11	11
Popasuri turistice	4	6	5	5	5	6	6

Sursa: INS - Directia Judeteana de Statistica CARAS SEVERIN

Astfel, in intervalul 2005-2019, la nivel judetean se observa o crestere de aprox. 2,5 ori a numarului de structuri de primire turistica cu functiuni de cazare turistica, aceasta fiind mai accentuata in primii ani.

In ceea ce priveste capacitatea si activitatea de cazare turistica in 2005, 2010, 2015-2018, judetul Caras-Severin, cresterea acestor indicatori a fost una evienta, evolutia fiind urmatoarea:

Județul Caraș-Severin	2005	2010	2015	2016	2017	2018
Capacitate de cazare						
Existență (locuri)	7113	7139	9159	9316	9292	9049
În funcțiune (mii locuri-zile)	1674,3	1525,1	2040,2	2173,0	2151,1	2163,1
Sosiri (mii)	95,7	92,8	171,6	181,2	192,0	229,6
Înnoptări (mii)	745,0	471,0	711,0	688,3	694,9	742,2
Indicii de utilizare netă a capacității în funcțiune (%)	44,5	30,9	34,8	31,7	32,3	34,3

Sursa: INS - Directia Judeteana de Statistica CARAS SEVERIN

Potrivit INS, in 2018, **durata medie a sederii** aici a turistilor straini a fost de 2,25 zile, iar a celor romani, de 2,50 zile. Ambele cifre sunt peste media nationala, care este de 1,9 zile atat la turistii romani, cat si la cei straini.

In 2019, **indicele de utilizare neta a capacitatii de cazare turistica in functiune** in Caras Severin a fost de 37,9%, unul dintre cele mai mari din Romania.

In tabelul de mai jos, prezentam o situatie comparativa a anului 2019 cu anul 1990 in ceea ce priveste sosirile turistilor in structurile de primire turistica cu functiuni de cazare la nivelul judetului Caras Severin raportat la nivel national:

Sosiri ale turistilor in structuri de primire turistica cu functiuni de cazare turistica, pe tipuri de structuri, tipuri de turisti, Caras-Severin				
Tipuri de structuri de primire turistica	Tipuri de turisti	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare si judete	Ani	
			Anul 1990	Anul 2019
			UM: Numar persoane	
			Numar persoane	Numar persoane
<b>Total</b>	<b>Total</b>	<b>TOTAL</b>	12296552	13374943
-	-	Caras-Severin	309525	244623
-	<b>Romani</b>	<b>TOTAL</b>	10864891	10691195
-	-	Caras-Severin	303459	236267
-	<b>Straini</b>	<b>TOTAL</b>	:	2683748
-	-	Caras-Severin	:	8356
<b>Hoteluri</b>	<b>Total</b>	<b>TOTAL</b>	9289487	9274954
-	-	Caras-Severin	203468	161069
-	<b>Romani</b>	<b>TOTAL</b>	8019609	6994909
-	-	Caras-Severin	198365	156692
-	<b>Straini</b>	<b>TOTAL</b>	:	2280045
-	-	Caras-Severin	:	4377
<b>Hosteluri</b>	<b>Total</b>	<b>TOTAL</b>	:	393038
-	-	Caras-Severin	:	4829
-	<b>Romani</b>	<b>TOTAL</b>	:	317265
-	-	Caras-Severin	:	4783
-	<b>Straini</b>	<b>TOTAL</b>	:	75773
-	-	Caras-Severin	:	46
<b>Hoteluri apartament</b>	<b>Total</b>	<b>TOTAL</b>	:	77285
-	<b>Romani</b>	<b>TOTAL</b>	:	48225
-	<b>Straini</b>	<b>TOTAL</b>	:	29060
<b>Hanuri si moteluri</b>	<b>Total</b>	<b>TOTAL</b>	675553	:
-	-	Caras-Severin	29063	:
-	<b>Romani</b>	<b>TOTAL</b>	636701	:
-	-	Caras-Severin	28440	:
<b>Moteluri</b>	<b>Total</b>	<b>TOTAL</b>	:	276928
-	-	Caras-Severin	:	2123
-	<b>Romani</b>	<b>TOTAL</b>	:	262719
-	-	Caras-Severin	:	1947
-	<b>Straini</b>	<b>TOTAL</b>	:	14209
-	-	Caras-Severin	:	176
<b>Hanuri</b>	<b>Total</b>	<b>TOTAL</b>	:	2911
-	<b>Romani</b>	<b>TOTAL</b>	:	2857
-	<b>Straini</b>	<b>TOTAL</b>	:	54
<b>Vile turistice</b>	<b>Total</b>	<b>TOTAL</b>	848585	463600
-	-	Caras-Severin	20740	1928
-	<b>Romani</b>	<b>TOTAL</b>	825125	424127

-	-	Caras-Severin	20737	1754
-	Straini	TOTAL	:	39473
-	-	Caras-Severin	:	174
Cabane turistice	Total	TOTAL	500874	153374
-	-	Caras-Severin	48623	4649
-	Romani	TOTAL	468602	144543
-	-	Caras-Severin	48354	4557
-	Straini	TOTAL	:	8831
-	-	Caras-Severin	:	92
Bungalouri	Total	TOTAL	:	40370
-	-	Caras-Severin	:	2886
-	Romani	TOTAL	:	38211
-	-	Caras-Severin	:	2791
-	Straini	TOTAL	:	2159
-	-	Caras-Severin	:	95
Sate de vacanta	Total	TOTAL	:	6341
-	Romani	TOTAL	:	5298
-	Straini	TOTAL	:	1043
Campinguri	Total	TOTAL	700771	60341
-	-	Caras-Severin	2597	445
-	Romani	TOTAL	634898	51362
-	-	Caras-Severin	2529	445
-	Straini	TOTAL	:	8979
Popasuri turistice	Total	TOTAL	:	25152
-	-	Caras-Severin	:	5262
-	Romani	TOTAL	:	24585
-	-	Caras-Severin	:	5230
-	Straini	TOTAL	:	567
-	-	Caras-Severin	:	32
Casute turistice	Total	TOTAL	:	20556
-	-	Caras-Severin	:	496
-	Romani	TOTAL	:	19941
-	-	Caras-Severin	:	469
-	Straini	TOTAL	:	615
-	-	Caras-Severin	:	27
Tabere de elevi si prescolari	Total	TOTAL	:	46949
-	-	Caras-Severin	:	700
-	Romani	TOTAL	:	46874
-	-	Caras-Severin	:	700
-	Straini	TOTAL	:	75
Pensiuni turistice	Total	TOTAL	:	1254476
-	-	Caras-Severin	:	31967
-	Romani	TOTAL	:	1133674



-	-	Caras-Severin	:	30435
-	Straini	TOTAL	:	120802
-	-	Caras-Severin	:	1532
<b>Pensiuni agroturistice</b>	<b>Total</b>	<b>TOTAL</b>	:	<b>1272878</b>
-	-	Caras-Severin	:	28269
-	Romani	TOTAL	:	1171790
-	-	Caras-Severin	:	26464
-	Straini	TOTAL	:	101088
-	-	Caras-Severin	:	1805
<b>Spatii de cazare de pe navele fluviale si maritime</b>	<b>Total</b>	<b>TOTAL</b>	:	<b>5790</b>
-	Romani	TOTAL	:	4815
-	Straini	TOTAL	:	975

Legenda: ':' - date lipsa; 'c' - date confidentiale; 9999,00 - normal - date definitive; **9999,00 - ingrosat subliniat** - date semidefinite; **9999,00 - ingrosat** - date revizuite; 9999,00 - subliniat - date provizorii

© 1998 - 2018 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA

La nivel local, in comuna Berzasca au fost inregistrate urmatoarele evolutii in ceea ce priveste fluxurile turistice:

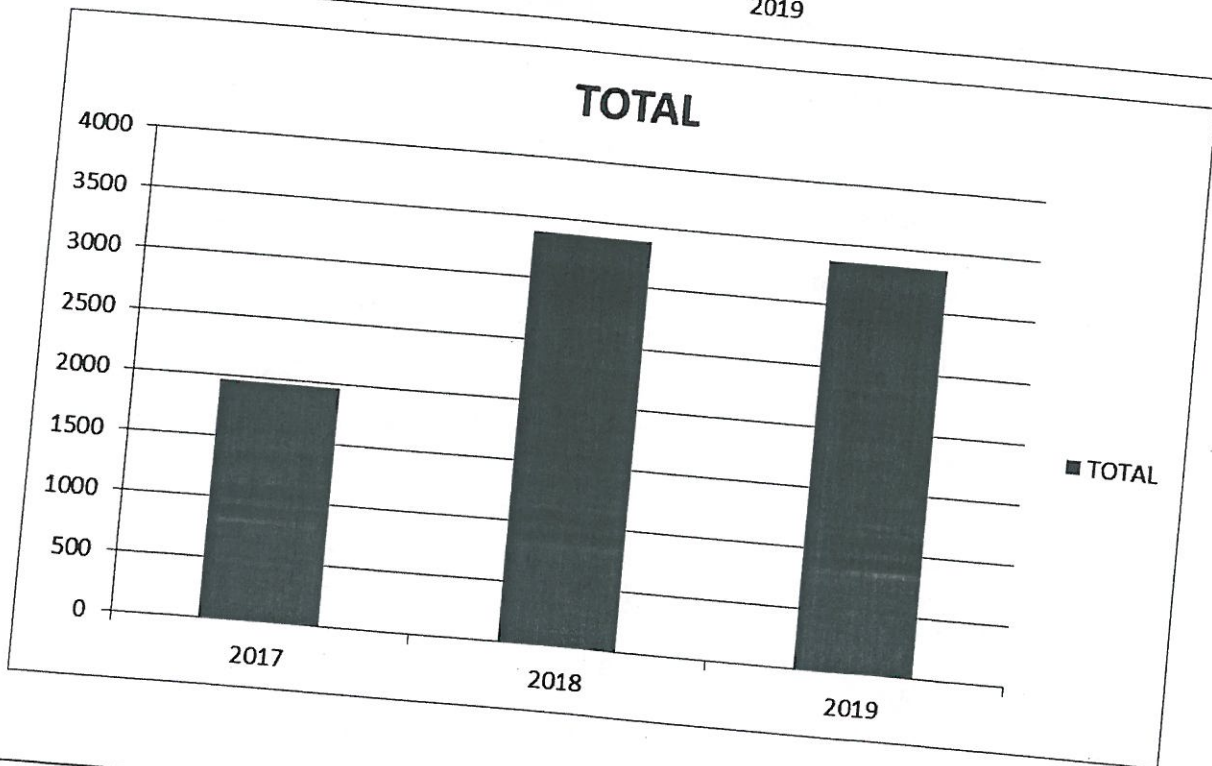
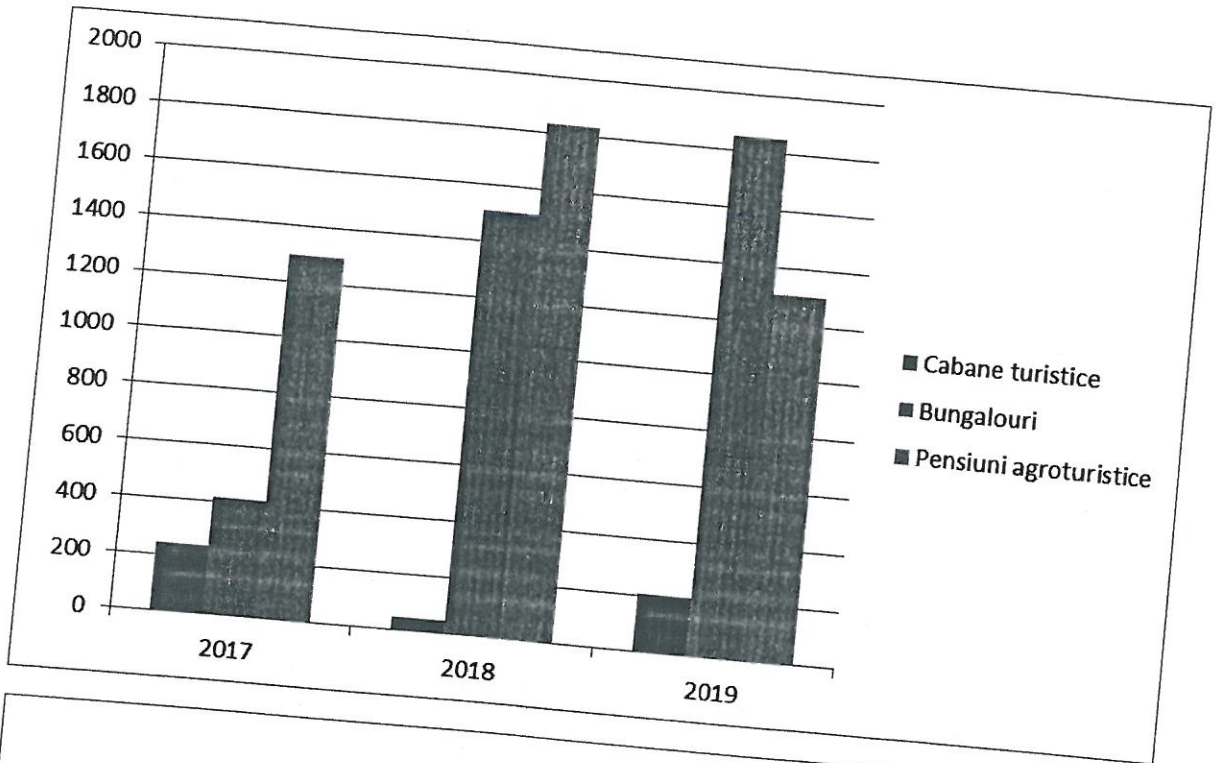
### Sosiri ale turistilor in structuri de primire turistica

Sosiri ale turistilor in structuri de primire turistica pe tipuri de structuri, BERZASCA				
Tipuri de structuri de primire turistica	Ani			
	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
	UM: Numar persoane			
	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane
<b>Total</b>	<b>1634</b>	<b>1958</b>	<b>3386</b>	<b>3359</b>
<b>Cabane turistice</b>	<b>76</b>	<b>245</b>	<b>49</b>	<b>207</b>
<b>Bungalouri</b>	:	<b>419</b>	<b>1506</b>	<b>1851</b>
<b>Pensiuni agroturistice</b>	<b>1558</b>	<b>1294</b>	<b>1831</b>	<b>1301</b>

Legenda: ':' - date lipsa; 'c' - date confidentiale; 9999,00 - normal - date definitive; **9999,00 - ingrosat subliniat** - date semidefinite; **9999,00 - ingrosat** - date revizuite; 9999,00 - subliniat - date provizorii

© 1998 - 2018 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA

Intern



Sosiri ale turistilor in structuri de primire turistica pe tipuri de structuri, BERZASCA, pe luni				
Tipuri de structuri de primire turistica	Luni			
	Luna ianuarie 2019	Luna februarie 2019	Luna aprilie 2019	Luna mai 2019
UM: Numar persoane				
	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane
<b>Total</b>	2	23	6	462

Cabane turistice	:	:	:	30
Bungalouri	:	:	:	274
Pensiuni agroturistice	2	23	6	158

Legenda: ':' - date lipsa; 'c' - date confidentiale; 9999,00 - normal - date definitive; **9999,00 - ingrosat subliniat** - date semidefinite; **9999,00 - ingrosat** - date revizuite; **9999,00 - subliniat** - date provizorii

Sosiri ale turistilor in structuri de primire turistica pe tipuri de structuri, BERZASCA, pe luni					
Tipuri de structuri de primire turistica	Luni				
	Luna iunie 2019	Luna iulie 2019	Luna august 2019	Luna septembrie 2019	Luna octombrie 2019
	UM: Numar persoane				
	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane
<b>Total</b>	<b>524</b>	<b>770</b>	799	477	277
<b>Cabane turistice</b>	<b>14</b>	<b>33</b>	82	29	6
<b>Bungalouri</b>	<b>339</b>	<b>383</b>	344	330	181
<b>Pensiuni agroturistice</b>	<b>171</b>	<b>354</b>	373	118	90
-	:	:	:	:	:

Legenda: ':' - date lipsa; 'c' - date confidentiale; 9999,00 - normal - date definitive; **9999,00 - ingrosat subliniat** - date semidefinite; **9999,00 - ingrosat** - date revizuite; **9999,00 - subliniat** - date provizorii

Sosiri ale turistilor in structuri de primire turistica pe tipuri de structuri, BERZASCA, pe luni			
Tipuri de structuri de primire turistica	Luni		
	Luna decembrie 2019	Luna ianuarie 2020	Luna februarie 2020
	UM: Numar persoane		
	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane
<b>Total</b>	19	25	6
<b>Cabane turistice</b>	13	13	:
<b>Bungalouri</b>	:	:	:
<b>Pensiuni agroturistice</b>	6	12	6
-	:	:	:

Legenda: ':' - date lipsa; 'c' - date confidentiale; 9999,00 - normal - date definitive; **9999,00 - ingrosat subliniat** - date semidefinite; **9999,00 - ingrosat** - date revizuite; **9999,00 - subliniat** - date provizorii

© 1998 - 2018 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA

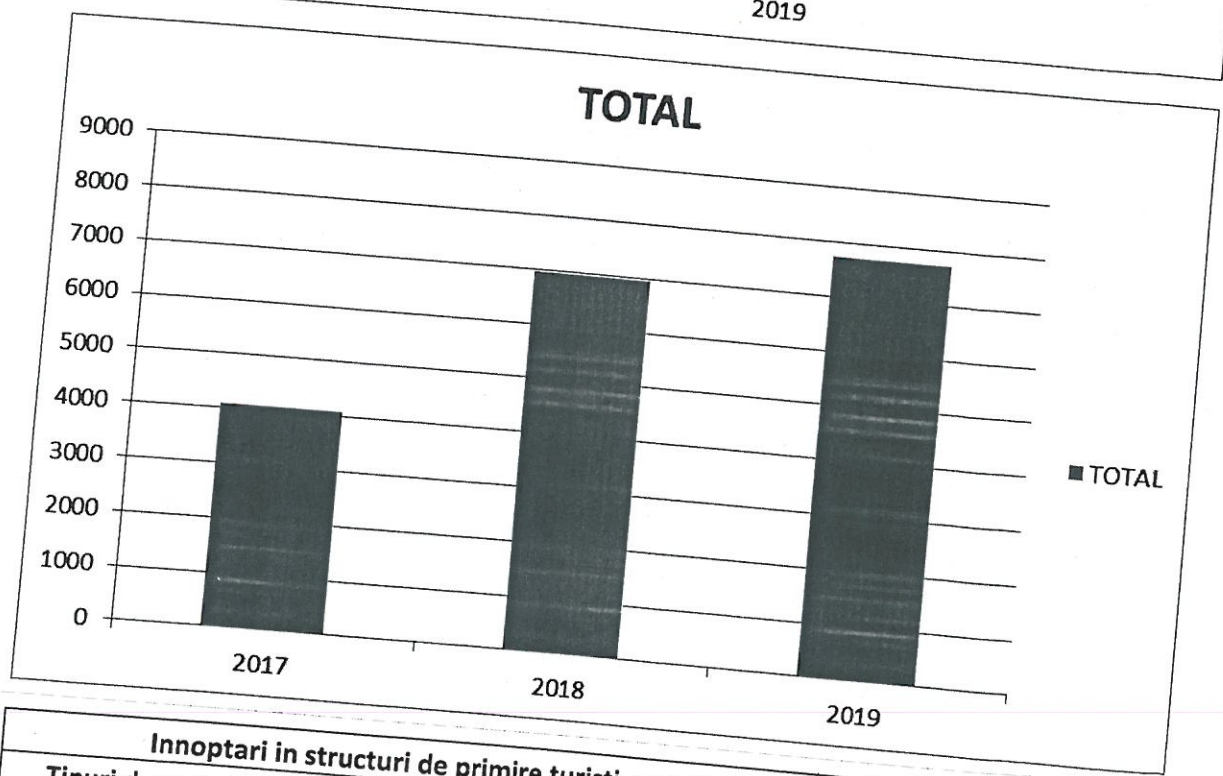
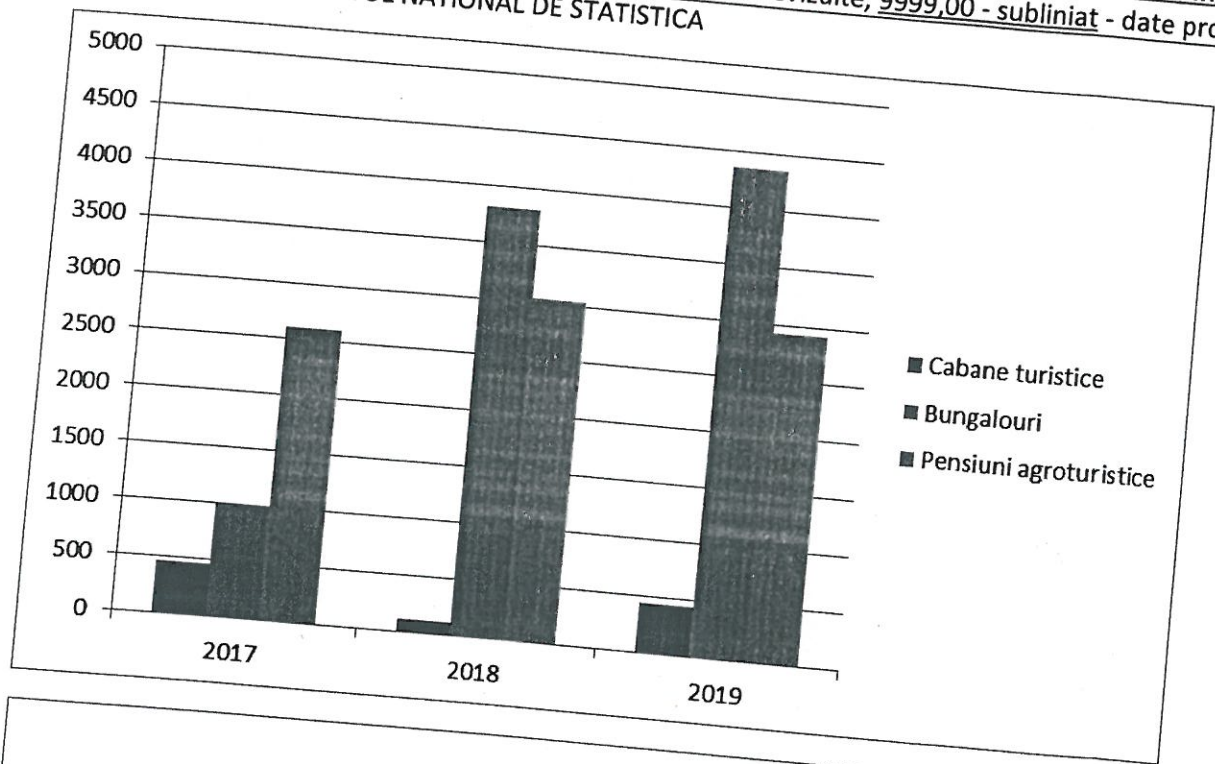
### Innoptari in structuri de primire turistica

Innoptari in structuri de primire turistica pe tipuri de structuri, BERZASCA				
Tipuri de structuri de primire turistica	Ani			
	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
	UM: Numar			

	Numar	Numar	Numar	Numar
Cabane turistice	248	465	122	441
Bungalouri	:	996	3813	4361
Pensiuni agroturistice	3318	2614	3029	2922

Legenda: ':' - date lipsa; 'c' - date confidentiale; 9999,00 - normal - date definitive; 9999,00 - ingrosat  
subliniat - date semidefnitive; 9999,00 - ingrosat - date revizuite; 9999,00 - subliniat - date provizorii

© 1998 - 2018 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA



Innoptari in structuri de primire turistica pe tipuri de structuri, BERZASCA, pe luni	
Tipuri de structuri de primire	Luni

turistica	Luna ianuarie 2019	Luna februarie 2019	Luna aprilie 2019	Luna mai 2019
	UM: Numar			
	Numar	Numar	Numar	Numar
<b>Total</b>	10	149	18	803
<b>Cabane turistice</b>	:	:	:	56
<b>Bungalouri</b>	:	:	:	563
<b>Pensiuni agroturistice</b>	10	149	18	184
-	:	:	:	:

**Legenda:** ':' - date lipsa; 'c' - date confidentiale; 9999,00 - normal - date definitive; **9999,00 - ingrosat subliniat** - date semidefinite; **9999,00 - ingrosat** - date revizuite; 9999,00 - subliniat - date provizorii

Innoptari in structuri de primire turistica pe tipuri de structuri, BERZASCA, pe luni				
Tipuri de structuri de primire turistica	Luni			
	Luna iunie 2019	Luna iulie 2019	Luna august 2019	Luna septembrie 2019
	UM: Numar			
	Numar	Numar	Numar	Numar
<b>Total</b>	1136	2019	1835	1187
<b>Cabane turistice</b>	20	90	172	69
<b>Bungalouri</b>	701	1049	918	755
<b>Pensiuni agroturistice</b>	415	880	745	363
-	:	:	:	:

**Legenda:** ':' - date lipsa; 'c' - date confidentiale; 9999,00 - normal - date definitive; **9999,00 - ingrosat subliniat** - date semidefinite; **9999,00 - ingrosat** - date revizuite; 9999,00 - subliniat - date provizorii

Innoptari in structuri de primire turistica pe tipuri de structuri, BERZASCA, pe luni				
Tipuri de structuri de primire turistica	Luni			
	Luna octombrie 2019	Luna decembrie 2019	Luna ianuarie 2020	Luna februarie 2020
	UM: Numar			
	Numar	Numar	Numar	Numar
<b>Total</b>	529	38	50	8
<b>Cabane turistice</b>	8	26	26	:
<b>Bungalouri</b>	375	:	:	:
<b>Pensiuni agroturistice</b>	146	12	24	8
-	:	:	:	:

**Legenda:** ':' - date lipsa; 'c' - date confidentiale; 9999,00 - normal - date definitive; **9999,00 - ingrosat subliniat** - date semidefinite; **9999,00 - ingrosat** - date revizuite; 9999,00 - subliniat - date provizorii

In 2019, **durata medie a sederii in Berzasca** a fost de 2,26 zile, valoare aprox. in media nationala, care este de 2,3 zile atat la turistii romani si 2 la cei straini.

In acelasi an, **indicele de utilizare neta a capacitatii de cazare turistica in functiune** in Berzasca a fost de 77,01%, dublu fata de media judeteană - ceea ce, in ciuda capacitatii locale limitate de cazare in structurile cu functiune turistica, sugereaza un interes major al turistilor pentru localitate si atractiile turistice din zona.

### C. Studii si documente (Bibliografie)

HOTARARE nr. 852 din 13 august 2008 pentru aprobarea normelor si criteriilor de atestare a statiunilor turistice

Ministerul Economiei, Energiei si Mediului de Afaceri - <http://turism.gov.ro/web/>

Strategia pentru Dezvoltare Regionala a Regiunii Vest 2014-2020 - [https://www.adrvest.ro/attach\\_files/Strategia%20PDR%202014-2020.pdf](https://www.adrvest.ro/attach_files/Strategia%20PDR%202014-2020.pdf)

Strategia de dezvoltare durabila a judetului Caras-Severin 2015-2020 - [http://www.cjcs.ro/data\\_files/strategii\\_de\\_dezvoltare/strategie\\_dezvoltare\\_2015.pdf](http://www.cjcs.ro/data_files/strategii_de_dezvoltare/strategie_dezvoltare_2015.pdf)

Nicolae Iliesiu, Monografia istorica a Banatului: judetul Caras

Strategia de dezvoltare GAL Clisura Dunarii - <http://www.gal-clisuradunarii.ro/strategia>

Strategia de Dezvoltare Socio-Economica a comunei Berzasca 2014-2020

Planul de Urbanism General, inclusiv Regulamentul de urbanism aferent

Anexa 14 - Inventarul bunurilor care apartin domeniului public al comunei Berzasca – Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 541 bis/24.07.2002

Anexa 7 – Completari la inventarul bunurilor care apartin domeniului public al comunei Berzasca – Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 568 bis/10.08.2011

Institutul National de Statistica - <https://insse.ro>

Directia Judeteană de Statistica Caras-Severin - <https://carasseverin.insse.ro/>

### D. Concluzii

Turismul reprezinta unul dintre sectoarele economice care este direct legat de obiectivele majore de dezvoltare teritoriala: dezvoltare durabila (schimbari climatice, prezervare a resurselor), competitivitate economica la toate nivelurile (national, regional, local), coeziune sociala interactiunea comunitatilor locale cu turistii, acces la turism pentru categorii defavorizate), dezvoltarea noilor tehnologii s.a. Nu in ultimul rand, turismul contribuie decisiv la reducerea disparitatilor urban/rural, la cresterea economica zonelor in declin economic (zone montane, zone periferice), contribuind la cresterea coeziunii teritoriale.

Strategia de dezvoltare locala a comunei Berzasca si intreaga strategie a teritoriului Clisurii Dunarii au ca directie prioritara dezvoltarea turismului si a serviciilor adiacente, de la furnizarea produselor locale provenite din fermele existente, productia de suveniruri, productia de mobilier sau alte produse pentru utilarea structurilor de cazare, servicii de ghidaj specializat etc.

Atestarea comunei Berzasca ca statiune turistica de interes local va avea ca efect dezvoltarea turismului local, pilonul principal al dezvoltarii locale, dar si microregionale, prin:

- ✓ atragerea de finantari nerambursabile pentru proiecte de investitii locale, avand in vedere ca unele programe de finantare impun existenta atestarii ca statiune turistica;
- ✓ o mai buna promovare a comunei;
- ✓ stimularea investitiilor in economia locala;
- ✓ diversificarea si specializarea ofertei turistice, impreuna cu cresterea calitatii serviciilor, concentrarea investitiilor;
- ✓ cresterea numarului mediu anual de turisti in Berzasca, a numarului de turisti ce sosesc aici in perioada de extrasezon, precum si a duratei sederii acestora;
- ✓ cresterea aportului financiar al turistilor in zona si maximizarea beneficiilor pentru comunitatea locala, inclusiv cresterea incasarilor la bugetul local, cresterea ratei de ocupare si a veniturilor localnicilor;
- ✓ cresterea calitatii vietii locuitorilor comunei;
- ✓ dezvoltarea resurselor umane locale - va creste interesul localnicilor pentru specializare, perfectionare si cresterea abilitatilor pentru dezvoltarea turismului, inclusiv dezvoltarea spiritului antreprenorial;
- ✓ conservarea naturii si a peisajului traditional, inclusiv arhitectura traditionala a satelor din zona.

Pentru sustinerea atestarii ca statiune turistica de interes local a comunei Berzasca, mentionam ca localitatea indeplineste criteriile obligatorii din Anexa 4 la HOTARAREA nr. 852 din 13 august 2008 pentru aprobarea normelor si criteriilor de atestare a statiunilor turistice, dupa cum urmeaza:

## I. CRITERII OBLIGATORII

### II.

Nr. crt.	Criterii obligatorii de atestare a statiunii turistice	Criterii obligatorii	Sunt indeplinite Da/Nu
<b><i>Cadrul natural, factori naturali de cura si calitatea mediului</i></b>			
1.	Amplasarea intr-un cadru natural fara factori poluanti	x	Da
Detalii in acest sens se gasesc in prezenta documentatie in cadrul capitolului B.2.1. Bioclimatul zonei			
2.	Existenta studiilor si documentelor care atesta prezenta si valoarea factorilor naturali de cura (ape minerale, namol, lacuri terapeutice, saline, bioclimat etc.) din punct de vedere calitativ si cantitativ	x	Da
Detalii in acest sens se gasesc in prezenta documentatie in cadrul capitolelor B.1.3. Cadrul natural, B.2.1. Bioclimatul zonei, precum si in PLANUL URBANISTIC GENERAL AL LOCALITĂȚILOR COMUNEI BERZASCA, JUDETUL CARAȘ-SEVERIN si in STRATEGIA DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICA			

A COMUNEI BERZASCA IN PERIOADA 2014 - 2020 - capitolul II.3 Resurse naturale ale solului si subsolului, flora si fauna		
3. Constituirea perimetrelor de protectie ecologica, hidrogeologica si sanitara a factorilor naturali de cura, in conformitate cu legislatia in vigoare, dupa caz	x	Da
Comuna Berzasca face parte din zona Defileului Bazias - Gura Vaii, fiind cuprinsa in cea mai mare parte in zona de Rezervatie a "Parcului Natural Portile de Fier", care se impune prin diversitatea, varietatea, originalitatea si unicitatea ecosistemelor ce o compun, prin pitorescul inegalabil al Defileului Dunarii.		
<b>Accesul si drumurile spre/in statiune</b>		
4. Drum rutier modernizat si marcat cu semne de circulatie	x	Da
Detalii in acest sens se gasesc in prezenta documentatie in cadrul capitolului B.1.2. Infrastructura		
5. Transport in comun intre statiunea turistica si gara sau autogara care o deserveste	x	Da
Conform adresei Consiliului Judetean Caras-Severin nr. 12552/28.07.2020 (atasata prezentei documentatii), traseele de transport care au ca punct de plecare-sosire (capat de linie) localitatea Berzasca sau trasee judetene care doar trec (au statie de imbarcare/debarcare calatori) prin localitatea Berzasca sunt urmatoarele: a. Traseul judetean regulat cod 022 Berzasca-Moldova Noua b. Traseul judetean regulat cod 073 Berzasca-Moldova Noua-Resita.		
<b>Utilitati urban - edilitare</b>		
6. Punct de prim ajutor si mijloc de transport pentru urgente medicale	x	Da
In comuna Berzasca exista un dispensar medical deservit de un medic de familie, iar asistenta medicala de urgenta, transportul medical asistat in regim public si transportul sanitar neasistat sunt asigurate de catre Serviciul de Ambulanta Caras-Severin, care prin substatia Moldova Noua deserveste si localitatea Berzasca (conform adresei Serviciului de Ambulanta Caras-Severin nr. 1934/24.07.2020 pe care o atasam prezentei documentatii).		
7. Punct farmaceutic	x	Da
In comuna Berzasca exista un punct farmaceutic deservit de un farmacist.		
8. Amenajarea si iluminarea locurilor de promenada	x	Da
In 2016, prin proiectul SMART COMMUNITIES (COMUNITATI INDEPENDENTE), finantat prin Programul Interreg IPA CBC Romania - Serbia, axa prioritara 3.2 Infrastructura de utilitati publice s-a urmarit modernizarea corpurilor de iluminat existente la nivelul localitatilor Berzasca si Liubcova, realizarea unei retele noi de iluminat public prin montarea a 120 de stalpi de iluminat complet echipati pe faleza Dunarii, amplasarea de senzori de parcare, de butoane de panica pentru situatii de urgenta in zonele cu risc de inundatii si montarea unui sistem de supraveghere video. Astfel, faleza Dunarii poate fi valorificata ca loc de promenada care va beneficia de un sistem nou de iluminat.  In 2018, proiectul FORTRESS ROAD a vizat construirea unei alei pietonale si a unei piste de biciclete amplasate in zona cuprinsa intre piciorul taluzului drumului national DN57 si partea superioara a malului fluviului Dunarea, pe un traseu de 910 m care porneste din zona fostului port Drencova, se desfasoara de-a lungul fluviului Dunarea si iese in DN 57.  Atasam in acest sens, HCL nr. 21/25.01.2016 privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici in cadrul obiectivului de investitii SMART COMMUNITIES (COMUNITATI INDEPENDENTE), HCL nr. 16/27.03.2018 privind modificarea HCL nr. 21/25.01.2016 si HCL nr. 15/27.03.2018 privind		



aprobarea indicatorilor tehnico-economici in cadrul obiectivului de investitii FORTRESS ROAD.		
9. Apa curenta	x	Da
Conform Anexei 7 - Completari la inventarul bunurilor care apartin domeniului public al comunei Berzasca - Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 568 bis/10.08.2011 localitatea Berzasca dispune de alimentare cu apa curenta. Astfel, regasim urmatoarele elemente componente ale sistemului de alimentare cu apa: pozitia 59 - sistemul de captare apa; pozitia 60 - Aductiune apa pe o lungime de 7,5 km; pozitia 61 - Statie tratare inmagazinare; pozitia 62 - conducta distributie apa pe o lungime de 3,5 km. De asemenea, atasam prezentei documentatii HCL nr. 60/28.11.2018 privind aprobarea infiintarii Serviciului de alimentare cu apa si de canalizare al comunei Berzasca.		
10. Canalizare	x	Da
Atasam prezentei documentatii HCL nr. 60/28.11.2018 privind aprobarea infiintarii Serviciului de alimentare cu apa si de canalizare al comunei Berzasca.		
11. Energie electrica	x	Da
Detalii se regasesc la capitolul B.1.2. Infrastructura - Alimentarea cu energie electrica		
<b>Structuri de primire turistice si de agrement</b>		
12. Numar minim de locuri in structuri de primire turistice clasificate, din care minimum 30% clasificate la categoriile 3-5 stele/flori, cu exceptia campingurilor	100	Da
La finalul lunii mai 2020, in Berzasca existau 8 unitati de cazare clasificate intre 1 stea (floare) si 3 stele (flori); capacitatea acestor unitati este 157 locuri. Dintre acestea 104 locuri - aprox. 66,24% sunt locuri in structuri de primire turistice si de agrement clasificate la categoria 3 stele (flori). Detalii se regasesc in prezenta documentatie la capitolul B.3.2. Structuri de primire turistice si de agrement.		
13. Localitatile sau partile de localitati de pe litoral trebuie sa dispuna de plaja amenajata, posturi de salvare acvatica-salvamar si posturi de prim ajutor.	x	N/A
14. Localitatile montane trebuie sa dispuna de servicii de salvare montana-salvamont	x	N/A
15. Amenajari si dotari pentru relaxare in aer liber si plimbari (drumuri pietonale, locuri de promenada)	x	Da
In zona centrala a localitatii Berzaca este infiintat un parc in suprafata de 100 mp, conform Anexei nr. 14 - Inventarul bunurilor care apartin domeniului public al comunei Barzasca (publicata in Monitorul Oficial al Romaniei nr. 541bis din 24.07.2002) - pozitia 21. In 2018, proiectul FORTRESS ROAD a vizat construirea unei alei pietonale si a unei piste de biciclete amplasate in zona cuprinsa intre piciorul taluzului drumului national DN57 si partea superioara a malului fluviului Dunarea, pe un traseu de 910 m care porneste din zona fostului port Drencova, se desfasoara de-a lungul fluviului Dunarea si iese in DN 57. Astfel, faleza Dunarii poate fi valorificata ca loc de promenada.		
16. Terenuri de joaca pentru copii	x	Da
Conform Anexei 7 - Completari la inventarul bunurilor care apartin domeniului public al comunei Berzasca - Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 568 bis/10.08.2011, atasata, in localitatea Berzasca exista 2 terenuri de joaca pentru copii, unul situat in zona de blocuri din Berzasca (pozitia 78), si un teren de joaca pentru copii in zona fostului complex comercial din Liubcova (pozitia 79).		
<b>Informare si promovare turistica</b>		
17. Semnalizarea obiectivelor turistice cu indicatoare de orientare si informare tiparite pe suport electronic sau web site	x	Da
Detalii privind obiectivele turistice si semnalizarea acestora se regasesc in prezenta documentatie la capitolul B.2.2. Atractii turistice. De asemenea, a fost create in acest sens o pagina de Facebook		

<a href="https://www.facebook.com/Berzasca.ro/">https://www.facebook.com/Berzasca.ro/</a> si site-ul web <a href="http://infoturism-berzasca.ro/">http://infoturism-berzasca.ro/</a> .			
18.	Realizarea de materiale de promovare a statiunii turistice si a zonei	x	Da
Pe raza localitatii Dubova functioneaza Centrul de Informare Turistica zona Clisura Dunarii - infiintat prin programul FEADR, Masura 3.1.3. "Incurajarea activitatilor turistice" - Axa III - "Imbunatatirea calitatii vietii in zonele rurale si diversificarea economiei rurale". Atasam prezentei documentatii cateva pliante/materiale de promovare realizate in cadrul centrului.			

### III. CRITERII SUPLIMENTARE

Nr. crt.	Criteria suplimentare de atestare a statiunii turistice	Punctaj acordat	Punctaj indeplinit
1.	Trenurile cu regim de rezervare a locurilor, inclusiv vagoanele de dormit, trebuie sa opreasca in gara care deservește statiunea turistica.	10	0
2.	Autobuze de linie care deserveșc zilnic autogara	10	0
3.	Spatii comerciale si pentru activitati de prestari de servicii: banca, schimb valutar, agentie de turism	10	10
In comuna Berzasca exista numeroase spatii comerciale (magazine alimentare, unitati de alimentatie publica restaurante, etc.) pentru satisfacerea cererilor turistilor. De asemenea, in Moldova Noua, cel mai apropiat oras, exista filiale ale unor banci care dispun de ATM -uri si ofera servicii de schimb valutar.			
4.	Sali de spectacole si de conferinte cu o capacitate totala egala cu minimum 40% din numarul locurilor existente in statiune	30	30
Pe raza comunei Berzasca exista 3 camine culturale (Caminul Cultural Berzasca, Caminul Cultural Liubcova si Caminul Cultural Bigar) in care se pot organiza spectacole si conferinte. Atasam Anexa nr. 14 - Inventarul bunurilor care apartin domeniului public al comunei Barzasca (publicata in Monitorul Oficial al Romaniei nr. 541bis din 24.07.2002), cele 3 camine culturale regasindu-se la pozitile 18, 19 si 20. Conform Adresei nr. 1824359 din 10.01.2018, emisa de INSPECTORATUL PENTRU SITUATII DE URGENTA AL JUDETULUI CARAS-SEVERIN, atasata prezentei documentatii, Caminul Cultural Berzasca are o capacitate de 170 de locuri, fiind astfel indeplinit criteriul privind minimul de 40% din numarul locurilor existente in statiune.			
5.	Asistenta medicala balneara, dupa caz, acreditata conform normelor legale in vigoare	20	0
6.	Dotari tehnice pentru exploatarea, protectia si utilizarea resurselor minerale terapeutice	20	0
7.	Amenajari si dotari pentru servicii de revigorare in spatii construite, sali pentru intretinere (fitness)	10	10
Atasam fisa cu dotarile specifice activitatilor de fitness aflate in dotarea si puse la dispozitia turistilor de catre Pensiunea Ecaterina (S.C. ECATOUR S.R.L.). De asemenea, pe raza localitatii este construita si data in folosinta, inca din anul 2006, o sala de sport (pozitia 62 din Anexa 7 - Completari la inventarul bunurilor care apartin domeniului public al comunei Berzasca - Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 568 bis/10.08.2011).			
8.	Parc amenajat	5 puncte pentru fiecare, maximum 30 de puncte	5

In zona centrala a localitatii Berzaca este infiintat un parc in suprafata de 100 mp, conform Anexei nr. 14 - Inventarul bunurilor care apartin domeniului public al comunei Barzasca (publicata in Monitorul Oficial al Romaniei nr. 541bis din 24.07.2002) - pozitia 21. Zona nu sufera de lipsa de spatii verzi, cadrul natural din jur fiind foarte bogat.		
9. Trasee turistice montane omologate, marcate si afisate, daca este cazul	5 puncte pentru fiecare, maximum 30 de puncte	30
<p>1. Traseul Ecoturistic Trescovat. Accesul catre Traseul Ecoturistic Trescovat se face de pe drumul national DN 57 la 6 km de la localitatea Svinita, din dreptul popasului turistic Stariste spre sensul de mers catre localitatea Berzasca. Lungimea traseului are aproximativ 10 km si se parcurge in cca. 6 ore. Este un traseu turistic cu un grad mediu de dificultate si este marcat cu un triunghi echilateral rosu pe fond alb. Punctul de atractie al traseului ecoturistic Trescovat il reprezinta insusi neck-ul vulcanic Trescovat precum si punctelele de belvedere de unde poate vedea cursul Dunarii printre munti;</p> <p>2. Traseul Ecoturistic Svinita -Tricule. Accesul catre Traseul Ecoturistic Svinita-Tricule se face dinspre drumul national DN 57, la 1 km de localitatea Svinita, spre sensul de mers catre localitatea Berzasca. Lungimea traseului are aproximativ 9 km si se parcurge in cca. 5 ore. Traseul Ecoturistic Svinita-Tricule este un traseu turistic cu un grad mediu de dificultate si este marcat cu un triunghi echilateral galben pe fond alb. De pe treptele amfiteatrului se pot admira apele linistite ale lacului de acumulare Portile de Fier;</p> <p>3. Traseul Berzasca - Cascada de tuf "Pisatoarea" - Muntii Almaj. Traseul urmareste Valea Siriniei;</p> <p>4. Traseul Berzasca - Gaura Cornii - Muntii Almaj, pe Valea Berzasca - "La Gaura". Accesul se face din cantonul Chiacovat - Berzasca. Pestera "La Gaura" are 420 m altitudine si 121 m lungime;</p> <p>5. Traseul Berzasca - Pestera de la Dumbravita Mica. Pestera de la Dumbravita Mica se afla in Muntii Almaj, la confluenta Vaii Sirinea cu Dunarea si are 32 m lungime;</p> <p>6. Traseul Berzasca - Pestera de la Pepa. Pestera de la Pepa se afla foarte aproape de Pestera de la Dumbravita Mica si are 19 m lungime;</p> <p>7. Traseul Berzasca - Pestera de la Voinicovat. Accesul se face din cantonul Chiacovat/canton Voinicovat - Berzasca. Pestera de la Voinicovat se afla in Muntii Almaj, pe Valea Berzasca si are 77m lungime;</p> <p>8. Traseul Berzasca - Pestera din Cleantul Panzii. Accesul se face din cantonul Chiacovat/canton Voinicovat - Berzasca. Pestera din Cleantul Panzii se afla in Muntii Almaj, pe Valea Berzasca si Valea Chiacului, avand 38 m lungime;</p> <p>9. Traseul Berzasca - Pestera din Cleantul Zbegului. Accesul se face din cantonul Chiacovat/canton Voinicovat - Berzasca. Pestera din Cleantul Zbegului se afla in Muntii Almaj, pe Valea Berzasca - Valea Chiacului, avand 31 m lungime;</p> <p>10. Traseul Berzasca - Pestera Socolovat. Pestera Socolovat se afla in Muntii Almaj, pe Valea Siriniei si are 35 m lungime. Pe acest traseu se intalnesc si cascadele Bobot si Jgheab;</p> <p>11. Traseul Berzasca - Pestera Zamonita (Pestera din Dragosele). Accesul se face din cantonul Chiacovat/canton Voinicovat - Berzasca. Pestera Zamonita se afla in Muntii Almaj - Deal Mosnic, asezata in Poiana Zamonita - Valea Dragoselea, si are 330 m altitudine si 64 m lungime;</p> <p>12. Traseul Debeliulg - Bigar. Traseul urca pe cursul raului Berzasca pana la confluenta cu Valea Dragoselea.</p>		
10. Baza pentru valorificarea resurselor naturale terapeutice, daca este cazul	30	0
11. Amenajari si dotari pentru practicarea sporturilor (agrement nautic, tenis, fotbal etc.)	15	15
Conform Anexei nr. 14 - Inventarul bunurilor care apartin domeniului public al comunei Barzasca (publicata in Monitorul Oficial al Romaniei nr. 541bis din 24.07.2002), atasata, in localitatea Berzasca exista 2 terenuri de fotbal, unul in satul Berzasca, dotat cu vestiare (pozitiile 24 si 25) si celalalt in satul Liubcova (pozitia 26). De asemenea, exista date in folosinta din anul 2008 un teren de sport multifunctional si un teren de joaca pentru copii (pozitia 78 - Anexa 7 - Completari		

la inventarul bunurilor care apartin domeniului public al comunei Berzasca - Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 568 bis/10.08.2011), situate in zona de blocuri din Berzasca, si un teren de joaca pentru copii in zona fostului complex comercial din Liubcova (pozitia 79 - Anexa 7 - Completari la inventarul bunurilor care apartin domeniului public al comunei Berzasca - Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 568 bis/10.08.2011).			
12.	Localitatile sau partile de localitati care dispun de conditii pentru practicarea schiului trebuie sa aiba amenajate cel putin o partie de schi omologata si mijloacele de transport pe cablu corespunzatoare.	10 puncte pentru fiecare, maximum 50 de puncte	0
13.	Organizarea de evenimente turistice, culturale, sportive, cu caracter de repetabilitate pe baza de calendar	10 puncte pentru fiecare, maximum 30 de puncte	30
Pe raza localitatii BERZASCA sunt organizate si au caracter de repetabilitate evenimente culturale si sarbatori cu specific local, dintre care enumeram: - "Ruga" (Nedeia) in localitatea Berzasca - organizata in fiecare an in data de 13-14 iulie; - Festivalul national de muzica usoara pentru copii si tineret "Ritmuri in Mileniul Trei", organizat anual in luna iunie; - Festivalul Hora Etniilor - organizat la Berzasca - Traditia reprezinta ansamblul de datini, obiceiuri si credinte care se statornicesc in cadrul unor grupuri sociale si care se transmit din generatie in generatie iar acest festival este o manifestare spirituala inedita si originala; - Festivalul de muzica usoara Berzasca Balkan Fest - eveniment ce are ca scop promovarea Clisurii Dunarii; - Tabara anuala de Creatie Artistica de la Berzasca.			
14.	Centre de informare si promovare turistica, cu personal permanent care sa deserveasca exclusiv centrul	30	30
Pe raza localitatii Dubova functioneaza Centrul de Informare Turistica zona Clisura Dunarii - infiintat prin programul FEADR, Masura 3.1.3. "Incurajarea activitatilor turistice" - Axa III - "Imbunatatirea calitatii vietii in zonele rurale si diversificarea economiei rurale".  Atasam prezentei documentatii HCL nr. 73/05.10.2015 privind aprobarea Acordului de parteneriat intre comuna Berzasca si Asociatia "Drencova" in vederea ducerii la indeplinire a proiectului finantat prin FEADR masura 3.2.2. "Infiintare si dotare centru de zi pentru batrani in comuna Berzasca, sat Bigar, judetul Caras-Severin" si masura 3.1.3. "Centru de informare turistica zona Clisura Dunarii".  Centrul este deservit de 2 angajati permanenti. Atasam, in acest sens, adeverintele de salariati pentru cele 2 persoane mentionate, din care rezulta desfasurarea activitatii celor doua persoane in cadrul Centrului de informare turistica.			
15.	Asigurarea legaturii permanente on-line dintre structurile de primire turistica cu functiuni de cazare si centrul de informare si promovare turistica	20	20
Legatura permanenta on-line se realizeaza prin intermediul site-ului <a href="http://infoturism-berzasca.ro/">http://infoturism-berzasca.ro/</a> , care este operational si se afla in administrarea Centrului de informare turistica. Site-ul are o sectiune speciala realizata in acest sens ( <a href="http://infoturism-berzasca.ro/cazare/">http://infoturism-berzasca.ro/cazare/</a> ). Legatura este asigurata si prin intermediul paginii de Facebook - <a href="https://www.facebook.com/Berzasca.ro/">https://www.facebook.com/Berzasca.ro/</a> .			
16.	Canalizare centralizata	50	50
Prin accesarea unor fonduri SAPARD a fost realizata canalizarea satului Berzasca in intregime,			

fiind construita inclusiv o statie de epurare in apropierea Dunarii. Atasam prezentei documentatii HCL nr. 60/28.11.2018 privind aprobarea infiintarii Serviciului de alimentare cu apa si de canalizare al comunei Berzasca.			
17.	Total	Punctaj minim necesar 90 de puncte	230

## E. ANEXE

E.1. Fisa statiunii - Anexa 4 la HOTARAREA nr. 852 din 13 august 2008 pentru aprobarea normelor si criteriilor de atestare a statiunilor turistice

E.2. Documentatiile privind amenajarea teritoriului si urbanismului

E.2.1 Planul urbanistic General si regulamentul aferent

E.2.2 HCL nr. 35 din 26.07.2009 de aprobare a Planului urbanistic General si regulamentul aferent

E.2.3 HCL nr. 14 din 26.02.2019 de prelungire a valabilitatii Planului urbanistic General si regulamentul aferent

E.2.4 HCL nr. 22 din 28.03.2019 de modificare a HCL 14 din 26.02.2019

E.2.5. HCL nr.23 din 28.03.2019 privind aprobarea prelungirii termenului de valabilitate a Planului Urbanistic General (PUG) si a Regulamentului local de urbanism al comunei Berzasca

E.3. HCL nr. 35 din 31.07.2018 privind completarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economica a comunei Berzasca 2014-2020

E.4. Anexa 14 - Inventarul bunurilor care apartin domeniului public al comunei Berzasca – Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 541 bis/24.07.2002

E.5. Anexa 7 – Completari la inventarul bunurilor care apartin domeniului public al comunei Berzasca – Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 568 bis/10.08.2011

E.6. HCL nr. 60/28.11.2018 privind aprobarea infiintarii Serviciului de alimentare cu apa si de canalizare al comunei Berzasca

E.7. Documente justificative Centru de informare turistica

E.7.1 HCL nr. 73/05.10.2015 privind aprobarea Acordului de parteneriat intre comuna Berzasca si Asociatia "Drencova" in vederea ducerii la indeplinire a proiectului finantat prin FEADR masura 3.2.2. "Infiintare si dotare centru de zi pentru batrani in comuna Berzasca, sat Bigar, judetul Caras-Severin" si masura 3.1.3. "Centru de informare turistica zona Clisura Dunarii"

E.7.2 Adeverinte de salariat pentru angajatii Centrului

E.8. Fisa dotari specifice activitatilor de fitness aflate in dotarea si puse la dispozitia turistilor de catre Pensiunea Ecaterina (S.C. ECATOUR S.R.L.)

E.9. HCL nr. 21/25.01.2016 privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici in cadrul obiectivului de investitii SMART COMMUNITIES (COMUNITATI INDEPENDENTE)

E.10. HCL nr. 16/27.03.2018 privind modificarea HCL nr. 21/25.01.2016 si HCL nr. 15/27.03.2018 privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici in cadrul obiectivului de investitii FORTRESS ROAD

E.11. Adresa Serviciului de Ambulanta Caras-Severin nr. 1934/24.07.2020

E.12. Adresa Consiliului Judetean Caras-Severin nr. 12552/28.07.2020

E.13. Adresa ISU Caras Severin nr. 1824359/10.01.2018

E.14. Materiale de promovare

E.15 Plansa (Amplasament, Obiective turistice)

**PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ  
CONSILIER LOCAL,  
GURBAN VASILE**

.....



**CONTRASEMNEAZĂ  
SECRETARUL GENERAL AL COMUNEI,  
Jr. SPOREA SORIN**

.....

**CERERE**  
**de atestare ca stațiune turistică de interes local**

**MINISTERUL ECONOMIEI ENERGIEI ȘI MEDIULUI DE AFACERI**

**Domnule ministru,**

Consiliul Local al comunei Berzasca, Județul Caraș Severin, vă înaintează documentația prevăzută la art. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 852/2008 pentru aprobarea normelor și criteriilor de atestare a stațiunilor turistice, în vederea atestării ca stațiune turistică de interes local a localității Berzasca.

**Reprezentantul consiliului local al comunei Berzasca,**  
**Furdui Petru-Nicolae**  
**(numele și prenumele)**  
**Semnătura**

.....

**Data**

.....





**FIȘA**  
**stațiunii turistice de interes local**

Declar pe propria răspundere că îndeplinim criteriile de atestare obligatorii și suplimentare mai sus prezentate.

Nr. crt.	Criterii obligatorii de atestare a stațiunii turistice	Criterii obligatorii	Sunt îndeplinite Da/Nu
<b>Cadrul natural, factori naturali de cură și calitatea mediului</b>			
1.	Amplasarea într-un cadru natural fără factori poluanți	X	Da
2.	Existența studiilor și documentelor care atestă prezența și valoarea factorilor naturali de cură (ape minerale, nămol, lacuri terapeutice, saline, bioclimat etc.) din punct de vedere calitativ și cantitativ	x	Da
3.	Constituirea perimetrelor de protecție ecologică, hidrogeologică și sanitară a factorilor naturali de cură, în conformitate cu legislația în vigoare, după caz	x	Da
<b>Accesul și drumurile spre/în stațiune</b>			
4.	Drum rutier modernizat și marcat cu semne de circulație	x	Da
5.	Transport în comun între stațiunea turistică și gara sau autogara care o deservește	x	Da
<b>Utilități urban - edilitare</b>			
6.	Punct de prim ajutor și mijloc de transport pentru urgențe medicale	x	Da
7.	Punct farmaceutic	x	Da
8.	Amenajarea și iluminarea locurilor de promenadă	x	Da
9.	Apă curentă	x	Da
10.	Canalizare	x	Da
11.	Energie electrică	x	Da
<b>Structuri de primire turistice și de agrement</b>			
12.	Număr minim de locuri în structuri de primire turistice clasificate, din care minimum 30% clasificate la categoriile 3-5 stele/flori, cu excepția campingurilor	100	Da
13.	Localitățile sau părțile de localități de pe litoral trebuie să dispună de plajă amenajată, posturi de salvare acvatică-salvamar și posturi de prim ajutor.	x	N/A
14.	Localitățile montane trebuie să dispună de servicii de salvare montană-salvamont	x	N/A
15.	Amenajări și dotări pentru relaxare în aer liber și plimbări (drumuri pietonale, locuri de promenadă)	x	Da
16.	Terenuri de joacă pentru copii	x	Da
<b>Informare și promovare turistică</b>			
17.	Semnalizarea obiectivelor turistice cu indicatoare de orientare și informare tipărite pe suport electronic sau web site	x	Da
18.	Realizarea de materiale de promovare a stațiunii turistice și a zonei	x	Da

Nr. crt.	Criteria suplimentare de atestare a stațiunii turistice	Punctaj acordat	Punctaj îndeplinit
1.	Trenurile cu regim de rezervare a locurilor, inclusiv vagoanele de dormit, trebuie să oprească în gara care deservește stațiunea turistică.	10	0
2.	Autobuze de linie care deserveșc zilnic autogara	10	0
3.	Spații comerciale și pentru activități de prestări de servicii: bancă, schimb valutar, agenție de turism	10	10
4.	Săli de spectacole și de conferințe cu o capacitate totală egală cu minimum 40% din numărul locurilor existente în stațiune	30	30
5.	Asistență medicală balneară, după caz, acreditată conform normelor legale în vigoare	20	0
6.	Dotări tehnice pentru exploatarea, protecția și utilizarea resurselor minerale terapeutice	20	0
7.	Amenajări și dotări pentru servicii de revigorare în spații construite, săli pentru întreținere (fitness)	10	10
8.	Parc amenajat	5 puncte pentru fiecare, maximum 30 de puncte	5
9.	Trasee turistice montane omologate, marcate și afișate, dacă este cazul	5 puncte pentru fiecare, maximum 30 de puncte	30
10.	Bază pentru valorificarea resurselor naturale terapeutice, dacă este cazul	30	0
11.	Amenajări și dotări pentru practicarea sporturilor (agrement nautic, tenis, fotbal etc.)	15	15
12.	Localitățile sau părțile de localități care dispun de condiții pentru practicarea schiului trebuie să aibă amenajate cel puțin o pârtie de schi omologată și mijloacele de transport pe cablu corespunzătoare.	10 puncte pentru fiecare, maximum 50 de puncte	0
13.	Organizarea de evenimente turistice, culturale, sportive, cu caracter de repetabilitate pe bază de calendar	10 puncte pentru fiecare, maximum 30 de puncte	30
14.	Centre de informare și promovare turistică, cu personal permanent care să deservească exclusiv centrul	30	30
15.	Asigurarea legăturii permanente on-line dintre structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare și centrul de informare și promovare turistică	20	20
16.	Canalizare centralizată	50	50
17.	Total	Punctaj minim necesar 90 de puncte	230

Președintele consiliului local,  
GURBAN VASILE  
(numele și prenumele)

Semnătura

.....  
Data 24.11.2020

